Afyon kartel mümessilleri son karar için müşterek bürodan bir heyeti Parise davet ettiler.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Fransız meclisinde Stavisky için istizahlar başlıyor. Leh-Alman misakı Baltık devletlerinin aleyhine mi?

FIATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2871 | SALI 6 ŞUBAT 1934 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa: 24310.

Amerika'nın Yeni kuruluşu

Amerika, hukukı esasiye ve içtimaiyat ülemasının nazarında dünyanın en enteresan bir memleketi oldu. Yakın zamanlara kadar Rusya üzerine teksif edilen merak ve alâka Amerika etrafında temerküz ediyor. Acaba Amerikanın birleşmiş devletlerinde kararlaşacak olan devlet şekli ne olacaktır? Rusyanın şekli devlet kapitalizminde karar kılacağa benzemiyor. Amerikanın yaptığı tecrübe Fransız inkılâbından evvel kurulan bu devleti nereye götürecek? Cümhurreisi Roosevelt, yeni bir iktısat nizamının kurulmakta olduğunu söyliyor. Gidilen yolun "muvazeneli içtimaî devlete" doğru olduğunu söyliyenler de var. Diğer devlet şekillerinin "muvazenesiz" olduğunu söylemek gibi bir neticeye varacak olan bu tarif daha güç kabul edilir. Sonra "idareli kapitalizm", (kooperatifleşmiş devlet), (disipilnli demokrasi) diyenler de vardır. Herhalde fikirler biribirine uymaz. Belki de vaziyet henüz tavazzuh etmemiştir. Şu muhakkaktır ki Amerikada büyük ve şümullü bir inkılâp oluyor. Cümhurreisi Roosevelt'in iktısadî kalkınma şeklinde başlıyan hareketi, Amerikada yeni bir devlet kurma şeklinde bitecektir.

Roosevelt'in geçen martta Amerikanın mukadderatını eline aldıktan sonra giriştiği teşebbüs memleketi iktısadî buhrandan kurtarmak ve eski refahına kavuşturmaktan ibaretti. Hoover beceriksizliği ile Amerikayı iktısadî felâkete sürüklemişti. Roosevelt te zekâsile iktısadî kalkınmaya doğru götürecekti. Herkesin nazarında iktısadî kalkınma da eski refah devrinin geri gelmesinden başka bir şey değildi. Amerikalılar geçen yaz sonuna kadar Roosevelt'in giriştiği teşebbüse bu nazarla baktılar ve belki de iktısadî kalkınma hareketi muvaffak olsa ve Amerikanın eski refahı avdet etseydi, Amerikalılar eski sistemlerine döneceklerdi. Ancak bütün gayretlere rağmen, Amerikanın iktısadî kalkınması temin edilemedi. Doların kıymeti düştü. Fakat eşya fiyatları yükselmedi. Bir kısım işçilere iş bulundu. Fakat işsizler kütlesi o kadar büyüktü ki bu, devede kulak kabilinden bir şey mahiyetinde idi. Sonra sanayi için o kadar ağır bahaya mal oldu ki bu yüke tahammül edemiyen küçük teşebbüslerin bazıları yıkıldı. Küçük teşebbüsler, az mesai saati ve fazla ücret gibi kalkınma tedbirlerinin büyük ve kuvvetli sanayi teşebbüslerine yardım ettiğini, kendileri için yıkım olduğunu bağıra bağıra söylediler. General Johnson tarafından gösterilen nikbinliğe rağmen Amerikanın iktısadî kalkınması tahakkuk etmedi.

Amerikalılar güç harekete gelir bir millettir. Fakat bir defa harekete geldiler mi yürüyebilecekleri mesafenin hududu yoktur. Iktısadî kalkınma hareketi muvaffak olmayınca Amerikalılar siyasî, iktısadî ve hattâ içtimaî nizamlarında bir sakatlık olduğuna inanmağa başladılar. Roosevelt'in kalkınma hareketi kurma hareketi şeklini aldı. Bunun içindir ki Cümhurreisinin prestiji artmıştır. Dün iktısadî buhrana çare arayan bir devlet adamı idi. Bugün yeni nizam kurmaya çalışan bir peygamber oldu. Roosevelt'in ve mensup olduğu fırkanın mutarızları zannetmişlerdi ki Cümhurreisi muvaffak olmayınca efkârı umumiyede bir aksülâmel husule gelecek. Memleket Roosevelt'in ve demokrat fırkasının aleyhine dönecek ve kendilerine gün doğacak. Vaziyet tamamile tersine bir cereyan almıştır. Çünkü bir defa Roosevelt bugünkü iktısadî buhranın mes'uliyetini muarızlarının omuzuna yükletmeğe muvaffak olmuştur. Kendisi ilk adımda memleketi bu bâdireden kurtaramadı diye efkârı umumiyenin eskilere dönmesi beklenemez. Sonra Roosevelt efkârı umumiyedeki itibarını ve prestijini, matbuatı iyi kullanmakla idame etmeğe ve hattâ arttırmağa muvaffak olmuştur. Devlet idaresinde matbuatın büyük rolünü Roosevelt kadar iyi anlıyan ve onu kullanmasını bilen devlet adamı görülmemiştir. Bir misal: Geçenlerde büyük açığı olan bütçesini meclise tevdi etmezden bir gün evvel gazetecileri Beyaz eve davet etmiş ve bütçenin mâna ve şümulünü Meclisten evvel kendilerine izah etmiş. Bütçe verildiğinin ertesi günü Amerika matbuatının Cümhurreisinden aldığı ilham ve fikirler ile ve ittifakı âra ile bütçeyi tasvip ettiği görülünce, Meclisteki ve Meclis haricindeki muarızlarına susmaktan başka yapacak bir şey kalmamış. Roosevelt'in Waşington'daki gazetecilerin hepsile yakından tanıştığı, bir çoğunu ilk isimlerile çağırdığı ve hepsile de en samimî münasebetlerde bulunduğu söylenmektedir. Cümhurreisi bu vasıta ile Meclisin ve hattâ fırka teşkilâtının üstünden doğrudan doğruya millet ve efkârı umumiye ile temasını muhafaza etmektedir. Bu sebepledir ki Roosevelt kadar Amerikalıların kalplerini kazanmış bir Cümhurreisi gelmediği iddia edilebilir.

Acaba Amerika Cümhurreisi kazandığı bu emsalsiz itimat ve muhabbeti nasıl bir hedefe varmak için kullanacak? İşte herkesin merak ettiği noktada budur. Ve Amerkianın yeni devlet şeklini tayin edecek olan âmil de budur. Roosevelt için ziraat ile sanayi arasında bir müvazene temin etmek "yeni nizamın" en esaslı hedefidir. Doların kıymetini düşürerek rençberi borcun yükünden bir dereceye kadar kurtarmıştır. Şimdi fiatları yükseltmeğe, zürra sınıfına çalışmasile mütenasip bir karşılık temin etmeğe çalışıyor. Sermaye ile sây arasında bir müvazene de Roosevelt'in içtimaî sahada giriştiği ehemmiyetli teşebbüstür. Sonra servetin daha âdilâne bir şekilde tevziini temin edecek tedbirlerden bahsediliyor ki Sosyalizmin bu eski umdesini tahakkuk ettirmek yolunda Roosevelt'in ne yapacağını görmek cidden enteresan olacaktır. Her halde Amerikanın büyük bir inkılâp içinde olduğu muhakkaktır. Ancak devlet şekli, iktısat nizamı ne olursa olsun, Amerikanın demokrasiden ayrılması beklenemez. Demokrasi Amerikalıların kemiklerine işlemiş bir inanandır. Demokrasinin bir zımanı da Roosevelti'n kendisidir. Bu kadar prestij, bu kadar itimat, bu kadar muhabbet kazanmış olduğu halde ne şahsı, ne de siyaseti itibarile demokrasiden asla ayrılmamıştır. Amerikada şekiller değişecek. Devlet bir takım yeni vazifeler alacak. Iktısadî hareketler mürakabe edilecek. Fertler yeni mesuliyetler alacak. Ve belki de yeni bir nizam meydana gelecek. Fakat demokrasinin bu nizamda da rolü şimdikinden daha az ehemmiyetli olacak değildir.

Ahmet ŞÜKRÜ

Balkan misakı perşembe günü imza ediliyor

Hariciye nazırları Atinada merasimle karşılanacak

Misakın hükmü beş sene mi olacak?

Misak bir sulh âleti olduğuna göre, kimse aleyhine müteveccih olamaz

Heyeti Vekilede müzakereler

ANKARA, 5 (Telefonla) - Icra Vekilleri Heyeti bu akşam toplanmıştır. Geç vakte kadar devam eden bu toplantıda bilhassa Belgratta parafe edilen Balkan misakının Ankaraya bildirilen metni üzerinde müzakere cereyan ettiği tahmin olunmaktadır.

M. Titülesko, Tevfik Rüştü B. ve Hamdullah Suphi Beyler bir arada.

BELGRAT, 5 (A. A.) — Havas Ajansı bildiriyor:

Balkan misakını dün parafe eden devletler Balkanların bugünkü arazi vaziyetini muhafazayı teahhüt etmektedirler. Misakın mukaddemesi ileride Bulgaristanla Arnavutluğun da iltihakını kolaylaştıracak bir tarzda yazılmıştır.

BELGRAT, 5 (A.A.) — Havas Ajansı muhabiri bildiriyor:

Dün öğleden sonra tasvip edilen Balkan misakının müddeti, söylendiğine göre beş sene olacaktır. Yapılan tebliğde metin hakkında izahat verilmemektedir. Siyasî mahafil, bu ihtiyat kaydını, misakı imza edenlerin, misaka dahil olması için kendisine müracaat edilecek olan Bulgaristana karşı dürüst hareket etmek endişeleriyle izah etmektedir.

Atinaya hareket

ATINA, 5 (Milliyet) — Hariciye nazırı M. Maximos, dün Başvekil M. Çaldaris ile Belgraddan telefonla konuşarak, parafe edilen misak hakkında malûmat vermiştir. M. Maximos misakın bu perşembe günü Atinada imzalanacağını da haber vermiştir. M. Maximos, kendisinin, Tevfik Rüştü B. ve M. Yevtiç ile birlikte yarın Atinaya muvasalat edeceklerini bildirmiştir. M. Titulesco rahatsız bulunduğu

(Devamı 7 inci sahifede)

Bursa muhabirimiz bildiriyor: Bursa Valisi, Halk Fırkası, Halkevi, Belediye ve Ticaret Odası Reisleri ve bir çok imzalarla Bursa İpekçilik Enstitüsünü ziyaretlerinin bir hatırası olarak verilmiş olan gönderdiğim bu resmin altında şu satırlar yazılı bulunmaktadır:
"Memleketin iktısadî kalkınma savaşında ismi muvaffakıyetin sinonimi halini alan, Ulu Gazi'nin değerli amelesi Mahmut Celâl Beyefendi Hazretlerine takdir ve şükran hatırası olarak. 4 - 2 - 1934,,.

Celâl Bey dün geldi

Vekil Bey seyahatinden iyi ve kuvvetli intıbalarla döndü

Üzüm satışını teşkilâtlandırmak için son kararlar Ankarada verilecek — Celâl Beyin beyanatı

Beş senelik iktısadî programın tatbikatı dolayısile Ege mıntakasında kurulacak fabrikalar ile üzüm satışlarının teşkilâtlandırılması hakkında bir aya yakın zamandan beri tetkik seyahatinde bulunan Iktısat Vekilimiz Celâl B. dün öğleden sonra Bartın vapuru ile Mudanyadan şehrimize gelmiştir.

Iktısat Vekili vapur rıhtıma yanaşırken gövertede.

Celâl Bey ile yanında bulunmakta olan İzmir meb'usu Osman Zade Hamdi, İktısat vekâleti Ticareti Hariciye mümessillerinden Kurt oğlu Faik, Ziraat Bankası Umum Müdürü Kemal Zaim, Hususî kalem müdürü Cahit ve Bursa Belediye reisi Beyler

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Gazi Hz. Kayseriyi Teşrif ettiler

Büyük Reis oradan Niğdeye geçtiler

KAYSERI, 5 (A. A.) — Gazi Hazretleri beraberlerindeki zevat ile birlikte bugün saat on sekizi yirmi geçe Kayseriye muvasalat buyurmuşlardır.

Müşarünileyh Hazretlerini karşılamıya vali, kolordu kumandanı, C. H. F. vilâyet idare heyeti reisi sabah treni ile Yerköy istasyonuna kadar gitmişlerdir. Gazi Hazretlerinin çoktanberi mütehassiri bulunan Kayseri halkı teşrif haberini duydukları dakika-

(Devamı 6 ncı sayıfada)

M. Voroşilof Japonyaya Ateş püskürüyor

"Bu harp çok büyük ve ciddî bir harp olacaktır,,

M. Voroşilofun izahatı

MOSKOVA, 5 (A.A.) — Tas Ajansı bldiriyor: Komünist kongresinde M. Staline'in vermiş olduğu raporun müzakeresi esnasında millî müdafaa komiseri M. Voroşilof, Sovyet Rusya-

(Devamı 2 inci sahifede)

Kâzım Pş. Hz.

Meclis reisimiz bir müddet şehrimizde kalacak

Büyük Millet Meclisi reisi Kâzım paşa hazretleri dün öğleden sonra Tokatlıyan oteline giderek bir müddet istirahat etmişlerdir. Paşa Hazretleri vaki olan kalimize cevaben Büyük Millet Meclisinin 934 bütçesile meşgul olmak üzere Ankaraya gittiklerini ve bütçenin hazırlanmakta olduğunu söylemişler ve Balkan misakı hakkında şu beyanatta bulunmuşlardır:

— Balkan misakı hakkında cereyan eden müzakeratı ajans haberlerinden alıyoruz. Bu meselenin müsbet bir şekilde neticelenmekte olduğu anlaşılıyor. Misakın şekline gelince; bu da ancak neşredildikten sonra belli olacaktır.,,

Kâzım Paşa hazretleri, meclisin tatilinden bilistifade bir müddet şehrimizde kalacaklardır.

Fazıl Ahmet Bey gitti

Mütehassıs hey'et Peştede toplanacak

Türkiye Cümhuriyetinin iki seneden beri (Parlamentolar Birliği) ne iştirak ettiği ve konferansın bu sene eylûl içinde Istanbulda toplanacağı malûmdur. Madritte vâki olan son içtimada (demografi) meseleleri mevzuu bahsedilmiş ve murahhasımız Fazıl Ahmet Beyin mevcut nazariyelere serdettiği itirazlar nazarı dikkate alınarak Türkiyenin de iştiraki ile mesele-nin yeniden tetkiki için mütehassıslardan mürekkep bir komisyon teşkil olunmuş idi. Bu husustaki müzakereler ile galebe eden Türk (tezi) hakkında karilerimize evvelce malûmat vermiş idik. Bu defa Pariste toplanan konferans icra komtesi (demografi) komisyonuna dört aza intihap etmiş ve Fazıl Ahmet Bey bunlar meyanında bulunmuştur. Diğer mütehassıslar Baron (Sztersniyi) ile sabık Yunan nazırlarından M. (Milonas) ve Polonyalı M. (Dzieduszki) dir. Fazıl Ahmet Bey birinci komisyondaki mesaisini ikmal ettikten sonra gene Peştede toplanacak olan siyaseti içtimaiye komisyonuna da iştirake davet olunmuştur. Murahhasımız dün akşamki ekspresle Sirkeciden hareekt etmiştir.

Fazıl Ahmet B.

Büyük Hâmit dün yeniden edebiyata doğdu

7 inci sahifede

Maslak yolu için yeni tedbirler alınacak

Mecliste dün hararetli münakaşalar oldu, Vali Bey izahat verdi

Yolda imdadı sıhhî tertibatı, Belediye kontrol noktaları tesisi, kaza mes'ullerine karşı şiddetli tedbirler alınması tekliflerine karşı Belediye ne düşünüyor?

Istanbul Şehir Meclisi dün saat 15 te toplandı. Dünkü içtima çok hararetli oldu. Azadan Mehmet Ali Beyin son Maslak yolu faciası hakkında verdiği takrir, uzun münakaşalara yol açtı.

Vali Bey izahat veriyor

Takrir okunduktan sonra, Vali ve belediye reisi Muhittin Bey söz aldı. Dedi ki:

— Kaza ve bu gibi hâdiseler dünyanın her yerinde maalesef vukua gelen bir takım vaziyetlerdir. Böyle her vaziyetten sonra, bilhassa insan hayatı ile alâkadar olunca, akisleri fazlaca tezahür eder. Bu hâdise hakkında, ehemmiyetile mütenasip büyük bir hassasiyet ile tahkikat ve takibat yapılıyor. Gerek matbuat ve gerek şifahî noktai na-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Muhittin B. Mecliste izahat veriyor

Katil, çocuğu ve öldürdüğü karısı, cinayetin olduğu ev, katil çocuğu kucağında ifade verirken, katil müddeiumumi ve polis refakatinde karakola giderken..

Eli tabancalı katil Müddeiumumînin karşısında!

Karısını öldüren adam cinayetini nasıl yaptı, nasıl teslim oldu?

Dün bir kadının hıyaneti bir kocayı katil yaptı — Hadise nasıl oldu? — Katilin itirafı — Ortada kalan çocuk — Hailevî bir sahne...!

Istanbul Cümhuriyet müddeiumumisi Kenan Bey makamında oturmuş, Istanbul Adliyenin günlük işlerini tedvir ediyor, bir takım evrakı okuyor, kimisini imzalıyor, kimisinin üzerinde bazı ilâveler, tashihler yaparak arıyor, önündeki işlere dalmış bir vaziyette çalışıyordu. Odada kimse yoktu. Saat ikiye geliyordu, neredeyse

(Devamı 5 inci sahifede)

ZAVALLI STAVISKY!

4

Kendi milletinin büyük kahramanı olan Prençip başkasına bir kurşun attı.

Milletini, memleketini kurtardı ama dünya berbat oldu.

Büyük bir frank kahramanı olan Stavisky kafasına bir kurşun yedi!.

Ortaklarını, kurtarıcılarını, efendilerini kurtardı ama..

Umalım ki berbat olan dünyayı yenibaştan düzeltsin, eğer düzeltirse..

Bugün haksız olarak beynelmilel hırsız denilen Stavisky, yarın beynelbeşer bir fazilet kahramanı olacaktır.

Stavisky, efendilerinin hizmetinde falsosuz devam etseydi hiç bir mesele yoktu.

Yahut şöyle söyliyeyim:

Stavisky'nin cebinde yirmi milyon olsaydı kafasına bir kurşun sıkmağa hacet kalmadan gül gibi yaşayacaktı: On milyonunu feda etmek karşılığı olarak..

Harp sonu, insanlığı bu kadar bozmuştur.

Harbi umuminin cephe gerisi tipi dünyadan elayak çekmedikçe;

Bu tipin yetiştirdiği nesil herhangi bir beşerî yumrukla ayılıp kendine gelmedikçe;

İlkmektep programları değişmedikçe;

Ve demokrasi yeni bir disiplin, yeni bir kültür bulmadıkça;

Staviskyler eksilmiyecektir.

Staviskyler çoğalacaktır.

Staviskylerin önüne geçilemiyecektir.

Bunun içindir ki bir dağın başında kafasına bir kurşun yiyen bir tek Stavisky'ye masum diyorum, zavallı diyorum.

Stavisky rezaleti..

Bunu neye bir adamın göğsüne yafta yapıyoruz?

Bir Stavisky rezaleti yoktur.

Bugünkü beşeriyet bir rezalet arıyor ve her bulduğu rezaletten hoşlanıyorsa, Stavisky'ye bakmasınlar. Şu dönen yuvarlak dünyaya baksınlar. Görecekleri şudur:

Baştan başa bir psikoloji rezaleti!

Zavallı Stavisky!

Aka GÜNDÜZ

Not: Beşincisini yarın neşredeceğiz.
— Milliyet —

Milliyet'in tefrikası: 6

Stavisky

Hayatı ve ölümü

Stavisky zabıta erkânı ile dost! — Rezalet baş gösterince eski dostlar meydanda yok — Stavisky'yi tanıyan bir tek kişi de yok mu? — Gazeteler ateş püskürürken — Allah insanı düşürmesin, Stavisky 600 milyondan 6 frank kalmadan kaçıyor!.

Bahsimize gelelim: Müzik holün geniş locasında en önde zarif tuvaletile güzel Madam Aleksandr, onun arkasında bir meb'us, Volonté gazetesinin müdürü Mösyö Duberry, bir de polis müdiriyeti umumiyesi erkânından bir zat oturuyorlardı. Etraftan onları temaşa eden bir çok kimselerin şahadetlerile de sabit olduğu üzere bu polis âmiri muttasıl Madam Aleksandr'a kompliman yapıp duruyordu.

O akşam zabıta mensubininden tiyatroda daha başka kimseler de vardı. Bunlar meyanında polis müdiriyeti umumiyesinde mühim şubeler rüesasından bir kaç kişi, zabıtanın kumar şubesi memurlarından on on iki kadar komiser ve bir hayli zabıta müfettişi göze çarpıyordu.

Stavisky bunların hepsile az çok dosttur ve hepsini hafif birer baş işaretile selâmlamaktadır.

Çok geçmeden felâket baş gösterince bu insanların hepsi birer birer müstantik huzuruna çıktıkları zaman kendilerine sorulan suale hepsi ayni cevabı veriyor: "Stavisky isminde bir adam tanımıyorum.,,

Eski büyük elçilerden biri, Stavisky'nin şirketlerinden birinde yüksek bir vazife ile çalışmış olan bir adam da matbuata vukubulan beyanatında ayni sözü söyliyor: "Stavisky'yi tanımıyorum!,, Halbuki o, Stavisky'yi her gün görürdü.

Eski polis müdürlerinden biri de ayni cevabı tekrar ediyor: "Stavisky'yi tanımıyorum!,, Şaşılacak şey! Halbuki bu polis müdürü, vazifesinden istifa edinciye kadar her gün Stavisky'yi görür, elini sıkardı. Hattâ bundan fena halde müteessir olan maiyeti memurlarından biri Stavisky'nin kim olduğu hakkında kendisine bazı malûmat verdikten sonra müdür efendi artık vazifesi başında kalmıyacağını hissederek istifa etmişti.

Stavisky bu sabık polis müdürünü Volonté gazetesine ehemmiyetlice bir vazifeye yerleştirmişti. Bu müdürün bir de kardeşi vardı ki zabıtada yüksek bir makam işgal ederdi. Ve bir gün onu Parisin gizli fakat şık lokantalarından birinde baş başa yemek yerlerken görmüşlerdi. Halbuki Stavisky rezaleti meydana çıktıktan sonra, o sabık polis müdürü de, onun kardeşi de ayni sözleri söylemişlerdi: "Stavisky'yi tanımıyorum!,,

Nihayet rezalet meydana çıktı. Hâdisat bir ekspres süratile yürüdü. Stavisky kaçtı ve bütün bina çöktü. Bayonne bankası işi açığa vurduktan sonra o mahvolmuş, artık her şey bitmişti.

Evet her şey bitmişti: Artık ne dudaklarda o eski zafer tebessümleri, ne Cannes'in ve Deauvilles'in o parlak günleri, ne madamın ve mösyönün zerafet partisini kazanan otomobilleri, hiç bir şey kalmamıştı.

Volonté gazetesinin müdürü de bir anda Stavisky'yi bırakmıştı.

Şimdi kaçmaktan başka çare yok. Beş altı yüz milyon fraktan hiç bir şey kalmamıştı. Yahut kaldıysa bile pek ehemmiyetsizdi. Eldeki para ile kimseyi satın almak kabil değildir.

Kaçmak, hem süratle kaçmak, lâzım.

Stavisky karısını ve çocuğunu perestiş derecesinde seven bir adamdır, fakat o kadar çabık lâzımki bunları da bırakmak icap ediyor ve filhakika Stavisky ilk hamlede tek başına kaçıyor.

Polis derhal peşine takılıyor, arıyorlar, arıyorlar, bulmak mümkün değil.

Gazeteler ateş püskürüyor. Artık bunların sütunlarında Mösyö Aleksandr'dan bahis yok,şimdi sadece Stavisky ismi vardır. Stavisky, dolandırıcı, Stavisky.. Her gün gazetelerde yeni yeni havadisler çıkıyor, her gazete bir şeriki cürmün ismini veriyor. Bunların başında Liberté gazetesini görüyoruz. İlk hücumu bu yapıyor, ötekiler de peşi sıra yürüyorlar.

Eski dostlardan ortada kimse kalmamış, âyan azasından birinin oğlu ve Stavisky'nin en iyi mesaî arkadaşlarından biri olan bu zat bile şimdi Stavisky'yi unutmuştur. Allah taksiratını affetsin, insanlar böyledir.

Hele gazetelerin yazdıkları, hele büyük harflerle baş sayfanın üstünde çıkan manşetler, bunlar görülecek şey...

Meselâ Stavisky'nin eski adamlarından birinin gazetesinde:

Misli görülmemiş bir rezalet.

SİTAVİSKY

Bir çok büyük himayelere nail olan bu adamın tevkifi için dokuz ayda on bir rapor verilmiştir.

Başka bir gazetede:

SİTAVİSKY nin MÜTHİŞ DOLANDIRICILIĞI

Bayonne meb'usu ve belediye reisi maznunen tevkif edilmiştir.

Altı saatten fazla süren bir isticvaptan sonra müstantik, bu meb'usun sahtekârlık, vesaiki tahrif, dolandırıcılık, emniyeti suiistimal cürümlerile ithamına karar vermiştir.

Mösyö Chautemps dün Mösyö Dalimier ile tekrar görüştü.

Bugün öğleden sonra kabine içtima etti; bu içtima neticesinde Mösyö Chautemps'in isti'fası muhtemeldir. Mösyö Chautemps perşenbe günü Meb'usan meclisinde cereyan edecek müzakeratı nazarı dikkate alarak kabinede bazı tadilât yapacaktır.

Başka bir gazetede:

İki saatlik bir kabine içtimaından sonra.

DALİMİER İSTİFA ETTİ.

Hükûmet, Stavisky meselesinin iç yüzünü en ufak noktalarına varıncaya kadar meydana çıkarmağa karar vermiştir.

Zabıta teşkilâtının ıslahı, ceza mahkemelerinin mürakabesi, halk tasarruflarının himayesi, bazı mesleklerin teftişi, hükûmet devairi nezdinde mücrimane nüfuz ve müdahalelerin men'i maksadile parlamentoya bazı kanun lâyihaları verilecektir.

Bu başlıklar ve bir çok gazetelerde muhtelif imzalarla intişar eden yazılar okunduktan sonra görülür ki Stavisky rezaleti Fransada bir taraftan efkârı umumiyede büyük bir heyecan uyandırırken diğer taraftan bir çok insanlar buna soğuk kanlı bir felsefe ile omuz silkip geçmişlerdir. O heyecan ile bu soğuk kanlılığın ortasını aramak, açık ifade ile bunların haddi vasatısini bulmak için efkârı umumiyenin nabzını yoklıyacak olursak bunun bir hasta nabzı değil, normal bir adam nabzı olduğunu anlamakta güçlük çekmeyiz. Çünkü Fransada siyasî ihtiraslardan uzak ve sakin bir hayat yaşayan namuslu insanlar hâlâ ekseriyeti teşkil etmektedirler. Bunlara göre bir Stavisky rezaleti ara sıra baş gösteren bir tifo salgınından, bir veba hastalığından farklı değildir.

(Bitmedi)

Uzak Şarkta Harp olursa..

Avrupa devletleri vaziyete seyirci kalabilirler mi?

LONDRA, 5 (A.A.) — (Nevs Chronicle) gazetesi Mançuride inşa edilen demiryolları ile yeni hava meydanları ve Japonya harp hazırlıklarının tehlikelerinden bahsetmektedir. Bu liberal gazete şunları yazmaktadır:

M. Hireta'nın uzlaşıcı nutkuna ve seviyelere karşı Japonyanın düşünceleri hakkındaki dünyanın şüphelerini izale için yapılan diğer teşebbüslere rağmen Sovyetlerin, bir siyasî mucize olmadığı takdirde, hâdiselerin alacağı vaziyet hakkında hiç bir tereddütleri yoktur. Sovyet Rusya, Japonya beyanatlarını garp devletlerinin gözlerini kapamak için resmî bir iki yüz lülük nümunesi gibitelâkki etmekte ve Japonyanın bütün kuvvetile, âni olarak ve evvelce ilânı harp etmeden kendisine hücum edeceğine kani bulunmaktadır. Böyle bir düşünce yanlış olabilir. Fakat Japonyanın siyaset ve iktısadî müşküllerinin yeni harbi tacil veya tehir hususunda müessir olabileceğine dair nişaneler mevcuttur."

Japonlar tarafından Mançuride inşa edilmi şolan demiryollarının sevkülceyiş noktai nazarından ehemmiyetini gösterdikten sonra gazete şöyle bir neticeye varıyor:

Büyük devletler böyle bir harpte meraklı bir seyirci vaziyetini daima muhafaza edebileceklerini zannediyorlar ve ya böyle bir vaziyet almağa mı hazırlanıyorlar? Garp devlet adamlarının b udereceye kadar aldanabileceklerini tasavvur etmek güçtür.''

Amerikada bir senelik vergi

VAŞINGTON, 5 (A.A.) — 1933 senesinde tahsil edilen vergi yekûnu 2.090.957.279 dolardır ve 1932 den 670 milyon dolar fazladır.

HARİCÎ HABERLER

Fransada İstizahlar başlıyor

Stavisky'den para alanların listesi hazırlandı

PARİS, 5 (A.A.) — Dünkü kabine içtimaında Rhone vali ve belediye reisi M. Villeyin istifa eden Seine vali ve belediye reisi M. Renard'ın yerine tayin edilmesine karar verilmiştir.

İçtimadan sonra M. Daladier, şu beyanatta bulunmuştur:

"Hükûmetin otoritesi mes'uliyetini üzerinde taşıyan başvekil matbuat münakaşalarına iştirak etmekten kendini menetmektedir. Başvekil sadece memlekete karşı olan vazifesini yapmakla meşgul olmaktadır. Staviski meselesini tamamile tenvire ve bundan sonra şimdiye kadar vaki olan zâaf eserlerinin tekerrürüne katiyen mani olmağa karar vermiş olan başvekili hiç bir mani durduramıyacaktır.

Meclis açılınca Staviski meselesi ile meşgul olacak komisyon, teşekkül eder etmez vazifesini yapabilmesi için lâzım bütün vesikalar ve Staviskinin tediye ettiği bütün çek sahiplerinin listesi kendisine verilecektir.

İstizahlar

PARİS, 5 (A.A.) — Yarın mebusan meclisinde umumî siyaset hakkında büyük bir müzakere açılacaktır. İsimlerini kaydettirmiş istizah sahipleri pek çoktur.

İstizahlar bir taraftan dün hükûmetçe kararlaştırılan idarî değişiklikler diğer taraftan kabinenin teşekkül tarzı etrafında cereyan edecektir.

İstizah takriri verenlerin hepsi söz alacak olursa müzakere geç vakite kadar devam edecektir.

Kabine ekseriyet alacak

PARIS, 5 (A.A.) — Yapılan bir çok görüşmelerden anlaşıldığına göre, ikinci Daladier kabinesinin mecliste, kendisinden evvelki kabinenin ekseriyetine sahip olacağı görünüyordu. Bu ekseriyette Fransız sosyalistleri, ortodokslar, radikal sosyalistlerle bunlara yakın gruplar vardır.

Eski polis müdürü Fasa gitmiyor

PARIS, 5 (A.A.) — Dün Fas umumî valiliğine tayin edilen ve bu vazifeyi kabul etmiyen sabık polis müdürü, M. Joan Chiappe kendisine vedaa gelen sabık mesai arkadaşlarının çoğu tarafından teveccüh ve muhabbet eserleri görmektedir.

Ziyaretçiler arasında adli zabıta umum müdürü M. Xavier Guiehard gibi bir çok yüksek memurlar bulunduğu gibi küçük memurlar da bulunmaktadır.

Bu ziyaretlerden pek mütehassis ve müteessir olan M. Chiappe geçenlerde sokaklarda yapılan nümayişlerde vukubulan hâdiselerden duyduğu teessür ve teessüfü hazır bulunan gazetecilere bildirmiştir.

Arbedelerin önüne geçildi

PARIS, 5 (A.A.) — Müfrit unsurlar dün akşam büyük caddelerde nümayişler yapmağa teşebbüs etmişlerse de vaktile alınan tedbirler sayesinde hiç bir mühim hâdise olmadan, yeni polis müdürü M. Bonnefoy Sibour tarafından bizzat idare edilen polisler tarafından derhal dağıtılmıştır.

PARIS, 5 (A.A.) — Dün akşamki tezahürat esnasında çoğu muvakkaten olmak üzere 75 kişi tevkif edilmiştir.

Baltık hükûmetleri Endişe ediyor

Leh - Alman misakında gizli anlaşmalar mı var?

RIGA, 5 (A.A.) — Letonya gazeteleri ordu erkânıharp reisi ceneral Malegesi'n Alman - Leh misakı hakkında Latvipaiskjreivis gazetesine göndergiği makaleve büyük bir mana ve değer vermektedir.

Ceneral Malges bu yazısında bilhassa diyor ki:

"Biz Alman - .Leh misakının yalnız dış ve gösterişli tarafına bakıyoruz. Bu misakı imza edenlerin hakikî niyetleri onun haricî safhasının gösterdiği gibi ise misaka iyi nazarile bakmak lâzım gelir. Şimdilik biz bazı şüpheler beslemek hakkına malik bulunuyoruz.

"Almanya ile Lehistanın biribirinden ayıran ehemmiyetli itilâflar bundan ilerisi için uzaklaştırılmış ise vadedilen tavizlerin ne gibi şeylerden ibaret olduğu sorulup araştırılabilir.

"Avrupanın esas teşkilâtında ve hukukî vaziyetinde bir takım değişiklikler hazırlanmakta olduğu zannında bulunmak için ciddî sebeplere malik bulunuyoruz.

"Yapılması düşünülen bu değişiklikler kendi mukadderatımız üzerinde bir tesir yapıp yapmıyacağını göreceğiz. Bununla beraber kendimizi müdafaaya her vakitten daha ziyade hazır bulunmalıyız."

Ceneral Malges diğer Baltık devletlerile Letonya arasındaki tesanüt bağlarının kuvvetlendirilmesini tavsiye etmiş, onların istiklâlinin de tehlike karşısında bulunduğunu ilâve eylemiş, Baltık devletleri arasındaki diplomatik mesai iştirakinin bu devletlerin orduları arasında da sıkı bir mesai iştiraki vücude getirilmek suretile artırılması icap ettiğini kaydeylemiştir.

M. Voroşilof ateş püskürüyor

(Başı 1 inci sahifede)

nın millî müdafaası hakkında mühim ve uzun izahatta bulunmuştur. M. Voroşilof, tarihin komünist fırkanın 17 inci kongresini Sosyalizmin bir zaferi şeklinde kaydedeceğini söyledikten sonra bir memleketin ihya ve imarı için en büyük unsur olan vahdetin Sovyet Rusyada temamiyle tahakkuk ettirilmiş olduğunu beyan etmitşir.

M. Voroşilof, bundan sonra Sovyet Rusyanın milli müdafaa bakımından vaziyetini etrafiyle izah etmiştir.

Mumaileyh demiştir ki:

"Sovyet Rusyanın müsellah kuvvetleri, tamamiyle memleketin inkişafına tetabuk etmektedir."

M. Voroşilof kızıl ordunun şimdiki vaziyetiyle 1930 senesindeki vaziyetini mükayese ederek şöyle demiştir:

"Bugün ordunun teknik noktasından islahına müteallik bütün meseleler halledilmiştir. Hali hazırda tamamen asrî ve ihtiyacımıza kâfi tanklara sahip bulunuyoruz.

Geçen üç sene zarfında hava kuvvetlerimiz tanılamaz bir hale gelmiştir.

M. Voroşilof, Sovyet Rusyanın Karadeniz ile Baltık denizi ve bilhassa Uzak Şark sahillerindeki müdafaa vesaitinin takviye edilmiş olduğunu söylemitşir.

M. Voroşilof, bundan sonra sözü deniz kuvvetlerine nakeltmiştir. Mumaileyh demiştir ki:

"Son seneler zarfında yalnız Baltık denizi ile Karadenizdeki kuvvetlerimizi arttırmak ve kuvvetlendirmekle ve şimal mıntakasında da müdafaasız kalmamak için bir takım gemilerimizi Beyazdeniz Baltık denizi kanalı vasıtasile şimale nakletmekle kalmadık, ayni zamanda doğrudan doğruya bir tecavüze maruz kalmak ihtimaline binaen Uzak Şarkta deniz kuvvetleri vücude getirdik. Şimdilik bu taze deniz kuvvetlerinin satvetiyle mübahi olmıyacağımızı biliyoruz.

M. Voroşiloff, bundan sonra kızıl ordunun kadroları hakkında malûmat vermiştir. Mumaileyh, müteakıben bu kadroların ne demek olduğunu izah ile demiştir ki:

"Bizim ordumuz teknik bir ordudur. Asrî tekniği ile, alâka ile kabul etmiştir.

Uzak Şarkta

Hatip bundan sonra uzak şarktaki hususî ordudan bahisle demitşir ki:

"Uzak şarktaki hususî ordumuzdan ve bu mıntakada gafil avlanmamak için ne gibi şeylere teşebbüs etmiş olduğumuzdan bahsetmeden evvel size biraz Uzak arkta komşularımızdan bahsetmek zarureti vardır. Japonyanın buhrandan çıkmak için bir harp çıkarmak çarelerini aramış ve halen de aramakta bulunan başlıca memleket olduğu, hali hazırda bütün dünyaca anlaşılmış bir keyfiyettir. Japonya, cihan piyasasında harp malzemesinin ve harp sanayii için lâzım ipti - daî maddelerin başlıca müşterisidir. Japonya ayni zamanda harbi siyaseten hazırlamak sahasınd da büyük bir faaliyet sarfetmekte ve bu faaliyeti yalnız Japon adalarına münhasır kalmayıp Çine de şamil bulunmaktadır. Bu ise çok vahimdir.

Harp..

Japon askerî muharrirleri, Japon âlimleri, fabrikatörleri, siyaset adamları iki seneden beri Japonyanın Sovyet Rusyaya karşı harbetmesinin bir zaruret olduğundan bahsediyorlar ve bizim deniz manatıkımızın ve hattâ bütün Siberyanın fetih ve istilâsının teferrüatını o kadar açık bir lisanla tetkik eyliyorlar ki buna karşı kulak larımızı tıkamamız ve evvelce olduğu veçhile komşumuza karşı itimat beslememiz pek garip olur.

Japonya, Mançuriye bilfiil hâkim olmuştur. Japonya, resmî taahhütleri hilâfına olarak yalnız Sovyet Rusyanın şarkî Çin demiryolu üzerindeki menafiini temin etmemekle kalmıyor, bilâkis bütün çare ve vasıtalara baş vurarak bizim menfaatlerimizi ihlâl etmeğe çalışıyor.

Japonya, Rusyaya karşı harp yapılmasını açıktan açığa isterken bizi harp hazırlıklarında bulunmakla itham ediyor. Hudutlarımızda ve şehirlerimizdeki müdafaa tertibatımız, Japonları kuşkulandırıyor. Filhakika yeni Mançuri ile hudutlarımız, 1931 de Çin ile olan hudutlarımız gibi müdafaasız kalmış olsaydı hiç şüphesiz komşularımızın daha ziyade hoşuna gidecekti. Bütün cemilekârlığımıza rağmen hiç kimsenin bu suretle hoşuna gitmek istemeyiz."

M. Voroşilof, Japonyanın harp hazırlıklarını tasvir etmiş, Japonyanın tensik etmekte olduğ uaskeri ve iktısadî üsülharekeleri göstermiş ve Japonyanın ecnebî memleektlerden satın almakta olduğu iptidaî maddelerin ne gibi şeyler olduğunu söylemitşir. Mumaileyh, söze devam ederek demiştir ki:

"Japonyanın 1930 senesinde 443 milyon yene baliğ olan harp bütçesi hali hazırda 937 milyon yene çıkmadır ki Japon devleti bütçesinin yüzde 54 i demektir. Harp sanayii, tank tayyare ve diğer harp malzemeleri in şaatı suretile inkişaf etmektedir. Mançuri, yavaş yavaş bir silâh deposu haline gelmektedir. Oradaki Japon askerî kuvvetlerinin mikdarı, bu müstakil devletin hudutları dahilindeki Japon menafiinin himayesi için zarurî olan mikdarı haddinden fazla aşmıştır. Diğer taraftan yeni Mançuri hükûmeti de ordudarı mevcudunu ve silâhlarını mütemadiyen arttırmaktadır.

Çinde ve Mançuride olup biten şeyler karşısında bizim her halde basiretli olmamız, her ihtimale karşı hazır bulunmamız ve oralarda neler olup bittiğini dikkat ve teyakkuz ile takip ve mukabil tedbirler almamız tabii idi.

Türkiye - Rusya

Türkiye ile olan münasebetlerimiz en dostane ve en devamlı dostluklardandır.

Iran ve Afganistan ile olan münasebetlerimiz de fena değildir.

Avrupalı dostlarımızla olan münasebetlerimizi biliyorsunuz. M. Staline, bunları mufassalan izah ettı. Fakat Uzak şark afakı bulutlarla örtülü ve orada her an bir harp fırtınasının kopması muhtemeldir. Diplomatlarımız bütün mesaisine rağmen şimdiye kadar Japonyaya sulhün Sovyet Rusyaya karşı yapılacak bir harbe müreccah olacağını bir türlü anlatamadık. Bu muharebe, Japon emperyalistleri için sade olmıyacağı gibi kolay da olmıyacaktır. Eğer böyle bir harp yapmak mecburiyetinde kalacak olursak bu harp, büyük ve çok ciddî bir harp olacaktır. Bu harp, sebebiyet verenlere pek pahalıya otura caktır. Başkalarının zararına çarçabuk istifade etmek ümidinde bulunan uzak komşularımız, bu cihetı gözönün de tutmalıdırlar. Japonya ile yapılacak bir harbin bizim için çok müşkül olmıyacağını söylemek istiyorum. Eğer Japon emperyalistleri askeri bir maceraya karar verecek olurlarsa hiç şüphesiz pek ziyade hazır oldukları halde meydana gelecekler ve bütün kuvvetlerini ortaya atacaklardır. Kızıl ordunun piştarmı teşkil eden Uzak şark ordumuzun düşman toprağımızı istilâya kıyam eylediği zaman onu Uzak şark hudutlarımızda imha etmeğe muktedir bir hale sokmak için ne yaptık? Son seneler zarfında merkezîî komite, Uzak şark ile mütemadiyen meşgul olmuş ve halen de olmaktadır. Bu mıntakadaki askerî kuvvetlerimizi tezyit ve takviye için az çok her şeyi yaptık.

Müsaadenizle size bu hususta rakamlar söylemiyeceğim. Hudutlarımızı da bir nebze tahmi ettik. En mühim sahalarda düşmanın kolaylıkla aşamıyacağı manialar vücude getirdik Lenin, 1922 tarihinde Vilâdivostokun Japonlar tarafından tahliyesinden sonra söylemiş olduğu nutkunda şöyle demişti:

"Vilâdivostok çok uzaklarda, fakat ne de olsa bizim şehrimizdir" şu halde bize ait olan bu şehri her ne pahasına olurssa olsun müdafaa etmeğe mecbur olduğumuz gibi bütün sahil manatıkımızı, şimali sashalinimizi, kamçatkamızı, hülâsa uzak şark taki toprağımızın her zerresini müdafaa mecburiyetinde bulunmaktayız. Ve müdafaa edeceğiz ve Uzak şarkımızı yalnız müdafaa etmekle de kalmıyacağız bize karşı açılacak her hangi bir harpte galip geleceğiz.''

SON DAKİKA

Bursada azılı bir katil

Havlucu Ahmet karısını öldürdü, iki zabıta memurile diğer iki kişiyi yaraladı

BURSA, 5 (Telefonla) — Bu akşam burada tüyler ürpertici bir cinayet oldu: Havlucu Ahmet isminde biri meçhûl bir sebepten dolayı refikası Şahsine Hanımı pıçakla sol memesi üstünden yaralıyarak öldürmüştür. Katil cinayeti müteakip evden çıkarak doğruca mizanoğlu mahallesine giderek akrabalarından arası açık olan dökmeci 30 yaşlarında İzet Efendi ile karısına ve evde misafir diğer bir şahsa hücum etmiş, kadını ve misafiri de yaraladıktan sonra polis karakoluna gelmiştir.

Havlucu Ahmet karakol kapısından içeri girince polis muavini Hidayet Efendiye ateş ederek komiseri kolundan, polis Hayri Efendiyi de sol memesi üstünden yaraladıktan sonra kaçmağa başlamış ve yolda tesadüf ettiği bir bekçiyi de taşla omuzundan yaralamıştır.

Kaçmakta devam eden katil zabıta memurları tarafından takibe başlanmış, kendisinin İrgandi köprüsü altına indiği görülmüş ve katile teslim olması ihtar edilmiştir. Katil bir polis memurunun "teslim ol!,, ihtarına karşı pıçakla mukabele etmiş ve aralarında boğuşma olmuştur.

Neticede katil öldürülmüştür. Meseleye müddeiumumilik vazıyet etmiştir. Tahkikat devam ediyor.

Sabık Maliye Vekili Abdülhalik Beye yapılan ameliyatın neticesi

ANKARA, 5 (Telefonla) — Mustafa Abdülhalik Beyin sıhhati hakkında çıkan bazı şayialar ve bu meyanda ameliyatın hatalı yapıldığı ve ameliyat esnasında Alman profesörün bir kaç defa bayıldığı gibi rivayetler tekzip olunmaktadır.

Hastahane sertabibi Nüzhet Bey hastanın sıhhati hakkında demiştir ki:

— Abdülhalik Beye ameliyat muvaffakıyetle yapıldı. Sıhhî ahvali gayet iyi gitmektedir. Harareti tamamen düşmüştür.,,

Alman profesör de hastanın gözüne pansıman yaptığını, cerahate tesadüf etmediğini ve bu neticeden çok nikbin olduğunu ifade etmiştir.

Maarif Vekilinin beyanatı

ANKARA, 5 (A. A.) — Son zamanlarda gazetelerde intişar eden yeni tedrisat teşkilâtına dair haberler henüz katiyet kesbetmemiş düşüncelerden ibarettir. Maarif Vekili bize bu husustaki beyanatında demiştir ki:

"— Bütün bu haberler mevsimsizdir. Tekarrür etmiş bir şey yoktur. Henüz tetkik ediyor ve düşünüyoruz.,,

Paramızın kıymetini korumak için

ANKARA, 5 (A. A.) — Paramızın kıymetini koruma hakkında meri bulunan kararnamelerin tatbikini daha ziyade kolaylaştırabilmek ve kontrolünü daha iyi temin edebilmek için Maliye Vekâleti, bazı noksanları da telâfi etmek şartile ayni esaslar dahilinde ve ayni hükümleri ihtiva etmek üzere yeni bir proje ihzarına başlamıştır.

Posta ve Telgraf U. Müdürlüğü

ANKARA, 5 (Telefonla) — İnhilâl eden Posta ve Telgraf Umum Müdürlüğüne Devlet Şûrası Umumî kâtibi Edip Cemil Beyin tayini ihtimalinden bahsolunmaktadır.

Tekaütlüğünü talep eden Fahri Beyin ayni idarede ihtas edilecek müşavirliğe getirileceği söyleniyor.

Maliye mütehassısı geliyor

ANKARA, 5 (Telefonla) — Celbi kararlaşan bir Fransız maliye mütehassısı hakkında Maliye Müsteşarı Faik Bey dedi ki:

— Elimizde iki isim var. Önümüzdeki günlerde bu isimlerden biri hakkında karar verilecek ve mütehassıs celbedilecektir.

Üç memura işten el çektirildi

İZMİR, 5 (Milliyet) — Paket gümrüğünde müfettişler tarafından yapılan tetkikat neticesinde bir birinci, iki ikinci sınıf muayene memuruna işten el çektirilmiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Üzüm fiatlarının sukutuna karşı

İZMİR, 5 (Milliyet) — Kuru meyva İhracatçılar Birliği ile Üzüm Satıcılar Birliği borsada müşterek bir içtima yapacaklardır. Toplantıda üzüm fiatlerinin sukutuna karşı alınacak tedbirler tespit edilecektir.

Posta ve telgraf umum müdürü tekaüde sevkedildi

ANKARA, 5 (A.A.) — Posta ve telgraf müdürü Fahri Bey tekaütlüğünü istemiş ve bu talebi vekâletçe kabul edilmiştir.

Yeni müdürü umumî tayin edilinceye kadar umum müdürlük işleri muavini tarafından idare edilecektir.

İzmir valisi

İZMİR, 5 (Milliyet) — İktısat vekili Celâl Beyle Bursaya giden valimiz Kâzım paşa bugün avdet etmiştir.

İngiliz sefiri geliyor

ANKARA, 5 (Telefonla) — İngiliz sefiri bu akşam İstanbula hareket etmiştir.

Yarım metre kar

KÜTAHYA, 5 (A.A.) — Altıntaş nahiyesinin Tomoynar köyüne ve civarına yarım metre kar yağdığından geliş gidiş güçleşmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Spor disiplini bahsi

Geçenlerde Taksim sahasında yapılan bir futbol maçını müteakıp hakeme tecavüz etmişlerdi. Ben hâdiseyi duyduğum gün müteessir olmuştum ama, daha hâdiseden evvel bu sütunlarda hakemlerin himaye edilmeleri ve hakem kararlarının kat'iliği hakkında uzunca bir yazı yazmış olduğum için ayni sözleri bir daha tekrara lüzum görmemiştim. Bu fena hâdise spor edebiyatında bazı tezahürlere sebep oldu. Bir taraftan İdman İttifakı ikinci reisi Halit Beyefendi Ağabeyimiz bu bahsite şiddetli bir yazı yazarak sporda terbiye ve itaatin ilk umde olduğunu bir kere daha teyit ederken, diğer taraftan Abidin Daver Bey de dünkü cümhuriyette (Bir spor yarası) ismile oyunculara ve hakemlere tecavüz edilmesi aleyhinde bir yazısı intişar etti. Bu yazıdaki teessüf hislerine ben de tamamen iştirak ederim. Zaten dediğim gibi ayni şeyden ben de şikâyet etmiştim. Yalnız muhterem meslektaşımla birleşmediğim bazı noktalar var. Evvelâ bu spor terbiyesi sakatlığı gösteren hâdiseler yalnız futbolde olmaktadır. Diğer sporlarda hamdolsun bu gibi marazî tezahürler yoktur. Hattâ garip bir tesadüf eseri olarak, Ankarada son yapılan Türkiye birinciliklerinin futbol final maçı esnasında hakemi hırpalamışlar ve bu yüzden de maç yarım kalmıştı. Ertesi günü yapılan Atletizm birincilikleri esnasında da Türkiye 200 metre birinciliğini kazanmış bir genci sırf, - hattâ kendi aleyhine olarak - geçit değiştirdiği için diskalifye ettiler. Hiç sesini çıkarmadı, boynunu büktü gitti.

Son Balkan güreşlerinde de birçok kararlar verildi. Değil dövmek hattâ itiraz eden bile olmadı. Gerek Türk, gerek yabancı..

Futboldekilere gelince; bu iş Abidin Daver Beyin gördüğü ve bazı idarecileri tanettiği profesyonellik ruhile bir kızıştırma neticesi değildir. Esasen sporun ve seyircinin nevinden de doğan bu hâdiseler, bir taraftan klüplerimizin, azalarını hakemlere itaata icbar etmemeleri, diğer taraftan da klüp menfaatini korumak hislile hareket eden ve klüpçülük hastalığile malûl olanların mıntaka heyetlerinde bu gibi tecavüz hareketlerinin cezalarına mâni olmaları veya tahfif etmeleri yüzünden sıklaşmaktadır. Buna bir de geçenelrde bizzat Abidin Daver Beyin (Hakemler hatâ etmezler mi? neden bunların hükümleri kat'idir?) diye yazdığı tenkit yazıları inzimam eder ve hattâ umumî merkezlere kadar müracaatlar yapılarak hakem kararlarına karşı bazı oyuncular ve klüpler hakkında nüfuz istimaline kalkılırsa netice başka türlü olabilir mi?.

Eğer klüpler hakemin - hattâ haksız olarak bile - verdiği bir kararın değişmiyeceğini ve hakeme tecavüz etmenin ağır bir şey olduğunu ve böyle bir şey yapanı cezadan kurtarmanın mümkün olmadığını bilir ve azasına da öyle anlatırsa çıt bile çıkmaz.

İşte sporda disiplin denilen şey klüplere ve azaya bu ruhu verebilmektedir. Bu her şeyden evvel bir şahsî terbiye meselesi, ondan sonra vazife ve ihtisas işidir. Arasıra bizim spor işlerinde müşahede edilen keşmekeşler bu ihtisası ve bitaraflığın ihmalinden çıkar. Ne zaman sporda adalet ruhu bozulur ve ne zaman sporcu işin artık bir nizam işi olmaktan çıktığını görürse derhal itaatsiz ve ümitsiz olur. O zaman da böyle hâdiseler tekerrüre başlar. Bunun önüne geçmek için ne demir pençeli bir baş, ne de tethiş lâzımdır. Buna, gençlere bükülmez ve bitaraf bir nâzımın spor işlerine düzen vermekte olduğu kanaatini vermekten başka çare yotkur. Eğer hakikaten işe çare bulmak istiyorsak evvelâ sebebini keşfetmek en doğru yoldur. İddia edildiği gibi tam veya yarım profesyonellik spor terbiyesinde böyle çatlaklık vermeye sebep olsaydı, İngiltere ve Avusturya gibi en çok profesyonel takım ve idarecisi bulunan memleketlerde hakemleri öldürmeleri lâzım gelirdi. Halbuki hakemlere en sonsuz itaat oralardadır. Arsesnal takımının evvelki seneki İngiliz kupasını kazandığı zaman yaptığı golün harice çıkmış bir top ile yapıldığı hakkındaki sinema filmi dururken bu golü saymış olan hakem kararının pürüzsüz kalmış olması da bunun misalidir.

FELEK

Halkevi kongreleri

İstsanbul Halkevi spor şubesi kongresi dün akşam saat 17,30 da Halkevi merkez salonunda yapılmıştır. Evvelâ komite reisi Fethi Bey iki senelik faaliyet raporunu okumuştur. Raporu memnuniyetle karşılanmıştır. Bundan sonra gelecek iki senelik faaliyete dair okunan programa dair aza fikir ve mütalealarını serdetmişler ve bunlar hüsnü suretle kabul edilmiştir. Raporların okunmasını müteakıp reyi hafi ile yeni komite intihabına geçilmiş ve neticede Fethi, Zeki, Sami Cemal, Vildan Aşir ve muallim Refet Beyler seçilmişlerdir. Yarın da içtimaî yardım şubesi kongresi yapılacaktır.

Süleyman Emin Paşa vefat etti

ANKARA, 5 (Telefonla) — Devlet şurası azasından Dr. Süleyman Emin Paşa bugün saat on birde vefat etmiştir. Cenazesi yarın merasimle kaldırılacaktır. Süleyman Emin Paşa umumî harpte garp cephesi sıhhiye reisliğinde bulunmuş, İstiklâl harbine iştirak etmiş ve Devlet şurasına aza seçilmeden evvel askerî Sıhhiye reisliği idare etmiş kıymetli bir doktorumuzdu. Merhum âli karar heyeti reisliğinde de bulunmuştu.

Ekonomi

Bir Türk-Yunan Şirketi

Atina ticaret mümessilimize vaki olan bir teklif

Türkiye - Yunanistan arasındaki ticarî münasebatın inkişafına çalışmak ve iki taraf mahsullerini biribirine tanıtmak gayesile bazı Yunan tacirleri, İzmir tacirlerile "Türk - Yunan ithalât ve ihracat Anonim şirketi" ünvanlı bir şirket kurmak için Atina Ticaret mümessilimiz Halil Mitat Beye müracaat etmişlerdir. Şirketin merkezi İzmirde olacaktır. Şirkete eski Yunan İktısat ve millî nazırı M. Kastopulos ile kardeşleri de dahildir. Şirketin, memleketimizden mühim mikdarda hayvan satın alacağı haber verilmektedir.

Temdit edilen modus vivendiler

Japonya ile aramızdaki Modus Vivendinin meriyeti 15 gün temdit edilmiş ve bu müddet evvelki gün biterek üç ay daha uzatılmıtşır. İtalya ile aramızda mevcut modus vivendi müddetinin de 7 şubattan itibaren üç ay uzatılacağı haber alınmıştır. Bu hususta henüz gümrüklere resmî tebligat vâki olmamıştır.

Buğday, arpa, tiftik, yapağı

1 Ağustostan 21 kânunusaniye kadar şehrimizde 1261 ton buğday, 3436 ton arpa, 3197 ton tiftik, 2954 ton yapağı ihraç edilmiştir. Son haftanın buğday fiyatları 5 - 5,5 kuruş arasındadır.

Arpa fiyatlarında biraz yükseliş vardır.

Sanayide yeni hamleler

Memleketimiz sanayii gün geçtikçe inkişaf etmektedir. Bu cümleden olarak Bakırköy bez fabrikasında yeni binalar yapılmaktadır. Göksuda kurulan ip fabrikası faaliyetini genişletmektedir. Bu fabrika civarında bir çuval fabrikası kurulması mutasavverdir. Yerli kendirden çuval imali mümkün olabileceği bez fabrikası müdürü tarafından tetkik edilmiş ve İktısat vekili Celâl Beye takdim edilmek üzere bir rapor hazırlanmıştır. Yakında İstinyede bir cam fabrikası ve Haliçte bir glikoz fabrikası açılacaktır. Hususî bir şirketin de bir çorap fabrikası açmağa teşebbüs ettiği haber verilmektedir. Haliçte açılan demir boru fabrikası, faaliyetini genişletmektedir. Karadeniz iskelelerinden birinin de, bir un fabrikası tesisi için makineler sevkedilmiştir.

Oda idare heyetinde

Ticaret odası idare heyeti, dün haftalık toplantısını yapmıştır. Bu içtimada bazı şirketlere ait münferit mesail ve odanın dahilî işlerine müteallik hususat görüşülmüştür.

Yeni Zabıtaibelediye talimatnamesi ve esnaf

Yeni zabıtai belediye talimatnameme projesini tetkik için dün odada bir komisyon toplanmış ve projenin muhtelif maddeleri hakkında tüccar ve esnafın noktai nazarları üzerinde görüşülmüştür.

Yumurta kongresine hazırlık

Samsunda 11 şubatta toplanacak Türkiye yumurta kongresine iştirakleri için Ticaret müdürlüğü, İstanbuldaki yumurta tacirlerine birer mektup göndermiştir. İktısat vekâletile kongreye bir mümessil gönderildiğini Ticaret müdürlüğüne bildirmiştir. Vekâlet, mümessil olarak müşavirlerinden Halûk Beyi intihap etmiştir. Halûk B. dün Samsuna gitmek üzere şehrimize gelmiştir. Kongreden sonra Samsunda tütün vaziyetini tetkik edecektir.

Türkiye - İsviçre ticaret mukavelesi

ROMA, 5 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

1 Şubatta Romada imzalanan Türkiye - İsviçre ticaret mukavelesi evvelce Zurih'te aktedilmiş olan klering mukavelesiyle birlikte 11 şubatta meriyete girecektir.

Türk-Bulgar ticaret muahedesi

SOFYA, 5 (Milliyet) — Sobranyenin 2 şubat tarihinde aktedilen beş dakikalık kısa celsesinde, 21 kânunuevvel 1933 tarihinde Ankarada imzalanan Türk - Bulgar ticaret muahedesinin tasdiki hakkındaki teklif kabul edilmiştir.

Bafrada tütün satışları

BAFRA, (Milliyet) — Bu sene tütün satışları henüz hakikî bir piyasa bulmamıştır. Geri Amerikan ve Di Amerikan kumpanyaları tonga almakta idiler ve aldıkları tonğaları da sevke başlamışlardır bu meyanda Nemli zade Mitat B. ticarethanesi de alıcı sıfatındadır. Köylü tütünlerini denk haline getirmeğe çalışıyor. Burada denk satışları daha fazla olur. İnhisar idaresi de denk alır. Halen piyasa mahsul olarak 75 - 80 kuruştur. Görmez mallar 20 kuruşa kadar satıldığı görülmektedir.

Maarifte

İnzibat Meclisi

İlk tedrisat meclisi ne zaman toplanacak?

İstanbul ilk tedrisat inzibat meclisinde münhal bulunan bir azalık için dün mıntakalarda intihap yapılmıştır.

Mülhakatta da intihap yapıldığından, mekteplerden neticeler bir kaç güne kadar gelecek ve inzibat meclisi azası o vakit taayyün edecektir.

İktısadî ve içtimaî ilimler enstitüsü

Hukuk fakültesine bağlı olarak tesis edilen iktısadî ve içtimaî ilimler enstitüsü hazırlıkları ikmal edilmiştir. Enstitüde mart başında tedrisata başlanması takarrür etmiştir.

Talebe cemiyeti kooperatifi

Hukuk fakültesi talebe cemiyeti bir kooperatif tesisine karar vermiştir. Bu hususta hazırlıklara başlanmıştır.

Kooperatif hukuk talebesine ucuz yemek, yurt, ve kitap tedarik edecektir. İlk iş olarak kooperatif bir lokanta açacaktır.

Poliste

Dükkânda hırsız

Çengelköyünde Halk caddesinde 29 numaralı evde oturan İbrahimin dükkânına Koço isminde biri girmiş ve 18 lira çalmışsa da yakalanmıştır.

Kaçakçı

Evvelki akşam Konya trenile gelip Haydarpaşa bagajına verilen 2 sandık ve bir denk içinde 346 adet köylü sigarası görülmüş, memurlar bu eşyanın sahibini beklemişler ve nihayet dün sabah Derbentte oturan Cevat isminde kaçakçıyı sigaraları alırken yakalamışlardır.

Kaçak döviz

Evvelki gün limanımızdan Selâniğe hareket etmek üzere bulunan Romanya bandıralı Prenses Marya vapuru yolcularından Yunanlı Niko oğlu Hiristo efendinin üzerinde gümrük muhafaza memurları tarafından yapılan aramada müsaadesiz 25 liralık ecnebi dövizi bulunarak müsadere edilmiştir.

Kaçak çakmak

Sirkecide konvansiyonel kontrol memurlarından Süleyman efendinin üstü muhafaza memurları tarafından aranmış ve yüz adet kaçak çakmak taşı bulunmuştur.

Suçlu ihtisas mahkemesine sevkedilmiştir.

Sürüyü bırakan çobanlar

Mezbahada kesilmesi caiz olmayan Kızıl Karaman koyunlarından bir sürü, Pendik taraflarına götürülmek üzere iken Kadıköyünde çevrilmiştir. Çobanları kaçmıştır.

Çarpan otomobil

Sirkeciden geçmekte olan hamal Idrise şoför Zihni efendinin idaresindeki 2139 numaralı otomobil çarpmış, hafif surette yaralandığından şoför yakalanmıştır.

İki hırsız

Belgratkapıda ahçı Ahmet efendinin hanesinden bir hafta evvel eşya çalan hırsız zabıtaca aranmakta idi.

Yapılan tahkikatta bunların Arnavut Şükrü ile Hüdai olduğu anlaşılmış her ikisi de yakalanmıştır.

Inhisarlarda

Afyon satışı Müzakereleri

Kartel haricinden yeni teklifler vaki oldu

Türkiye — Yugoslavya müşterek afyon satış bürosu ile bir müddettenberi müzakeratta bulunan beynelmilel Kartel mümessillerinden biri evvelki gün Almanyaya avdet etmiştir.

Dün de uyuşturucu maddeler inhisarı idaresinde şehrimizde kalan Kartel mümessillerinden ikisile müzakerata devam edilmiştir. Kartel mümessillerinden biri de dün akşam şehrimizden ayrılmış ve Ali Sami Bey tarafından teşyi edilmiştir.

Alıcı vaziyetinde bulunan Kartel heyeti umumiyesinin aym 13 ünde Pariste fevkalâde içtimada müzakerat neticesi mevzuu bahsedilecektir.

Verilecek karara göre, müzakerata devam için satıcı vaziyetinde bulunan Türkiye - Yugoslavya Karteli mümessilleri Parise davet olunacaktır.

Böyle bir vaziyette müzakerata gene İstanbulda devam edilmesi Türk ve Yugoslav mümessilleri tarafından ileri sürülmüştür.

Diğer taraftan müşterek büroya, beynelmilel Kartele dahil olmıyan bazı afyon müstahzeratı fabrikaları da müracaatla Almanya ve Fransada müşterek iki fabrika tesisi teklif edilmiştir.

Beynelmilel Kartel mümessillerile müsbet bir anlaşma imkânı elde edilemezse bu teklifte bulunanlarla temasa girişilecektir.

Ayarlık ölçüler

Muhtelif belediyeler için Avrupaya ısmarlanan âyarlık ölçüler gelmitşir.

Amerikalı mütehassıs

Demiryollarımız hakkında hükümete bir rapor vermiş olan Amerikalı mütehassıs M. Charles Belle dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Fransız sefiri Paristen geldi

Mezunen Pariste bulunmakta olan Fransanın Ankara elçisi Mösyö Kammerer dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir. Mösyö Kammerer bir kaç güne kadar Ankaraya gidecektir.

Liman şirketinin yeni tarifesi

Liman tarife komisyonu, perşembe günü toplanarak Liman Şirketi yeni tarifelerinin tesbitine devam edecektir. Liman Şirketinin Kuruçeşme antrepolarına vapurdan antrepoya kadar nakliyat icrasma karar verdiğini dünkü nüshamızda yazmıştık.

Aldığımız mütemmim malûmata göre, Liman Şirketi mukavelesi, vapurlardan antrepolara kadar nakliyatı şirkete bir vazife olarak tahmil etmektedir.

Şirket, bu hak ve vazifesini şimdiye kadar istimal etmemiştir. Son kararı, yalnız kömür nakliyatının antrepolarla vapurlar arasında kendi vesaiti tarafından icrası merkezindedir.

Tarife komisyonu, bunu, şirketin vazifesi mahiyetinde görerek kabul etmiştir. Şirketin yalnız kömür nakliyatında değil, umumiyetle mukavelesile tesbit edilmiş olan bu işi yapmasının talep ve temini ise, komisyonun vazife ve salâhiyet cümlesi haricinde görülmektedir.

Spor

Fenerbahçeye Yerinde bir yardım

Akay idaresi stat için iki bin lira verdi

Memnuniyetle öğrendiğimize göre, Kadıköyündeki Fenerbahçe stadının fazla seyirci toplayacak mükemmel bir hale getirilmesini seyrüseferleri noktasından çok faydalı gören Akay idaresi, Fenerbahçe kulübüne 2000 lira bir yardımda bulunmağı kararlaştırmıştır. Filhakika İstanbulun bu eski spor sahasının uzun müddet muattal kaldıktan sonra Fenerbahçe kulübüne geçmesile Kadıköy semtinde iyi bir spor faaliyeti başlamış bulunmaktadır. Mühim maçlarda birçok kimseler Kadıköy cihetine gidip gelmektedirler. Akay idaresi, yeni tribünlerin ikmalinden sonra ve gelecek sene bu faaliyetin artacağına kani bulunmaktadır.

Akay idaresinin sporcu müdürü Cemil B. 2000 liraya mahsuben 1000 lirayı dün Fenerbahçe kulübüne tediye ettirmiştir.

Bu yardımı hem şehircilik ve hem de müesseselerimizin sporcuları himayesi noktasından çok yerinde ve diğerlerine nümune olacak bir mahiyette görüyor, takdire şayan buluyoruz.

Kültür inkılâbı

Üniversite rektörü Profesör doktor Neşet Ömer Bey, perşembe günü saat on sekizde, azasından bulunduğu Ateş - Güneş klübünde, Gazi Hz. nin onuncu yıldönümü nutuklarından mülhem olarak (kültür inkılâbı) isimli çok mühim bir konferans verecektir.

Konferansa klübün azası, dostları ve aileleri davetli bulunmaktadırlar.

Faaliyet programının bu kısmına reisleri Bolu mebusu Cevat Abbas B. in konferansile başlayan Ateş - Güneş, bu ikinci konferansla da fikir âlemindeki hayırlı ve vadedici hizmet ve faaliyetlerini inkişaf ettirmiş olmaktadır.

Birinci konferansta olduğu gibi bu sefer de konferanstan sonra davetlilere danslı bir çay ziyafeti verilecektir.

Lig maçları

İstanbul Futbol heyeti riyasetinden:

9-2-1934 cuma günü yapılacak resmî liğ maçları:

Taksim sahasında, saha komiseri Necmi Bey

Beşiktaş - Beykoz saat 11,30 B. takımları.

Kasımpaşa - Topkapı saat 13,15 İ inci takımları.

Beşiktaş - Beykoz saat 15 1 inci takımları. Hakem Kemal Halim Bey

Fenerbahçe sahasında; saha komiseri Fethi Tahsin Bey.

Vefa - Kumkapı - İstanbulspor B. takımları saat 11. Hakem Mehmet Reşat Bey.

Beylerbeyi - Hilâl 1 inci takımları. saat 12,45 hakem Adnan Bey

Vefa-Kumkapı - İstanbulspor 1 inci takımları saat 12,45 hakem Cafer Bey.

Beşiktaş (Şeref) sahasında saha komiseri Nuri Bey

Istanbulspor - Süleymaniye saat 10 genç takımlar hakem Sadi B.

Fenerbahçe - Topkapı saat 11 genç takımları Hakem Emin Bey

Atinada Bulgar-Yunan maçı

ATİNA, (Milliyet) — Dün binlerce halkın huzurunda Bulgar - Yunan millî takımları arasında futbol maçı yapılmıştır. Yunan takımı sıfıra karşı birle Bulgarları mağlûp etmiştir.

Yüzmede rekor

KOPENHAG, 5 (A.A.) — Hollandalı kadın yüzücü Villy Denouden bir dünya rekoru yapmıştır. Yüzücü kadın, (Cravl) ile 100 yardayı 59 saniye 8,10 da yüzmüştür.

Evvelki rekor, 60 saniye ile Helen Madison'a aitti.

Dimtri Efendinin yaptığı ihracat tetkik ediliyor

Dimitri isminde bir ihracat tacirinin takas suretile yaptığı ihracatı tetkik için Gümrük ve İnhisarlar vekâleti ve diğer alâkadar vekâletler müfettişlerinden mürekkep olmak üzere teşekkül eden heyet, İstanbul gümrükleri başmüdürlüğünden bu işe ait evrak dosyalarını almış ve tetkikata başlamıştır.

Bu tetkikat neticesinde bazı kimselerin malûmatına müracaat edilmesine lüzum görüldüğü anlaşılmaktadır. Tetkikat ve tahkikata devam edilmektedir.

Esnaf cemiyetleri federasyonu

Mevcut esnaf cemiyetlerinden 15 nin müşterek bir büro teşkil etmiş oldukları malûmdur.

Bu büro haricinde kalan cemiyetlerden iştigal mevzuları biribirine yakın olanlar da birleştirilerek müşterek büroya tedricen ilhak edilmektedirler. Bu vaziyet dahilinde bütün esnaf cemiyetlerinin bir (Esnaf cemiyetleri federasyonu) teşkil etmeleri tasavvur edilmektedir. Bu hususta tetkikatta bulunulmaktadır.

Mahkemelerde

Hacı Omeri niçin öldürdü

Şahitler hadisenin bütün tafsilâtını mahkemede anlatıyorlar

Çarşıkapıda Yolgeçen hanında Hacı Ömeri öldürmekten suçlu Hasan oğlu Ömerin muhakemesine başlanmıştır.

Dava evrakına nazaran Hasan oğlu Ömer öldürdüğü Hacı Ömerin arkadaşıdır. Bir gün Hacı Ömer handa yoğurtçu Mehmetten yoğurt alırken kavgaya tutuşmuştur. Bu kavga esnasında Hasan oğlu Ömer Hacı Ömere yardım maksadile müdahale etmiş ve yoğurtçu Mehmede çıkşımağa başlamıştır. Bu mü dahale kavganın büsbütün şiddetlenmesini mucip olmuş ve neticede iş bıçağa dökülmüş, Hasan oğlu Ömer bıçağı ile yoğurtçu Mhmedi yaralamak isterken bıçak arkadaşı Hacı Ömere isabet etmiş ve onu öldürmüştür.

Dünkü muhakemede yoğurtçu Mehmet davacı mevkiine gelmiş, fakat müddeiumumî yoğurtçu Mehmedin bu işte davacı olamıyacağını söylediği için dışarı çıkarılmıştır.

Muhakemede dinlenen şahitler kavganın nasıl başlayıp nasıl bittiğini anlatmışlardır. Suçlu Hasan oğlu Ömer 19 yaşında olduğunu iddia etmiştir. Mu hakeme Hasan Oğlu Ömerin yaşının sorulması ve başka şahit getirilmesi için beş marta bırakılmıştır.

Katil Arifin muhakemesi

Büyükderede İspilandit palasta Mehlika hanımı öldürmekten suçlu Arif beyin muhakemesine ağır ceza mahkemesinde devam edilmiş, bu cinayetin tahkikatına vaziyet eden memurlardan ikisi şahit sıfatile dinlenilmiştir. Muhakeme rapor celbi için başka güne bırakılmıştır.

Yangın tahkikatı ilerliyor

Adliye yangını tahkikatile meşgul olan müstantik Bedri ve müddeiumumî muavini Arif Beyler tahkikatı ikmal etmek üzeredirler.

Yangın yerinde bir daha hafriyat yapılmasına karar verilmiştir. İlk hafriyatta çıkan kemiklerin odacı Mehmet ağaya ait olmadığı ve pek eski zamana ait kemikler olduğu anlaşılmıştır. Tahkikatın neticelenmesi odacı Mehmet ağanın kemiklerinin aranmasına bağlıdır.

Pomak Hüseyinin yatakları

Hırsızlıktan maznun Pumak Hüseyine yataklık etmekten ve onu zabıtanın eline geçmemesi için saklamaktan suçlu Mediha Fitnat, Seher hanımlarla Hasan, Ömer, Necip, Muhittin ve Mustafa oğlu Hasan ismindeki şahıslar dün polis tarafından müddeiumumiliğe teslim edilmişlerdir.

Müddeiumumilik maznunları tahkikatın genişletilmesi talebile tekrar zabıtaya iade etmiştir.

Esrar sattığı için

Cağaloğlu civarında tütün bayiliği yapan Abdüş isminde biri, esrar sattığı anlaşıldığından sekizinci ihtisas mahkemesince bir sene hapse, 200 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

FIKRA

Mağdurları müdafaa edelim!

Allah vücutlarına zeval vermesin, gölgelerini üstümüzden eksik etmesin:

Meğer Beyoğlu mıntakasında ki eczacılarımız bir teşekkül tesis etmeğe kalkışmışlar. Hem de ne teşkilât.. Toptancıları tetkik eden hafiye teşkilâtı mı istersiniz, namlarına hükûmetle temaslar eden avukatlar mı arzu edersiniz, hepsi varmış, hepsi mevcutmuş. Maksat, ecza fiatlerini muhafaza etmekmiş. Bu maksat, fazla dükkân kirası verip fazla elektrik sarfettikleri gibi çok makul ve o nisbette mantıkî sebeplere intinat etmekte imiş.

Evet, evet, bu noktada onlar, yerden göğe kadar haklıdırlar ve bu noktada kabahat yerden göğe kadar bizdedir. Çünkü onlar; İstanbulun hücra semtlerinde dükkân tutmak istedikleri halde, biz, "vücutlarınız nimet, mevcudiyetleriniz hayır ve berekettir" diyerek onları zorla, kollarından sürükleye sürükleye bu noktalara getirdik, onları yaka paça, ite kaka Taksime, İstiklâl caddelerindeki mağazalara tıktık. Bizim bu taksirimiz yüzünden bugüne kadar ziyan ettiler. Artık bıçak kemiğe dayandı, ne yapsınlar, ne etsinler?..

Sonra bizim hatamız bununla kalsa ne isene... Hepsini, "vitrinlerinizi binlerce mum'uk ampullerle tenvir ediniz!" Diye zavallıları sıkboğaz ettik. Onların can evlerine bıçak dayadık. Bu yüzden o muhteşem camekânlar, bizim namımıza her gece binlerce mumluk elektriklerle tenvir ediliyor. Ve elektrik ziyasının şiddeti geçenlerin gözlerini kamaştırıyor, caddeyi projektör gibi aydınlatıyor. Bu itibarla onlar, yalnız ilâç satarak sıhhatlerimize hizmet etmekle kalmıyorlar, caddelerimizi de tenvir ederek hizmetlerinden, himmetlerinden Belediyeyi de müstefit kılıyorlar. Biz, bu iki taraflı lütfün, bu iki taraflı âtıfetin borcunu nasıl ödeyeceğiz, şükranlarını nasıl eda edeceğiz?

Sonra merhamet etmeli: Zavallılar ekmek paralarını zor doğrultuyorlar. Âdeta bizim için fisebilillâh çalışıyorlar.

Bakınız, Taksim meydanında henüz bir çok arsalar var ki her biri birer altı yedi katlı apartmanlar istiyor, her biri birer akarla şenlenmeğe teşne bulunuyor. Onları kim şenlendirecek?

Onlar ecza fiatlerini muhafaza etmek istiyorlarsa bu boş arsalara apartımanlar yaptıra rak şehri imar gibi pek ülvî bir maksat için.....

Hayır, hayır! Bu mağdur eczacılarımıza, bu minnetsiz velinimetlerimize karşı biraz munsif, biraz hak perest olalım!

Salâhattin ENİS

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

5 Şubat 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahilî	95,25	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,50	Elektrik	—,—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—,—
Unitürk	28.25	Tünel	—,—
„ II	26.90	Rıhtım	17.75
„ III	27,70	Mümessil	53.40
Gümrükler	8	„ II	47,25
Bağdat	9,75	„ III	47

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Telefon	12
„ „ Hamiline	10	Terkos	21.50
„ „ Müessis		Kuponsuz	
Tramvay	44.50	Çimento	11.80
Anadolu Hisse	25	İttihat dey.	17.70
Kuponsuz		Şark dey.	1.60
Şir. Hayriye	15	Balya	1 85
Reji	4.40	Şark m. ecza	2.85

ÇEK FIATLARI

Paris	12.06	Prağ	15.96.87
Londra	652.—	Viyana	4.4188
Nüyork	75.80	Madrit	5.85
Milâno	8.97.97	Berlin	199.50
Brüksel	3.3923	Belgrat	34.81
Atina	82.175	Zloti	4.20.50
Cenevre	2.45.05	Pesete	3.72.11
Amsterdam	1.1787	Bükreş	78.68
Sofya	65.1193	Moskova	10.87.50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	167	1 Şille. Av.	24
1 Dolar	129	1 Pezeta	16
1 İsterlin	650	1 Mark	50
20 Liret	218	1 Zeloti	24,—
20 F. Belçika	113	20 Ley	20
20 Drahmi	24	20 Dinar	46.—
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—,—
20 Leva	24	1 Altın	9.28
21 Kur. Çek.	118	1 Mecidiye	0,34
1 Florin	83	Banknot	2.35

BUDA'NIN RUHU

Yazan: G. A.

Milliyet, geçen gün Yeni Delhi'den gelen 30 Ikincikânun tarihli bir telgrafı yazıyordu: İnsan kalıbında Budanın ruhu aranıyormuş, onun yer yüzünde vekili olan Dalai Lama'nın bir an evvel tekrar insan kalıbına girerek tecelli etmesi için, Tibet'in her tarafında dualar okunuyormuş..

Gazeteyi okuyanlardan bir çoğu, meşhur "Ruhun tenasühü" nazariyesinin Buda dininde hâlâ devam ettiğini gösteren bu telgrafı okudukları vakit belki tebessüm etmişlerdir. Vakıa bizim, bu yirminci asırda, cisimden ayrı bir ruh bulunduğunu bile kabul edemiyen zihniyetimizle, o ruhun kalıptan kalıba girdiğine inananlar bulunduğunu duyunca bu saflığa karşı tebessüm etmemek kabil değildir.

Fakat unutmamalıyız ki, Buda Saka Türklerinden, yani bizim ırkımızdandır (Türk Tarihi Tetkik Cemiyetinin kitabı. C. 1 S. 76). Tenasüh nazariyesini Buda icat etmemiş olsa bile onu kendi felsefesine almıştır. Hint tarihi hakkında en yeni bir kitap, Evolution de l'Humanité koleksiyonunun 26 ıncı numaralı cildi, bu nazariyenin Hindistana Malazia ve Polinezia'dan yahut Sumerlerden ve Dravitlerden gelmiş olması ihtimalini kabul etmektedir. Sumerlerin de Türk oldukları malûmdur.

Tenasüh nazariyesi, bizim şimdiki zihniyetimize göre, bir efsane olsa da tarihte, bir medeniyetin takip ettiği yolu aramak için, bize rehberlik etmek kıymeti vardır. Bir hakikat ayrı ayrı yerlerde belki keşfedilebilir. Fakat bir efsanenin birbirlerile münasebeti olmıyan ayrı ayrı memleketlerde ayni şekilde uydurulmuş olmasını fikir güç kabul eder. Bunun için, ayni efsanenin başka başka memleketlerin halkı arasında yayılmış olduğu görülünce, o memleketler arasında medeniyetçe bir münasebet bulunduğuna bir delil olur.

Tenasüh nazariyesi, yahut efsanesi, şüphesiz, insanların hayat sonunda büsbütün yok olmağı istememelerinden çıkmıştır. Fakat bütün insanlara şamil olan bu korkudan mutlaka ayni efsanenin çıkması lâzım gelmez. Bazıları bu nazariyenin, her medeniyetin, her dinin ilk zamanlarında mevcut olduğunu iddia ederler. Böyle olsaydı, tenasüh nazariyesinin bütün insanlarda tabiî bir fikir olması ve gene bütün insanlarda hâlâ devam etmesi lâzım gelirdi. Halbuki öyle olmadığını görüyoruz. Şu halde tenasüh nazariyesinin bütün insanlarda şamil tabiî bir fikir olduğunu düşünmekten ise, onun bir medeniyetin mahsulü olduğunu ve o nazariye hangi memleketlerin medeniyet'erinde görülüyorsa o memleketlerin bu efsaneyi çıkaran medeniyetle münasebette bulunduğunu kabul etmek akla daha mülâyim gelir.

* * *

Bu nazariyenin ilkin hangi memlekette, hangi medeniyet içinde çıktığını bilmiyorsak ta, bildiğimiz medeniyetler arasında onu tanıyan en eski kavim eski Mısırlılardır. Eski Yunan tarihçileri nazariyenin icadını da eski Mısırlılara atfederler. Fakat onlardanberi, eski Mısırlıların da medeniyetin başlangıcını başka yerden aldıklarına dair deliller bulunduğundan bu nazariyenin icadını da Mısırlılara atfetmekte acele etmemek lâzımdır.

Eski Mısırlıların itikadına göre, bir insanın ruhu hayatının sonunda hemen bir hayvan kalıbına girer, ondan sonra da, yer yüzünde, deniz içinde ve havada yaşayan bütün hayvanların kalıplarına girer ve böylece — üç bin yıl — bir kalıptan başka bir kalıba girdikten sonra tekrar insan şeklinde görünür. Mısırlıların tarihine göre üç bin yıl pek te uzun bir zaman sayılamıyacağından, her Mısırlının öldükten sonra gene Mısırlı insan olarak dünyaya gelmesi için vakti olabilirdi. Bununla beraber, insan kalıbından sonra hayvan kalıbına girmek galiba bazılarının pek te hoşlarına gitmediğinden, eski Mısırlıların bir kere insan olarak ölünce, hiç ölmiyen ilâhlar arasına kabul edilmek için mahsus duaları vardı.

Eski Yunan Feylesofu Fisagur'un tenasüh nazariyesini kabul ederek onu genişlettiği meşhurdur. Filozofun bu nazariyeyi Mısırdan getirdiği zannedilir. Halbuki, her şeyi bilen tarihçi Herodot'un kavlince bu efsane eski Yunanda daha Fisagur'dan evvel halk arasında yayılmıştı. Bu da eski Yunan medeniyetinin tenasüh efsanesini çıkaran medeniyetle münasebatta olduğuna bir delildir. Filozofun hizmeti başka bir medeniyetten gelen efsaneyi daha güzelleştirmek ve eski Mısırlılar gibi insan ruhunun her hangi bir hayvan ruhuna da girebileceğini kabul edeceği yerde ruh ile kalıp arasında — musikide olduğu gibi — bir ahenk bulunmsaı lüzumunu ileriye sürmek olmuştur. Efsane böyle güzelleşince onu Eflâtun Filozof ta kendi felsefesine almıştır. Fakat bu filozofun en büyük hüneri — kendisinin kurmuş olduğu meşhur aşk nazariyesinde olduğu gibi — yalanı güzel göstermek olduğu için, tenasüh efsanesine kendisinin inandığı şüphelidir.

Tenasüh efsanesi Yahudilerin Babil'deki esaretlerinden sonra onların itikatları arasına girdiği gibi, diğer taraftan eski Yunan filezofları vasıtasile Hristiyanlar arasına bile girmiştir. Hattâ on dokuzuncu asır içinde iki Fransız filezofu bu efsaneyi ciddî olarak münakaşa etmişlerdir. Bunlardan Charles Fourier kurduğu "Devletçilik" nazariyesine ruhun ebedî olduğu ve tenasüh ettiği fikrini esas tutmuştur.

* * *

Her halde bu efsanenin en güzel ve en geniş şekli Hindistandadır. Orada bir insan ölünce ruhu — esas Mısırda olduğu gibi — mutlaka bir hayvan şekline girmez. Hemen tekrar insan olarak doğabileceği gibi, hayvan da olabilir, nebat, meselâ bir çiçek te olabilir. Şu halde bir insanın bir hayattan sonra tekrar insan olabilmesi için öyle binlerce yıl beklenmesine de lüzum yoktur.

Hindistanda en ziyade hoşa giden şeylerden biri büyük adamların tarihi yazıldığı vakit — bu tenasüh nazariyesinden dolayı — o adamın başka bir hayatının da yazılmasıdır.

Meselâ, Buda ile ayni zamanda yaşamış olan büyük Hint hekimi Civaka bir yaşayışında sokak süpürücüsü iken, sonradan anası olan kadın da bir manastırda rahibedir. Manastırda rahibelerden biri hasta olduğu vakit hekim çağırmak için süpürgeciyi gönderir. Onun için süpürgeci başka bir hayatında hekim olmağa niyet eder... Aradan bir kaç milyon sene geçer. Bu sefer bir erkek manastırında bir Brahman pek sevdiği bir çiçeğini her sabah — yüz inek sütü içmiş — bir ineğin sütü ile sular. Bir sabah bu çiçeğin içinden bir kız çocuk meydana çıkar. Kız büyüyünce güzelliğinden Aşk rahibesi olur. Yedi padişah ona talip çıkar. Aralarında, Bimbisara adındaki padişah hile ile güzel kızı ötekilerin elinden alır. Bu kız evvelki hayatında manastır rahibesi olan kadındır. Padişahla münasebetinden doğan çocuk ta, o vakit hekim çağırmağa gönderdiği süpürücü Civaka'dır.

Bu sefer şehzade olan eski süpürücü, büyük hekim olup ta, şöhret bulunca zalim bir padişah kendisini çağırtır. Fakat hekim bu padişahın zulmünden korkarak gitmekte tereddüt eder. Buda'ya danışır. Buda şöyle cevap verir:

"Sen de, ben de evvelki yaşayışlarımızın birinde, sen cisim hastalıklarını, ben ruh hastalıklarını tedavi etmeğe yemin etmiştik. O padişah zalim olsa da sen ona gitmeğe, yemininden dolayı, mecbursun. Korkma git, sen onun cismini tedavi ettikten sonra ben de onun ruhundaki zulüm hastalığını tedavi edeceğim!"

Ne mutlu Hintlilere ki, tenasühe itikatları sayesinde, ölümü düşünerek gam çekmiyorlar. Sokakları süpüren bir bahtsız, altı milyon yıl sonra da olsa, bir gün büyük bir hekim olabileceğini düşünerek teselli buluyor!

Onun için Buda'nın ruhunu arayan Tibet'lilere de gülmemeliyiz, iki bin beş yüz yıl evvel kendilerine sükûn ve selâmet öğretmiş olan bir büyük adamın gene insan olarak geleceğini ümit edebildiklerinden dolayı onlara gıpta etmeliyiz.

G. A.

HİKÂYE

Kartpostal

Fürüzan, karısı Süheylâ öldükten sonra tam altı sene evlenmedi. Vazifesi dolgunca maaşlı idi. Kendisi muktesitti. Epice para biriktirmişti. Annesi Emine Hanım oğlunu evlendirmek istiyor, şurada burada kız arıyordu. Artık gelininin matemi çoktan bitmişti. Sonra Süheylâ biraz hırçın olduğundan oğlunun yüzünü de güldürmemişti.

Fürüzan on beş, on altı yaşında bir genç kız almak sevdasında idi. Halbuki talihine hep dul kadınlar ve yahut yaşı geçkin kızlar çıkıyordu. Yaşı otuz beşi geçmiş, kırka merdiven dayamış Fürüzana da öyle kolay kolay mini mini körpe bir kız zor talip olurdu. Bunun için iki senedir münasip bir şey bulunamadı. Çocuk mizaçlı olduğu için şakaklarına kır düşmesine rağmen kendini hâlâ genç satan adam muhakkak genç bir kız bulmayınca evlenmemekte inat ediyor, annesinin ısrarlarına karşı mütemadiyen:

— Sen karışma.. Alacağım kızı ben kendim bulacağım.. Arayan mevlâsını da bulur, belâsını da.. Diyerek ihtiyar kadının ağzını kapatıyordu.

Fürüzanın acaba tasarladığı bir fikri, peylediği birisi mi vardı?

Bu yakınlarda fikrine mülâyim gelen Şefika ile gizliden gizliye meşgul olduğundan kanaatinde onun için fazla ısrar ediyor, anasına bu sebepten göğsünü gere gere kafa tutuyordu.

Şefika, sokaklarına yeni taşınan mütekait Hasan Efendinin biricik kızıydı. Göztepe lisesine gidiyordu. Lâcivert kostümü, ayni renkte çift sırmalı mektep kasketi ona ne kadar çok yaraşıyordu. İlk evvel babasile ahbap olmuş, adamcağızın sofuluğundan bilistifade bir kaç defa bayramı, kandili bahane ederek annesile evlerine gitmişler, genç kıza bu suretle yakınlaşmak fırsatını elde etmişti. Daha sonraları kızın sabahleyin mektebe gitmek için evden çıkma saatlerini kollamağa başladı. Saat yedide kalkıp giyinerek pencerede bekledi. Kız dışarı çıkınca o da: "İstanbula gidiyorum,, diye Şefikanın peşinden koştu. Ve yolda istasyona kadar ona refakat etti; fakat bu yol arkadaşlıklarını Fürüzan annesinden, Şebir yolunu düşürüp henüz ilânı aşk e-fika babasından gizli tutuyordu. Kıza dememişti. Onun kudretten ondüleli sarı saçlarını, iri etli yüzünü, açık kestane rengi altın rengi gözlerini, çok seviyordu. Ne yapmalıydı? Bu meseleyi annesine açmalıydı. Ya kızın babası razı olmazsa. Annesi çok mutaassıp bir kadındı. Kızın babası da beş vakit namazında pek dindar, sert bir adama benziyordu. Sevdaları ya bu eski kafalı adamların taassbuna dokunur da:

— Siz biribirinizi sevdiniz, komşuluk arasında böyle şey olur mu? Biribirinize kötü gözle bakmağa utanmadınız mı?

Diyecek olurlar da işi bozarlarsa, ne yapardı?.

Hem daha kızın bu husustaki fikrini de bilmiyordu. Hasan Efendinin, ilk müracaatta:

— Yahu babası yerinde adamsın.. Benim kızım daha on beşinde bir mektep çocuğu.. Ne münasebet.. Diye reddedeceğini tevehhüm ederek kendi kendine çileden çıkıyordu.

Kuruntu, vesvese adamcağızı şaşırtmış, geceleri uykularını kaçırtmağa başlamıştı. Her gün traş oluyor, elbiselerini ütületiyor, ellerine kremler sürüyor, "unutma beni,, esanslarile kokulanıyor, iki günde bir ayakkaplarını boyatıyordu. Bir gün:

— Ne olursa olsun.. Kız, benim kendisini sevdiğimi biliyor, biraz açılmalıyım, hem babasına meseleyi ima etmek suretile.. Diye karar verdi. Bir gece annesini alarak Hasan efendilere gitti. Adam yatsı namazını kılıyordu. Emine Hanım köşe minderine, oğlu da kıza yakın bir sandalyeye yerleştiler.. Kahvelerini içecekleri sırada karı, koca ihtiyar komşu misafirleri de geldi.

Şuradan buradan sohbet ettiler. Bir aralık ihtiyar komşu hanımın gözü, köşedeki battaniyesi gayri muntazam örtülmüş karyolaya ve küçük masanın üstündeki aynanın kenarına sokulmuş bir genç kız fotoğrafına ilişti. Bir Emine hanıma, bir de Hasan efendinin yüzüne manalı manalı baktı:

— Hasan efendi bu kadar senedir bekâr yaşıyorsun. Evlensene..

Şefika kızım sana iyi bakamıyor, evinin hali nedir, bekârlıktan hâlâ usanmadın mı? Kızım şu kimin fotoğrafı maşallah ne de güzel..

O sırada Şefika dizinin üstüne koyduğu bir tarih kitabının yapraklarını çevirmekle meşgul oluyordu. Fürüzan da oturduğu sandalyenin yanına başka bir sandalye çekmiş üzerine kül tablasını koymuştu. Aklınca:

— Bu sandalye boş, yan yana oturamayınca işte ben böyle kül oluyorum. Manasında mütemadiyen tablaya cigarasının küllerini silkeliyordu. Kızı ve babası bunun farkına varmışlardı. Birisi tebessüm ediyor, öteki kızgın kızgın bakıyordu.

Komşu kadının fotoğraftan bahsetmesi üzerine kız hemen aynaya koştu. Resmi eline aldı:

— Arkadaşım buna fazla retüş edilmiş fotoğraf dedi amma beni aldatmış. Bakın güzel, boyalı amma üstünde damgası var. Bu bir kartpostal..

Bu sözleri müteakip bir kahkaha attı Resmi odadakilerin hepsi ellerine aldılar, evirip çevirdiler. Hakikaten bu, boyalı bir genç kız resmini tasvir eden bir kartpostaldı.

O gece ayrılırlarken Fürüzan Şefikanın elini fazla manalı sıktı ve babasına fazla hürmet gösterdi.

* * *

İki üç gün sonra Fürüzanın annesi izdivaç meselesini Hasan efendiye açtı. Adam evvelâ kızının mektebe gittiğinden, yaşının küçük, henüz daha on altı olduğunu ileri sürerek bir çok itirazlarda bulundıysa da bin lira ağırlık vermek şartile kızı Fürüzan Beye vermeği kabul etti. Ana, oğul, müşavere ettiler. Bir hafta sonra dul erkek bin beş yüz lira sarfedilen mükemmel bir düğünden sonra emeline nail olmuştu.

Fürüzan gövey girdiği gece zevcesini daha fazla sevdi; fakat ertesi gün yatakta gözlerini açıp yastıkta Şefikanın başına ve yüzüne dikkatle bakınca gözleri karardı. Acaba yanlış mı görüyordu. Sevgilisinin yüzü çizgiler içinde idi. Saçlarında tek tük ak vardı. Burnunun deliklerinden geniş geniş nefes alan bu kız kart bir kadına benziyordu.

İki hafta evvelki kartpostal hâdisesini düşündü. Kafasına şimdi dank etmişti. Bu gülünç iymayı o zaman anlamamış, kendisile alay edilmiş ve mükemmel aldatılmıştı.

Buna rağmen Şefika çok kurnazdı. Gündüzleri mükemmel bir makyajla on altı yaşında görünüyor, türlü cilvelerle genç kızlardan ziyade kocasını oyalıyordu. Kızın babası, evlendiklerinin haftasında ortadan kayboldu. Bunu müteakip Şefikanın Hasan efendinin metresi olduğu ve Fürüzanın arzusunu ve parasını sezdiğinden böyle bir oyun oynadığı, otuz yaşındaki metresinin Göztepe lisesile, mekteple hiç bir alâkası bulunmadığı, mektepli kıyafetlerinin şantajdan ibaret olduğu anlaşıldı. Kurnaz kadın Fürüzana yapışmıştı. Onu avcunun içinde limon gibi sıkıyor, mütemadiyen paralarını sızdırıyordu.

Şefika kaynanasile sık sık kavga ediyor, Emine Hanım ona vakit vakit şöyle haykırıyordu:

— Seni postal seni, çocuğumu kandırdın, faka bastırdın ha.. Seni kart postal seni..

O. N.

İrtihal

Selânik eşrafından Konya defterdarı merhum Hacı Celâl Beyin haremi, Konya mebusu Tahsin Beyin teyzesi, Divanı muhasebat reisi sabıkı vergiler temyiz komisyon uazasından Cemal, esbak emlâk müdürü umumisi Ömer Lûtfi, Etfal hastahanesi sertabibi merhum Şevket Celâl, İnhisarlar idaresi memurlarından Hikmet ve Tayyare cemiyeti müfettişelrinden Kemal Beylerin valdeleri Tekeli oğlu ahfadından Hacı Kerime Rabia Hanım vefat etmiştir.

Cenazesi bugün (salı günü) saat 11 de Arnavutköyünde iskele civarındaki yalısından kaldırılarak Rumeli hisarında aile mezarlığına defnedilecektir. Merhume çok hasenatperver, zahide, saliha bir hanımefendi idi. Cenabı hak gariki rahmet eylesin.

En güzel bir ses ilâhî bir musiki DENNIS KING
THELMA TODD: Sinema yıldızlarının en güzeli insanı kahkahadan bayıltacak derecede komik rollerde:
MAUREL ve HARDY
Tamamen Fransızca sözlü büyük
ŞEYTAN KARDEŞ filminde perşembe matinelerden itibaren İPEK Sinemasında
ELHAMRA sinemasında: Perşembe matinelerden itibaren
DOKTOR MORO'nun ADASI
Fransızca sözlü Duhuliye 30 kuruştur. [13013]

Bu perşembe akşamı SARAY (Eski Glorya) da Meşkur Venedikli Kazanova'nın hayatını ve aşk maceralarını musavver
KAZANOVA
filminin ilk iraesidir. Bu film mevsimin en mükim ve en mütenevvi sahneli filmidir. Oynıyanlar:
İVAN MOSJOUKİNE ve JEANNE BOITEL (13015)

RADYO

Bugünkü Program

ANKARA:

12.30 Gramofon.
18 Orkestra: Hendel Ouverture Heroique Auber Fantezie Le domino noire, Albeniz Prelude.
18,45 Alaturka saz.
20 Ajans haberleri.

VARŞOVA 1412 m.

17,55 Oda musikisi, 18,50 Zirai müsahabe, 19 Konferans, 19,20 Musahabe, 19,35 Hafif musiki, 20 Muhtelif sözler 21,05 Popüler Senfonik konseri, 22,15 Hafif musiki, 23 Plâk ile taganni, 23,15 Dans musikisi, 24 Musahabe, 24,07 Dans musikisi.

BÜDAPEŞTE 550 m.:

18 Büdapeşte musiki heyetinin konseri, 19,25 Plâk, 20,30 Sab Kraliçesi isimli opera temsili Peşte operasından, Müteakiben Sigan musikisi.

BÜKREŞ 364 m.:

13 Haberler, plâk, haberler, plâk, 18 Motoi orkestrası, hafif musiki, 19 Haberler, 19,15 Orkestranın devamı, 20 Ders, 20,20 Plâk 20,45 Konferans, 21 Melle Dorothy Humpereys tarfından taganni, 21,20 Senfonik konser, 22 Haricî siyasete dair konferans, 22,45 Haberler.

VİYANA 507 m.:

18,20 Konser, 19,10 Müsahabe, 19,35 Ders, 20 Aktüalite, 20,25 Müsahabe, 20,35 Franz Liszt'in eserlerinden mürekkep konser, 21,40 Esrufteine Melodie (Müsabaka neşriyatı), 21,50 Hayali cin ve peri hikâyeleri, 22,20 Son haberler, 22,40 Akşam konser Radyo orkestrası, Josef Holzer.

BRESLÀU 316 m.:

17 Hafif musiki, 18,30 Müsahabe, 18,50 Müşkülpesentlere göre tedavi, 19,10 Zirai müsahabe, 19,10 Genç ne olacak, 19,30 Aktüalite, 19,45 Ertesi günün programı, 20,21 Günün kısa haberleri, 21,10 Konferans, 21,10 Yaşamak hakkı için bir sene mücadele, 21,20 21,30 Skeç, 23 Son haberler, 23,35 Dans musikisi.

İSTANBUL BELEDİYESİ
Şehir Tiyatrosu
Bu akşam saat 19.30 da
LÜKUS HAYAT
Opereti
Yazan: Ekrem ve Cemal Reşit Beyler
635

FAKİR TALEBE
[13017]

İhtira ilânı
"Müselles şeklinde çadır bezi,, hakkında istihsal olunan 2 T/Sani 1926 tarih ve 416 numaralı ihtira beratı bu defa mevkii fiile konmak üzre ahara devrüferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galata'da, Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferri'ye müracatları ilân olunur. (13011)

Her tip lâmbalar imalinde uzun bir tecrübesi bulunan Genç bir narı ebyat lâmbaları
MÜTEHASSISI
Türkiyede hizmet arıyor. Narı ebyat lâmbaları imali için tesisat icra ve idaresi hususunda melekesi ve mevaddı iptidaiye piyasasında malûmatı vardır. Makineler imal ve montajında ekspertler tedarik edebilir. Tekliflerin "E. L. M. 4030,, rumuzu tahtında zirdeki adrese gönderilmesi:
Tudor Advertising Services Ltd. Brettenham House London W. C. 2 (12986)

IHTIRA ILANI

" Sefain dümeni " hakkında istihsal olunan 10 T. Sani 1927 tarih ve 577 numaralı ihtira beratı bu kere mevki fiile konmak üzre ahara devrüferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferri'ye müracaatları ilân olunur. (12713) 663

Milliyet
Asrın umdesi " MİLLİYET " tir
ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için L. K.	Hariç L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mesuliyetini kabul etmez.

İttihadı Millî
Türk Sigorta Şirketi
Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz
Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir
Merkezi idaresi : Galatada Ünyon Hanında
Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.
Tel. Beyoğlu : 4887. 636

Bir kadının 24 saatlık hayatı

Yazan : *Stefan Zweig* Tercüme eden: *İsmail MUŞTAK*

27

o hali, o kumar salonunda, binlerce yabancı insanın gözü önünde uğradığım hakareti düşündükçe damarlarımda kanımın donduğunu hissediyordum. Kalp, fikir, his, ıstırap dediğimiz bu parlak kelimelerin ihtiva ettiği mefhumlar ne âciz, ne sefil ve alçak şeylermiş ki en kuvvetli zamanlarında bile inliyen ve işkence çeken bir vücudu kıramıyorlar, bir et yığınını parçalayamıyorlar. Bunu düşündükçe hâlâ dehşetten kendimi alamıyorum. Evet, kalp, fikir, his, ıstırap adı verdiğimiz kuvvetler son hadlerine geldikleri zaman bir şey yapmağa muktedir olabilselerdi kanın artık adamlarda cevelân etmemesi, insanın yıldırım çarpmış bir ağaç gibi yıkılması lâzımgelirdi. Halbuki, işte ben, damarlarımda gene kanım dolaşıyor, işte ben ölmedim yaşıyorum...

Gerçi ıstırap vücudumun bütün azasını kırıp geçirmişti; fakat bu ancak o darbe müddetine münhasır kalmıştı. Kumar salonundan kaçıp o tahta kanape üstüne düştüğüm zaman nefesim durmuş, ölümün müjdecisi bir şehvet zevkile her tarafı sarmıştı. Fakat dedim ya, her ıstırap korkak ve alçaktır: Yaşamak arzusunun kuvveti önünde geri çekilmiyecek hiç bir ıstırap yoktur. Ölüm arzusunun fikrimizdeki mevkii yaşamak arzusunun vücudumuzdaki kuvvetine nispetle çok zayıftır.

Hissiyatım bu derece ezildikten sonra nasıl oldu da yerimden kalkabildim bunu ben bile izah edemiyordum. Ne yapacağımı ben de bilmiyordum, fakat herhalde kendimi toplıyarak o kanapeden kalkmıştım. O aralık yol çantalarımın istasyonda olduğunu hatırladım. Artık kafamın içinde, bir tek sadece gitmek, bu mel'un ve cehennemî binadan uzaklaşmak!. Etrafımdakilere aldırmıyarak istasyona koştum; Parise ilk trenin kaçta hareket edeceğini sordum. Şimendifer memuru: "Saat onda!,, dedi. Eşyalarımı kaydettirerek furgona gönderttim.

Saat onda! Dün geceki o korkunç hâdisenin başladığı dakikadan itibaren tam 24 saat sonra... En garip hislerin yıkıcı fırtınalarile dolu olan bu yirmi dört saat öyle bir şeydir ki kalbim bunun yüzünden ebediyen kırılmıştır.

Gitmek, gitmek, gitmek! Bu söz titrek darbelerle hisiyatımı tokmaklıyordu.

Gitmek, gitmek, gitmek! Şakaklarımda damarlarımın her vuruşu bu kelimeyi bir kama gibi kafamın içine yerleştiriyordu Bu şehirden uazk,hattâ kendimden uzak kaçmak, memlekete dönmek, çoluğumun çocuğumun yanına gitmek, eski hayatıma, asıl hayatıma kavuşmak!

O geceyi trende geçirdim, sabaherken Parise geldim. Bir istasyondan öteki istasyona geçerek başka trenle (Baulogne)e, oradan vapura atlıyarak (Douvres) tarikile (Londres)ye, buradan da oğlumun yanına gittim. Bütün bunlar hiç zihnimi yormaksızın, hiç bir şey düşünmeksizin, bir kuş süratile kırk sekiz saat içinde oluyordu. Bu 48 saat zarfında ne bir kelime konuştum, ne bir dakika oyudum, ne de ağzıma bir lokma koydum. Trenin dönen tekerleklerinden kır sekiz sat hep bu sözü işitiyordum:

Gitmek, gitmek, gitmek!...

Nihayet oğlumun sayfiyesine geldim. Hiç kimsenin beklemediği bu ziyaret herkesi telâşa düşürmüştü: Halimde, nazarlarımda, muhakkak, öyle bir şey vardı ki ruhumun ıstıraplarını anlatıyordu. Oğlum beni kucaklamak için ilerledi, Ben bilâihtiyar geri çekildim: Dudaklarım artık kirlenmişti, ben bu dudaklarla ona dokunmağa tahammül edemezdim. Sorulan suallerin hiç birine cevap vermedim, sadece bana bir banyo hazırlamalarını söyledim. Temizlenmeğe ihtiyacım vardı.

Yolun kirlerinden sarfı nazar o fena adamın, o kumar müptelâsının sevdasından vücudumda kalmış ne varsa onlardan sıyrılmak için de banyo almağa muhtaç idim. Banyodan sonra sürüklenircesine odama çekildim ve yatağıma girerek bir taş parçası gibi, bir hayvan uykusile on iki yahut on dört saat ouyudum. Ne ondan evvel, ve de ondan sonra ömrümde bu kadar uyuduğumu hatırlamıyorum. Bu uyku bana bir tabuta uzanmak yahut ölmek ne olduğunu öğretmiştir.

Çoluğum cocuğum telâşa düşmüşlerdi, ben onlarda bir hastalık endişesi uyandırmıştım. Fakat bu endişe, bu şefkat beni iyi edecek yerde muztarip ediyordu; utanıyordum; onların bana gösterdikleri hürmetten, ikramdan utanıyordum; Haykırmak, onların yüzüne karşı "bilseniz ben çılgın ve mânâsız bir ihtiras uğuruna hepinizi ne kadar hiyanet ettim, hepinizi ne derece unuttum ve terkettim!..

(Bitmedi)

TAYYARE

Yeni rekorlar hazırlanırken

"BERNARD V. 4" tayyare sinin önden görünüşü

"Bernard" müessisleri kara tayyarelerinin sürat rekorunu Fransaya almak için "V. 4" tipi diye yeni bir tayyare imal etmiştir.

(Kara tayyarelerinin son sürat rekoru 490,8 kilometredir. Bu rekoru Amerikalı inşaiye mühendisipilot "Wedell" kendi imal ettiği bir tayyare ile tesis etmişti. Bu rekor deniz tayyarelerinin sürat rekorundan çok küçüktür. Deniz rekoru 682,078 kilometredir ve bu rekoru İtalyalı pilot "Angello" tesis etmiştir).

Mühendis pilot "Doumere"in idaresinde tecrübelerine başlanan bu tayyare "Schneider" kupasına iştirak için 1928 de plânları yapılan ve 1929 da inşa edilen "H. V. 120" denizcisinin karaya çevrilmiş modelidir.

TYYARENİN TARİFİ

Kanat. — Bir blok teşkil eden kanat tamamen ağaçtan yapılmıştır. Kanat uçlarından kavislendirilerek inceltilmiş, merkezi sikletin den kalınlaştırılarak pilot mahalli teşkil edilmiştir. Bu kalın kısmın arkasına dümen takımlarını taşıyan kuyruk; ön tarafına da motoru hamil bulunan başlık takılmıştır.

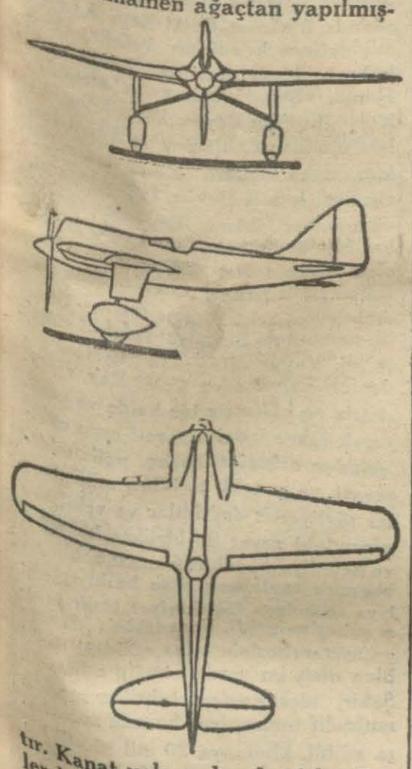

Gövde. — Beyzî maktah olan gövde, her biri ikişer lonjeranlı, tulanî iki kişilik olup haricî kısımları kaplama tahtası ile kaplanmıştır.

Dümen takımı. — Kanatçıklar madenîdir. Ufkî takım yekparedir. İstikamet dümeni ile sabit şakulî satıh ta dahil olduğu halde cümlesi kaplama tahtasile örtülmüştür.

İniş takımı. — 200 milimetre seyirli amortisörleri iniş takımının tekerlekleri frenli ve balon lâstiklidir.

Motor. — Motör, "W" şeklinde 18 silindirli 1000 beygirlik bir "Hispano - Suiza" olup dokuz karburatörle beslenmektedir.

Evsafına gelince: Çalışma rejimi: 2400 devir; kutru dahilî 150 M. M.; tulî seyir: 170 M. M.; umumî silendre: 54 desimetre mikâbı; hacım nispeti: 10; su gömleklerinin hacmı: 54 desimetre mikâbı; yağ normal tazyikı: 3,5 kilogram; benzin istihlâki mahsusası: 225 gram; yağ istihlâki mahsusası: 8 gram; boş iken ve pervane göbeği olmadan sikleti 615 kilogram; motor uzunluğu: 1,643 metre; motor genişliği: 1,33 metre; motor yüksekliği: 1,151 metre.

Tayyarenin umumî vasıfları. — Kanat boyu: 7,500 metre; taşıyıcı satıh: 12 metre murabbaı; yüklü iken umumî sikleti: 1900 kilogram.

Kısa haberler

CENUBI AMERIKA HATTI. — Cenubî Amerika hattına tahsis edilen dört motorlu "Latécoère - 300" «Croix - du - Sud» deniz tayyaresi ilk seferini "Rio - de - Janeiro" ile «Bahia» arasında yapmıştır.

INGILTERE - AVUSTURYA HATTI. — Ingiltere - Avusturya hattı üzerinde yapılacak kurs için İngiliz fabrikalarından "Havilland" yeni bir tayyare hazırlamaktadır. Bu tayyarenin azamî sürati 320 kilometre olacaktır. Tayyare M. I. - A. Mollison namına inşa edilmektedir.

INIŞ MÜŞIRESI. — Amerikada "Transcontinental and Western air" mühendisleri geceleri ve sisli havalarda tayyarelerin inişlerini kolaylaştıran yeni bir müşire meydana getirmişlerdir. Bu âlet, sun'î ufkun sol tarafına takılan ve üzerinde iki sıra ziyadar noktaları bulunan, basit bir kadrandan ibarettir. Biri ufkî, diğeri şakulî olan bu iki sıranın üzerinde tayyarenin mevkiine göre vaziyet alan iki ibre vardır.

KAYBOLAN TAYYARECILER.— Şimale doğru uçtuktan sonra kendilerinden bir daha haber alınamamış olan kanadalı tayyareciler "Fort - Harrisson" civarında bulunmuşlardır.

YENI BIR MOTOR. — "Renault" fabrikalarında yıldız şeklinde 9 silindirli bir motor meydana getirilmiştir. 154 M. M. Kutru dahiliye; 176 M. M. tulî seyre malik bulunan bu motorun silendresi 29,5 litredir. Motorun takati 575 beygir; sikleti 395 kilogramdır.

YENI BIR KOMPRESÖR. — "Rateau" 2 vitesli, anülmerkez çalışmalı yeni bir kompresör imal etmiştir.

Bu kompresör bir ağır yağ motoruna tahsis edilecektir.

YENI BIR ALMAN TAYYARESI. — Münihli bir Alman küçük bir tayyare imal etmiştir. 9,85 metre kanat boyunda, 5,40 gövde uzunluğunda olan bu tayyarenin üç saatlik uçuşuna lâzım gelen benzin ile sikleti 160 kilogramdır.

STRATOSFER MÜCADELESİ

Stratosferi tanımak için âlimler arasında âdeta bir rekabet başlamıştı. Bugün birisi her tehlikeyi göze alarak 16000 metreye yükseliyor; yarın bir diğeri ölümü istihkar ederek 18000 metreye çıkıyor; ve Stratosfer mücedelesi her gün biraz daha ilim haline kazançla devam edip gidiyordu.

Havacılığı ve ilim müesseseleri ileride bulunan memleketlerin her biri bu şerefli mücadelenin nihaî zaferini kendi tarihine geçirmek için hiç bir fedakârlıktan kaçınmamağı istemiyor..

Rus topraklarında dört gün evvel vukua gelen hava faciası işte bu ilim mücadelesinin acı bir safhasını teşkil etmektedir.

Bu facianın muhtasar şeklini hep biliyoruz.

"30 sabahı Moskovadan havalanan "Ossoavikkim,, Sovyet stratosfer balonu iki buçuk saatte 20600 metreye yükselmiş.. Oradan dönüşte hava anaforlarına kapılarak sepet kopmuş, yere düşerek râkiplerile beraber parçalanmış..,,

Hayatları ile beraber isimlerinide göklerin yüksekliklerinde bırakan bu ilim adamlarının hatırası karşısında iğilmemek ve onları yetiştiren milleti takdir etmemek mümkün müdür?..

Yukarıdaki (A) işaretli resim, Farman fabrikalarında meydana getirilen Stratosfer tayyaresini göstermektedir. 70 metre murabbaında taşıyıcı satha malik bulunan bu tayyarenin metre murabbaına isbat eden siklet 36 kilogramdır. Hava kaçırmıyan pilot kabini, tamamen gövde içine gömülmüş bulunan, bir üstüvanedir. Tayyarenin motörü tarafından işletilen bir kompresör bu üstüvanî kabinaya tazyikle hava verilmektedir. Tayyarede üç kompresör mevcut olup, motör pervanesi uçuşta değiştirilebilen bir hatveye maliktir. Yukarıda (B) işaretli resim, Alman fabrikalarından (Yunkers)in meydana getirdiği bir Stratosfer tayyaresisni göstermektedir. Bu tayyarenin motörü 800 beygirliktir.

Sis ve karanlığı yenmek için

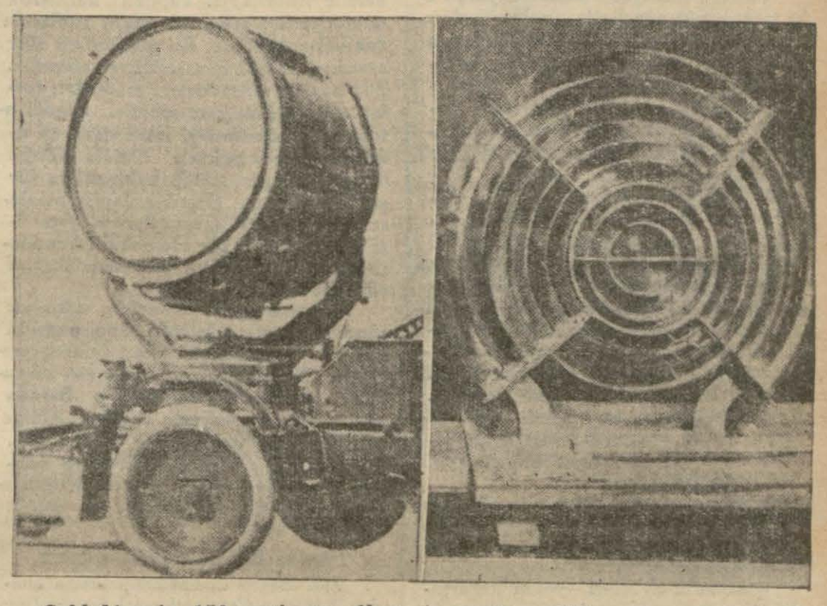

Soldaki resim 150 santimetre (kutru) aynalı ve 200 amper cereyanlı bir ışıldağı gösteriyor. Sağdaki resim "Panama" kanalında gemilere takip edecekleri istikameti veren bir optiği gösteriyor.

Bir zamanlar hava nakliyatının yalnız gündüzleri yapılması ve her gurupta tayyarelerin konaklaması bu nakliyata en büyük darbeyi indiriyordu.

Bu gün, yirmi dört saatlik hava faaliyetlerile, uzun mesafeler üzerinde, tayyare gayri kabili bir vaziyet almış bulunuyor.

Tayyarelerin gece seferlerini temin etmek pek kolay olmamıştır. Bu hususta bir çok müşküllerin halli, bir çok masrafların ihtiyarı lâzım gelmiştir.

Bu müşküller ve bu masraflar hep tenvirata taalluk etmiştir: Meydanların en muvafık bir şekil de aydınlatılması; uçuş yollarının işaretlenmesi hep bu müşküllerin ve masrafların müvellitleri olmuştur.

Meydanlarında ve hava yollarında en teferrüatlı tesisatı meydana getirmiş olan memleket Amerikadır. Amerikan meydanlarında istimal edilen ışıldak ve fenerlerin her biri milyonlarca mum kudretindedir.

Ana meydanlarda kullanılan fenerler ekseriya çift hüzmeli olup devvardır. 91 santimetre kutrunda olan bu fenerlerin bir hüzmesinden gelen ziyanın kudreti bir milyon sekiz yüz bin mumu bulur.

Bu fenerlerin makeseleri yoktur.

Çift huzmeli, makinesiz fenerler kadar taammüm etmiş diğer bir fener daha vardır. 56 santimetre kutrunda olan ve dakikada altı devir ile çalışan bu fener on saniyede bir beyaz bir ziya vermekte ve tayyareden bakıldığı zaman bu ziya saat yelkuvanlarının cihetinde devretmektedir.

56 santimetrelik fenerler bazan imdat meydanlarında kullanılmaktadır. Ancak, o zaman bunlar dakikada iki devirle çalıştırılmakta ve otuz saniyede bir — o da kırmızı — ziya huzmesi vermekte ve saat yelkuvanlarının aksi cihetine döndürülmektedirler.

Makeseli olan bu fenerlerin kudreti bir milyon altı yüz bin mumdur.

Amerikalılar bu 56 santimetrelik fenerleri işaret servislerinde de kullanmaktadırlar. Bu servis için yüzlerine perde kanatalrı takılmakta ve takatları sekiz milyon muma çıkarılmaktadır.

Küçük meydanlarda sabit beyaz fenerler istimalini tercih eden Amerikalılar bazan bunları işaret için de kullanmaktadırlar. O zaman bunlar her on saniyede bir veya yirmi saniyede iki harf verirler.

İniş ışıldaklarına gelince: Meydanda kullanılan iniş ışıldakları makeselerinin cam veya maden oluşuna göre 61 veya 64 santimetreliktir. Bunlarla meydanın her tarafına ayni şiddette tenvir edilmek için, ya meydan merkezinde guruplanmış olarak veya meydan muhitinde, yetmiş beşer metre fasıla ile, dizilmiş olarak istimal ederler.

Meydanların tenvirat tesisatı bundan ibaret değildir. Hangar ve saire gibi uçuş manialarını her an tenvir etmeğe mahsus 180 derece zaviyeli yüz ilâ beş yüz vatlık küçük fenerler; meydanlarm hudutlarını tayin için sabit veya müteharrik ziyadar mahrutlar vardır.

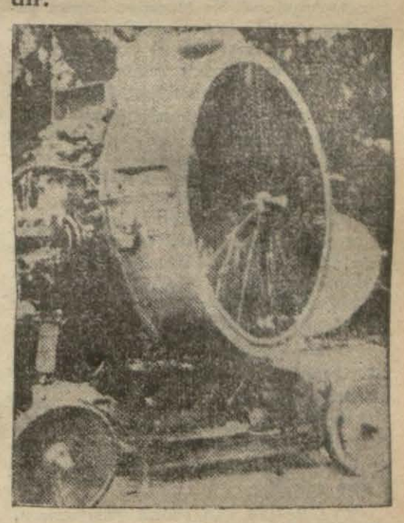

800 milyon mum kudretinde olan bu ışıldak bugüne kadar meydana getirilen eşlerinin en kuvvetlisidir. Bu ışıldak 150 kilometreden görülmektedir.

Eli tabancalı katil Müddeiumumilikte

(Başı 1 inci sahifede)

yelkuvan 12 rakamının üzerinde duracak ve saat ikiyi vuracaktı. Bu anda Kenan Beyin odasının kapısı açıldı. İçeriye sol elile kasketini çıkarmaya uğraşan bir gardiyan girdi ve Cümhuriyet müddeiumumîsinin huzurunda hürmetle eğildi. Cümhuriyet müddeiumumisi bu gardiyanı tanıyordu. Hapishane kadrosuna dahil bulunan bu gardiyan Hasip Efendi isminde genç bir memurdu. Arasıra Cümhuriyet müddeiumumîsinin huzuruna çıkar, hapishaneye dair muamelelerle meşgul olurdu. Kenan Bey Hasip Efnin odaya girdiğini ve önünde tevakkuf ettiğini görünce tetkik etmekte olduğu evraktan gözlerini ayırarak ona baktı, gene hapishaneye ait bir iş için veya bir tezkere imzalatmak üzere geldiğini tahmin etmişti. Fakat bu sefer Hasip Efendinin halinde bir başkalık vardı:

Kasketini tutan sol eli titriyor, yanına sarkıttığı sağ elinin parmakları ihtizazdan biribirine çarpıyordu. Göz leri fırlamış, saçları dimdik olmuş bir vaziyette ve benzi sapsarı idi. Dudakları kurumuş ve çatlamıştı. Kenan B. sordu:

— Ne var Hasip Ef., ne istiyorsun?

Hasip Efendi gene hareketsiz kaldı, bir şeyler söylemek için dudaklarını kıpırdatmak istedi. Fakat onlar, o kuru dudaklar sanki biribirlerine yapışmış ve külçeleşmişti. Onları kıpırdatamadı ve biribirinden ayıramadı. Mütemadiyen titreyen sağ elini kımıldattı, koynuna sokar gibi hareket ettirdi. Kenan Bey Hasip Efendinin imzalatacağı evrakı ceketinin iç cebinden çıkaracağını sanmıştı. Halbuki öyle olmadı. Sallandığı yerden gene titrek bir hareketle kalkar bu sağ el Hasip Efendinin pantalonunun arka cebine doğru kıvrıldı ve orada bir şey tuttu ve evvelâ bir tabancanın sapı, sonra da parlak namlusu göründü ve bu namlunun ölüm saçan ağzı bir anda Cümhuriyet müddeiumumîsinin göğsüne doğru teveccüh etti. Sararmak sırası Kenan Beye gelmişti. Bunda hakkı da vardı ve masasının üzerinde duran bir gazetede Burdur valisinin cinayetten sonra alınmış resmi - cesedinin resmi - görülüyordu. Fakat Cümhuriyet müddeiumumîsi sararmadı. O sanki böyle göğsüne tevcih edilmiş namlulara alışkınmış gibi bir vaziyetle ve bütün soğuk kanlılığı ile duruyor, karşısındaki adamın elinin ve parmaklarının hareketlerini göz leri ile takip ediyordu. Bu titreyen el tuttuğu tabancayı idareden âciz bir vaziyette idi. Tabancanın namlusu bir noktaya müteveccih bulunmuyor, mütemadiyen sallanıyordu. Bir kaç saniye sonra titrek el uzandı. Namlu yana yattı ve tabanca... Cümhuriyet müddeiumumîsinin masasının üzerine düştü. Sonra külçeleşmiş kuru dudaklar biribirinden ayrıldı ve o dudakların arasından bir yarım cümle fırladı:

— Beyefendi ben... O kadar. Külçeleşmiş kuru dudaklarına biribirine yapışmış, başk abir ses duyulmamıştı. Cümhuriyet müddeiumumîsi hâlâ karşısındaki gardiyanın hareketlerini takip ediyor, bu garip vaziyetin neticesini bekliyordu.

— Ey.... Sen?.. diye bir istifham yardımı yaptı. Bu yardımın da tesiri görüldü: Gardiyan Efendi yarım kalan cümlesini tamamladı. Fakat ne müşkülâtla... Külçeleşmiş dudakları nı kıpırdatamıyor, söylemek için cebri nefsediyordu ve âdeta inliyordu:

— Ben diye inliyordu. Ben geldim ve size teslim oluyorum işte...

— Neden .

— Çünkü katilim ben...

— . . . . . .

— Ben karımı öldürdüm.

Bu itiraf ne güç şeymiş yarabbi!.. Bu âne kadar tamamen gayritabiî olan gardiyan yavaş yavaş tabiiliğine avdete başladı. Benzine kan geldi. Titremesi bir ande durdu ve külçeleşmiş kuru dudakları biribirinden ayrılıp söylemeye başladı.. Söyledikçe açılıyor ve açıldıkça tabiileşiyordu.

— Karımı öldürdüm ben beyefendi diyordu. Onunla yedi senedir evliydik. Bir de çocuğumuz var. Fakat buna rağmen öldürdüm ve öldürür öldürmez koşa koşa size geldim. İşte tabancamı ve nefsimi size tevdi ediyorum.

— Neden yaptın bu işi?..

— . . . . . .

— Söylesene, neden yaptın bu işi Habip Efendi, sen cahil bir adam değilsin?.

— Oldu işte Beyefendi... Oldu bir iş...

Cümhuriyet müddeiumumîsi bir zile bastı, giren odacıya:

— Polis çağır emrini verdi. Polis Ahmet Efendi içeri girdi ve müddeiumumînin parmağı ile işaret ettiği tabancaya baktı. Müddeiumumi:

— Onu alınız ve bana Sadun Beyi gönderiniz emrini verdi.

Sadun Bey o gün nöbetçi müddeiumumî muavinlerindendi.

Müddeiumumînin yanına girdiği zaman Kenan Bey Hasip Efendiye muhtelif sualler sormakla meşguldü. Sadun Bey gelince:

— Bu efendi, karısını öldürmüş, geldi teslim oldu ve âleti cürüm olan tabancasını tevdi etti. Tabanca polis Ahmet Efendidedir. Hazırlık tahkikatına baslayınız dedi ve gene önündeki evrakı tetkike başladı.

* * *

Cümhuriyet müddeiumumîsinin makamında bu vak'a cereyan ederken, Sultanahmette Firuzağa camiinin içindeki evlerden birisinden de feryatalr yükseliyor...

— Yetişin a dostlar... Öldürdüler tazeyi.... Kıydılar biçareye.. diye hay kıran kadınlar Alemdar karakoluna doğru koşuyor, rastgeldikleri polisin yakasına yapışıp...

— Hu... Ayol, Naimeyi öldürdüler.. Kanrevan içinde yatıp duruyor diye önü gittikçe kalabalıklaşan bir eve götürmek istiyorlardı. Bu ev hapishane gardiyanlarından Hasip Efendinin evi idi ve kapının önü bir ande mahşerî bir hal almıştı. Her ağızdan bir ses çıkıyordu:

— Gözile görmüş, elile yakalamış, çekmiş, vurmuş...

— Bir otomobile atlamış, Kırklareline kaçmış...

— Polise gitmiş, teslim olmus...

Polis karakolunda da bir başka telâş görülüyor, serkomiser birkaç polisi çağırıyor,

— Çabuk Hasip Efendinin evine koşun, karısını öldürmüş emrini veriyor,

Telefonla da müddeiumumîliği arayıp:

— Bir cinayet var, tabibi adlî ve nöbetçi müddeiumumî beyler teşrif buyursunlar diye haber veriyordu.

Bu esnada da nöbetçi müddeiumumi Sadun, tabibi adlî Enver Beylerle polis Necati Efendinin muhafazasına tevdi edilmiş olan Hasip Efendi Alemdar karakoluna doğru ilerileyorlardı.

* * *

Hasip Efendi Hapishanede gardiyanlık eden 35 yaşlarında, vazifesine ve ailesine merbut bir adamdır. Karısı Naime Hanımla yedi senedenberi evlidir. Bir de küçük çocukları vardır. Hasip Efendi vazifesi icabı her gece evine gelememekte Genç karısını çocuğile beraber yalnız bırakmak mecburiyetinde kalmaktadır. Hasip Efendi bir aralık karısından şüphelenmiş, onu takip etmiş ve Çarşıiçinde esnaflık yapan Bekir Çavuş isminde bir adamla konuşmakta olduğunu öğrenince şüpheleri büsbütün artmış ve karısını Bekir Çavuşla görüşmekten menetmiştir.

Fakat Naime Hanımın bu memnuiyete rağmen arasıra Bekir Çavuşu ziyaret etmekte olduğunu duymuş ve kendisine kat'i olarak tenbihlerde bulunmuştur. Söylenildiğine göre Naime Hanım hattâ bir aralık evden bile kaçmış ve birkaç gün Bekir Çavuşla beraber kalmıtşır. Maamafih bu şayianın doğru olup olmadığı Sadun Beyin yapmakta olduğu tahkikat neticesinde anlaşılacaktır.

Yalnız muhakkak olan cihet Naime Hanımın kocasının tenbihlerine ve ısrarlarına rğmen Bekir Çavuşla görüşmekte devam etmiş olmasıdır. Maamafih bu ciheti söyliyen gene Hasip Efendidir. Hasip Efendinin nöbetçi müddeiumumisine anlattıklarına nazaran dün öğle yemeği esnasında karısından gene Bekir Çavuşla temaslarını kesmesini rica etmiş, Naime Hanım da kocasının bu ricasına tatminkâr cevaplar vereceği yerde:

— Ne yapayım?. Seni sevmiyorum artık, onu seviyorum, tatlı canımdan vazgeçerim, ondan vazgeçmem demiştir.

İşte bu cümleler Hasip Efendinin kanını tepesine sıçratmaya kâfi gelmiş, Hasip Efendi arka cebinde bulunan tabancasını çekip karısı Naime Hanımın göğsüne tevcih etmiş ve ateşlemiştir. Çıkan kurşunlardan ikisi Naime Hanımın göğsünden girmiş, ve sırtında kalmış, kadın derhal öl müştür.

Cinayeti müteakıp Hasip Efendi soğuk kanlılığını hiç kaybetmeden çocuğunu elinden tutmuş, ev sahiplerine seslenmiş:

— Ben Naimeyi öldürdüm. Gidip müddeiumumî Beye teslim olacağım, siz çocuğa bakınız, demiş ve çocuğunu ve sahiplerine bırakıp sokağa fırlamıştır. Hasip Efendi evden çıkınca Sultanahmede gitmiş, bir otomobile atlamış ve doğruca müddeiumumîlik dairesinin yeni taşındığı postahane binasına gelmiş, evvelâ posta salonuna girmiş, Kırklarelinde bulunan annesine bir mektup yazıp vak'ayı tafsilâtı ile anlatmış ve İstanbula gelip çocuğunu almasını rica etmiş, sonra da üst kata çıkıp doğru müddeiumumî Kenan Beyin odasına girmiş ve yukarıda anlattığımız şekilde teslim olmuştur.

Hasip Efendi müddeiumumîden çocuğunun himayesini ve bakılmasını rica etmiş,

— Biz onu Darülâcezeye tevdi eder, güzelce baktırırız. denildiği zaman ağlamış, buna razı olmamış,

— Kırklarelinde annem var, ona teslim ediniz demitşir.

— Peki, paran varsa Kırklareline gönderelim denilmiş, Hasip Efendi pantalonunun cebinden birkaç kuruş ufak para çıkarıp göstermiş,

— Bundan başka on param yok demiştir.

Tabibi adlî Enver Bey Naime Hanımın cesedini muayene ve ölümü atılan kurşunların intaç ettiğini tesbit etmiştir. Fakat kurşunlar içeride kaldığı için bunlar çıkarılmak üzere cesedin Morga nakline lüzum göstermiştir.

Tahkikata vaz'ıyet eden nöbetçi

(Lütfen sahifevi çeviriniz)

Maslak yolu için yeni tedbirler

(Başı 1 inci sayıfada)

zarlar tebarüz ediyor. Hâdise kadar şayanı teessür olan şey de, mes'uliyetin bir tarafta aranması ve yanlış fikirler tebellür etmesine meydan verilmesidir.

Yapılan neşriyatta kabahat yolun iki tarafındaki ağaçlarda, yolun darlığında, belediyenin tedbir almadığında toplanıyor. Halbuki bendenizin sene - lerdenberi bu mevzu üzerinde yaptığım tetkikatta, kabahat şoförlerde olduğu ve mevcut talimatnamenin tatbikatında sakatlıklar meydana geldiği nok tasındadır.

Maslak yolu beş metre değildir. Asfalt kısmı beş metredir. İki kenarı ile birlikte yedi metredir. Şehir harici yollar beş metreden fazla değildir. Daha geniş yapabilmek için malî vaziyetimiz müsait değildir. Maamafih yedi metre yol dar değildir. Bir otobüsün genişliği 2,30 metredir. İki araba yanyana gelince 4,60 metre genişlik teşkil ederler. Bu da yol için fazla değildir. Arada 2,40 metre bir mesafe kalır buradan da bir otomobil ferah ferah geçebilir. Çünkü bir otomobilin genişliği 1,80 metredir.

Ağaçlara gelince: Otobüsler için bunlara çarpmağa lüzum yoktur. Çünkü yol geniştir. Ağaçları kesmiyoruz. Bilâkis ağaçlamak faydalıdır.

Maamafih ağaçları yolun kenarındaki hendeğin öbür tarafına dikecegiz.

Geçen sene bu yol üzerine hususî memurlar ikame ederek tetkikat yaptırdık. Yirmi dört saat zarfında Maslak yolundan (1500) araba geçiyor. Burada, senede iki üç vak'a oluyor. Bunların mes'uliyetini yola ve ağaçlara tahmil etmek doğru olamaz. Bizim yaptığımız istatistiğe göre kazalar en çok geniş ve tehlikesiz olan yerlerde vukua gelmektedir. Meselâ Beyazıt meydanı, Yeşilköy, Fatih, Lâleli, Taksim, Harbiye, Köprüüstü, Beyoğlu, Dolmabahçe caddeleri en çok kaza olan yerlerdir. Hattâ biri geçen sene benim başıma geldi. Arkamızdan gelen bir araba üstümüze bindirdi. Geçtiğimiz yol Taksim - Harbiye caddesi idi iki burası malûm olduğu üzere geniştir.

Şu halde müsademelerin sebebi yol darlığı değildir. Size şunu da söyliyeyim: Tehlikeli ve dar olan yollarda hiç kaza olmamıştır. Altıncı dairenin arkasından dolaşan dar yolda, bankalardan Karaköye inen dar yolda hiç bir kaza kaydedilmemiştir.

Görülüyor ki yollar genişledikçe müsademeler artacaktır. Çünkü geniş yollarda şoförler dikkatlerini kaybediyorlar, alabildiklerine arabayı sürüyorlar. Müsademelerin başka sebepleri vardır.

Gazetelerde okudum. İki tayyare havada çarpışmış. Biz ki fezayi nâmütenahî kadar geniş yollar yapmak iktidarında değiliz. Keza Bahri Muhitlerin ortasında gemiler çarpışıyor.

Kazalara karşı müsbet teşebbüslerimiz var. Kanunî tedbirler alacağız. Vekâletle temastayız. Yapılan kazalarda mes'uliyetler, sebep olanların yanlarına kâr kalmıyacaktır. Bu gibilere en ağır cezaları tatbik için salâhiyet alacağız. Son kazada müsademeyi maddeten tesbit etmek imkânsız gibidir. Çünkü otobüste müsademeyi isbat eden en ufak bir iz bile yoktur. Malûm olduğu üzere otobüsün içinde bulunanlara bir şey olmamıştır. Dışarı atılanlar maalesef feci akibete uğramışlardır. Otobüsün içindekiler, bir otomobilin kendilerine çarptığını dahi hissetmediklerini söylemektedirler.

Karşıdan gelen otomobil ışıklarını söndürmemiştir. Halbuki söndürmesi lâzımdır. Talimatname bunu şiddetle meneder. Maamafih bu kazanın asıl sebeplerini ve mes'uliyetlerini biz burada tetkik edecek vaziyette değiliz. Adliye tahkikatı hâdiseyi tenvir edecektir. Yalnız şunu söyliyeyim ki sebep belediye nizamtına riayetsizlik ve dikkatsizliktir. Bizim tedbirlerimize ait olacak bir hata yoktur.

Senihi Beyin noktai nazarı

Vali Beyin izahatından sonra azadan Şoförler Cemiyeti reisi Senihi Bey söz aldı. Dedi ki:

— Belediyece alınan tedbirler noksandır. Memurlar talimatı iyi tatbik edemiyorlar. Bir kısım şoförler ehliyetsizdir. Seyrüsefer vazifesini yapamıyor, çünkü kadrosu noksandır. Bugün bu vazife 20 memurun eline bırakılmıştır. Evvelce 80 memur vardı. 60 memuru kaymakamlar başka vazifelerde çalıştırıyorlar. Otobüslerin süratlerini tahdit için ragülâtör aleti konmuştu. Otobüsler 35 kilometreden fazla süratle gidemiyeceklerdi. Halbuki kazalar oluyor ve bunun aksini isbat ediyor. Bence seyrüsefer idaresi makama merbut müstakil bir merkez olarak idare edilmelidir. Sürati tahdit için de motör sikletli memurlar ihdas etmeli, ellerinde kronometre olan ve sürati tayin edebilen müfettişler tayin edilmelidir. Şoförlük mesleğinin tasfiyesi zamanı gelmiştir. Bunların hususî hayatları, sicilleri, sıhhatleri, haleti ruhiyeleri iyice tetkik olunmalıdır. Bu mesele ile yakından meşgul ve alâkadar iki hususî teşekkül vardır. Biri Şoförler Cemiyeti, diğeri Şoför mektebi... Belediye lûtfen ve tenezzülen bu teşekküllerle teşriki mesai etmelidir.„

Bundan sonra Lâtife Bekir hanım Maslak yolunda muhtelif fasılalarla belediye memurları bulundurulması lâzım geldiğini söyledi.

Muhittin B. itirazalra cevap veriyor.

Müteakiben Vali ve Belediye reisi Muhittin Bey bu itirazlara cevap vererek dedi ki:

— Seyrüsefer kadrosu hiç bir vakit 80 memura çıkmamıştır. Azamî kadro 36 idi. Bu adede işaret memurları da dahildir.

Şimdi işaret memurları kaymakamlar tarafından tayin ediliyor. Seyrüsefer işleri için gene 20 kadar memur kullanılıyor. Binaenaleyh eski ve yeni kadro arasında bariz bir fark yoktur. Fakat muhakkak ki kadro dardır. Fakat bu bütçe meselesidir. Maaş meselesidir. Bugün ayın beşi olduğu halde henüz memurlarımızın maaşını veremedik. Ayın on beşine kadar maaş veremiyeceğiz. Maaş vermek imkânını kaybeden bir müesseseden yeniden maaş tahsis etmesini beklemek ne dereceye kadar doğru olur?..

Maslakta yeni bir karakol ihdas ediyoruz. Kendi müesseselerimizde çalışan şoförlerde diploma arıyoruz. Fakat hususî müesseselerde ehliyetnameli şoför kullanıyor. Maamafih istikametimiz diplomalı şoförlere doğrudur. Yeni zabıtai belediye talimatnamesinde bu mesele nazarı dikkate alınacaktır.„

Bundan sonra Adalı Avni Bey söz alarak dedi ki:

— Bundan yedi sene evvel vali beyin himmetile Maslak yolu oldu. Bu yol Boğazı şehre bağlayan yegâne yoldur. Bu yol oldu, fakat ölüm yolu oldu. Bir günde 1500 araba geçtiği makam tarafından söylenen bu yolda, alınmış kat'î, müsmir hiç bir tedbir göremiyorum. Boğazla şehri vasleden bu tehlikeli yolda, her hangi bir kaza vukuunda imdadı sıhhî istiyerek hiç bir vasıta yoktur. Şehirde, bu kadar fazla vesaiti nakliye geçen yol yoktur.

Bir haleti ruhiyeyi burada arzedeceğim: Geçen akşam gece yarısı arkadaşlarla bir araba ile Beyoğluna çıkıyorduk. Yanımızdan son süratle diğer bir araba geçti. Orada bir de memur vardı. Memur efendi bu süratle alâkadar olmadı. Kenarda duran bir otomobille alâkadar oldu, niçin kenarda durduğunu suruyordu.

İkisi de vazifedir. Fakat hangisi mühim olduğunu tayin etmek meselesi daha mühimdir. Kaza yapanlar hakkında tedhiş edici tedbirler almalıyız. Sıkı tedbirler almakla iktifa etmemeliyiz. Vatandaş hayatının ehemmiyetle mütenasip tedbirler almalıyız.

İstinye ile Hamidiyeköyü arasında üç muhtelif noktada üç belediye memurunun bulunması ve bu noktaların telefonla biribirlerine merbut olmasını istiyorum. Vali Beyden bu hususta derhal faaliyete geçilmesini rica ederim. Eğer tahsisat lâzımsa heyeti aliyeden istensin, beraber görüşelim. Bu biricik yolun emniyetini temin edemezsek, bizim için ayıp olmaktan fazla bir vaziyet hasıl olur.„

Müteakiben söz alan Galip Bahtiyar Bey yolların satıhlarının fazla müdevver yapıldığını, binaenaleyh arabaların merkezi sikleti kaybetmemek için daima ortadan gittiklerini, iki yanlardan gitmediklerini, bunun da müsademelere sebep olduğunu söyledi.

Seyrüsefer zabıtasının vaziyeti

Bu münakaşalardan sonra Vali ve Belediye reisi Muhittin Bey tekrar söz alarak yapılan itirazlara cevap verdi ve dedi ki:

— Seyrüsefer şubemiz faaldir. Memurlarımız vazifelerini yapıyorlar. Kazayı müteakip kaçan otomobil derhal bulunmuştur. Seyrüsefer vaziyete tamamen hâkim bulunuyor. Tekrar edeyim: Yakında daha şiddetli kanunî tedbirler alacağız. Size kazalar hakkında bir istatistik okuyayım: 1929 senesinde İstanbulda 80 müsademe, 1930 da 184, 1931 de 97, 1932 de 92, 1933 senesinde de 72 müsademe olmuştur. Görülüyor ki otomobil kazaları alınan tedbir sayesinde gittikçe azalıyor. Son bir sene içinde vukua gelen 72 kazadan yalnız ikisi Maslak yolunda olmuştur. Yolda kabahat yoktur. Bu yol çok uzun ve şehir haricidir. Mevcut dar kadromuzla azamî gayret sarfederek tedbir alıyoruz. Allahın dağı olan Maslak yolunda daha fazla memur bulundurmak, teşkilât yapmak imkânsızdır. Biraz evvel de söylediğim gibi burada yalnız bir karakol ihdas ediyoruz.„

Avni Bey mücrimi yakaladı

Bunun üzerine Adalı Avni bey heyecanla kalktı. Ve yüksek sesle dedi ki:

— Şu uzum münakaşadan hasıl ettiğim kanaat çok mühimdir. Ben mücrimi yakalamış bulunuyorum. Kabahat ne yolda, ne şoförde, ne darlıkta, ne ağaçtadır. Biricik yolun hâlâ allahın dağı olarak kalmasındadır. Yedi yıl evvel allahın dağı, şimdi en güzel bir yol olan burada belediyenin gözü, belediyenin yumruğu hâkim olmalıdır. Artık bu yol allahın dağı olmaktan çıksın; benim emniyetle geçebileceğim bir yol olsun.. Bunu vali beyden istiyorum, bu yolda imdadı sıhhî tesisatı ile belediye kuvvetinin hâkim olmasını isterim.„

Vali Muhittin Bey derhal cevap verdi. Gülerek:

— İmdadı sıhhî ister, dedi, Maltepe, Topkapı, Yeşilköy yolları da imdadı sıhhî ister. Fakat şunu hatırlatırım: Kadıköy ciheti için lâzım olan bir imdadı sıhhî otomobili tahsisatını, bütçeyi yaparken Avni bey ile birlikte çıkardık. Ben Kadıköy ciheti için imdadı sıhhî otomobili de istiyorum. Ne buyururlar? Bütçemizin hali malûmdur.„

Senihi Bey teklifi tekrarlıyor

Vali beyin bu sözleri üzerine mecliste gülüşmeler oldu. Bundan sonra Senihi bey tekliflerini tekrarladı:

— Bizim teklifler hava gitmesin, dedi. Bir kronometre, bir motösikletli memur kâfidir. Mesele otobüslerin süratlerini tahdit etmektir.

Ayşe Remzi Hanımın bir ifşası

Ayşe Remzi hanım otobüsler hakkındaki şikâyetin seyrüsefer idaresinde dinlenmediğini, memurlarla şoförlerin şakalaştığını, beraber oturup cigara içtiklerini söyledi.

Doktor Hulûsi Bey şoförlerin sıhhî muayenelerine çok dikkat edilmesini, yanlarına birer de muavin verilmesini söyledi.

Muhittin Bey tekrar söz aldı. Muavin verilmesi doğru olamıyacağını söyledikten sonra dedi ki:

— Bugünkü müzakere zabıtlarını imza edemem. Çünkü bazı aza kontrol hiç yoktur, dediler. Bu fikre iştirak edemem. Azamî kontrol ve ceza tatbik ediliyor.

Bundan sonra, bu husustaki müzakere kâfi görüldü.

Takrir sahibi Mehmet Ali Bey Muhittin Beyin izahatından tenevvür ettiğini, bu izahatın tatmin edici olduğunu, Dahiliye vekâletinin de bu mesele ile alâkadar oluşunun mucibi memnuniyet bulunduğunu söyledi.

Ve beş dakika teneffüs için celse tatil edildi.

Birinci celsede yapılan temennilerin makamca nazarı dikkate alınması muvafık bulundu. Bundan sonra muhtelif dairelerden gelen mazbatalar okunarak ait oldukları encümenlere havale edildi. Perşembe günü tekrar toplanılmak üzere içtimaa geç vakit nihayet verildi.

Otobüs şoförleri evli mi olacak?

Dünkü Akşam gazetesi otobüs şoförlerinin muhakkak evli olmaları lâzım geleceğine dair belediyenin bir karar verdiğini yazıyordu. Belediye reisi muavini Hâmit bey bize, böyle bir karar olmadığını söylemiştir.

---

müddeiumumisi Sadun Bey de dün gece geç vakte kadar vak'ayı görenleri ve alâkadarları tesbit ile meşgul olmuştur.

* * *

Diğer bir muharririmizin yaptığı tahkikata nazaran öldürülen kadının ismi Hüsniye hanımdır ve Hasip efendinin nikâhı altında değildir.

Hasip efendi ile Hüsniye hanım yedi sene evvel imam nikâhı ile evlenmişlerdir. Bir çocukları olmüştür. Fakat daimî geçimsizlik yüzünden bundan bir ay kadar evvel biribirlerinden muhakeme kararile ayrılmışlardır.

Hüsniye hanım Hasip efendiden ayrılınca beraber oturdukları Çağaloğlundaki evden çıkmış, Bekir Çavuşun Samatyada tuttuğu eve gitmiştir.

Fakat Hasip efendi Hüsniye hanımı aramış, bulmuş, tekrar barışmasını rica etmiş ve onu komşuları Ahmet efendinin Firuzağa camiindeki evine getirmeğe muvaffak olmuştur. Dün Hasip efendi bu evde Hüsniye hanıma:

— Bir çocuğumuz var, gene barışalım, beraber yaşıyalım diye yalvarmış, Hüsniye hanım ise buna imkân yok. Biz artık biribirimizle yaşıyamayız. Esasen ben Bekir Çavuşu seviyorum, o da beni seviyor demiş, müteessir olan Hasip efendi:

— Hüsniye ben sensiz yaşıyamam, seni öldürürüm tehdidi karşısında kalınca da:

— Bir şey yapamazsın, demiştir. Bu son cümle biter bitmez de Hasip efendinin attığı kurşunlarla ölmüştür.

Emniyet müdürlüğü bu cinayet hakkında matbuata aynen şu raporu vermiştir:

"Firuzağa camii şerifi avlusunda 19 numaralı evde oturan gardiyan Hasip efendi zevcesi Hüsniye hanımı tabanca ile katledip tabanca ile kendisi müddeiumumiliğe teslim olmuştur. „

Gazi Hz.

(Başı 1 inci sahifede)

dan itibaren akın akın istasyon yolunu tutmuş ve istasyon binasını, istasyon meydanını, istasyon methanı kâmilen denilecek bir şekilde kaplamışlardı. Şehir baştan başa donatılmış, elektrik tenviratı ile de süslenmişti. Trenin muvasalatına anbean intizar eden halk Büyük Reisi candan ve yürekten kopan ve dakikalarla devam eden sürekli alkışlar ile "Yaşa Gazi!„ sadaları ile karşılamıştır. Gazi Hazretleri trenden inince istikbaline koşanlara güleryüz ile iltifat eylemiş ve halkın çok heyecanlı tezahüratı arasında otomobillerine binerek istirahat buyurmak üzere vali konağını teşrif etmişlerdir. Şereflerine muazzam bir feneralayı tertip olunmuştur. Halk vilâyet konağı önünden samimî heyecan ve tezahürat ile akın akın geçmektedir.

Gazi Hz. Tayyare Fabrikasını gezdiler

KAYSERI, 5 (A. A.) — Reisicümhur Hazretleri, istirahat buyurdukları vali konağı önünden geçen fener alayının sevinçli ve heyecanlı tezahüratı karşısında balkona çıkarak gösterilen bağlılıktan dolayı mütehassis olduklarını beyan buyurmuşlardır. Halk balkona çıkan büyük kurtarıcısını şiddetle alkışlamıştır.

Gazi Hazretleri bugün saat 13 te tayyare fabrikasını ve Talas Nahiye merkezini gezdikten sonra Kayseriye dönmüşlerdir.

Kayseride Honat Hatun medresesinde tesis edilen müzeyi gezmişler ve müzedeki Hitit eserlerini birer birer tetkik buyurarak lâzımgelen izahatı almışlardır. Eserler arasında Hitit Imparatorluğuna ait muahede ve tuğraları, Hitit cengâveri heykeli ve tabletleri ile çoğu Kayseri civarındaki Gültepeden çıkarılmış olan Hitit âsârını ve Selçukiler zamanında yapılmış bulunan Honat Hatun türbesinin kaide ve türbe kısmını pek ziyade takdir buyurmuşlardır.

Reisicümhur Hazretleri müzeden çıktıkları zaman oraya toplanan binlerce halk kendilerini fevkalâde tezahüratla karşılamış ve alkışlamıştır.

Gazi Hazretleri müzeden sonra mimar Sinan camiini gezmişlerdir.

Reisicümhur Hazretleri Vali Beyin ümran sahasında Kayseride vücuda getirdikleri eserleri takdir ve kendilerine iltifat buyurmuşlardır.

Müşarünileyh Hazretleri bugün sat 15 te halkın coşkun ve candan tezahüratı ve alkışları arasında Niğdeye hareket buyurmuşlardır.

* * *

ANKARA, 5 (Telefonla) — Gazi Hazretlerinin Niğdeyi teşrif ettiklerine dair buraya malûmat gelmiştir.

Celâl Bey geldi

(Başı 1 inci sahifede)

dün sabah saat on birde Mudanyadan Vapurcular Şirketine ait olan Bartın vapuru ile hareket etmişlerdir.

Vekil Bey, posta vapurunu tercih etmiş, yeni teşekküle ait olan bu vapuru teftiş ederek vapurda bulunan şirket müdürlerinden Ruşen Beyden izahat almış ve kendisine teşekkür etmiştir.

Bartın vapuru, tarifesi mucibince, Armutlu'ya uğramıştır. Halk burada Celâl Beyi tezahüratla karşılamıştır.

Bartın vapuru, biraz teahhürle, öğleden sonra saat beş buçukta limanımıza gelmiş ve Tophanedeki rıhtıma yanaşmıştır.

Burada Vekil Bey, vali ve belediye reisi Muhittin, Bolu mebusu Cevat Abbas, Tayyare cemiyeti reisi Rize mebusu Fuat, Alpullu şeker şirketi müdürü Hayri, İş Bankası İstanbul şubesi müdürü Yusuf Ziya, Deniz Ticaret müdürü Müfit Necdet, Liman şirketi müdürü Hamdi, mıntaka ticaret müdürü Muhsin, yüksek ticaret mektebi müdürü Hüsnü, Sanayi müdürü Refik, Tahlisiye müdürü Necmettin, Ticaret ve iktısat âlemine mensup bir çok zevat ve vekil beyin dostları tarafından isikbal edilmiştir.

Bir polis müfrezesi resmi selâmı ifa etmiştir.

Celâl Bey, karşılamağa gelen zatların ayrı ayrı ellerini sıkarak hatırlarını sormuş ve çok iyi intibalarla döndüğünü söylemitşir. Vekil Bey vapurdan çıktıktan sonra istirahat için doğruca ikametgâhlarına gitmiştir.

Celâl Beyin beyanatı

Vekil Bey seyahatleri münasebetile dün bir muharririmizin vâki olan suallerine karşılık olarak kısaca demiştir ki:

"— Tetkik seyahatinden çok memnun olarak dönüyorum. Hemen her tarafta halkın müstahsılın ve tüccarın teşkilâtlı bir hale gelmek ve bilhassa satış kooperatifleri kurmak için temennilerde bulunduğunu gördüm. Bu meseleler ile ciddî bir surette iştigal beklenilen faideleri herhalde verebilecektir. Bu yoldaki kanaatlerim seyahatlerimdeki müşahedelerimle de teeyyüt etmiş bulunuyor."

Celâl Beyin raporu

Celâl Bey burada iki veya üç gün kalacaktır. Hususî işlerile meşgul olacak ve bazı tetkikatta bulunacaktır. Tetkik seyahati netayicini Ankaraya gider gitmez tesbit ederek seyahatinin belli başlı maksadı olan üzüm satışlarını teşkilâtlandırmak hususu hakkında kat'î şekli kararlaştıracaktır. Bu şekil hükümetçe tetkik edilerek katiyet kesbettikten sonra mümkün mertebe süratle teşkilâtın hazırlıklarına başlanacaktır.

Tütünde iskonto ve ıskarta

Vekil Bey İzmirde üzüm, incir satışlarını tetkik etmiş, tütünün iskonto ve iskarta meselelerile meşgul olmuştur. Akhisarda da bu meseleyi tetkik etmitşir. Bunun haricinde her gittiği yerde yapılacak işleri tetkik etmiş, Mendires havzasında yapılacak olan (kendir - çuval) fabrikası hakkında tetkikatta bulunmuştur. Burada Sümer Bank müdür muavini Ilhami Nafiz Bey izahat vermiş, Vekil Bey çuvalın maliyet fiyatları hakkında malûmat almıştır. Bursada Karacabey harasında Merinos koyunları yetiştirilmesi şartları ve bunların inkişaf ve taammümü imkânları, arttırılması hakkında malûmat almıtşır.

Bursada ipek filâtür ve mensucat fabrikatörlerinin temennilerini dinlemiştir. Burada sun'î ipek, Merinos ipek fabrikaları kurualcaktır. Seyahatteki tetkikat esnasında bilhassa üzüm satışlarının teşkilâtlandırılması üzerinde durulmuştur. İncir satışının da teşkilâtlandırılması muhtemeldir. Vekil Bey bugün Deniz ticaret müdürlüğün de meşgul olacaktır.

Celâl Bey doğduğu köyde

Celâl Bey Bursadan dönerken Gemliğe gittiği vakit doğmuş bulunduğu Umur köyüne de uğramıştır. Celâl Beyin köyü ziyareti hemşerilerini çok sevindirmiş, Köylüler samimî tezahürler de bulunmuşlardır. Celâl Bey, hakkında gösterilen muhabbetten çok mütehassis olmuş, köylülerle uzun uzadıya görüşmüştür.

Celâl, Bey, Bursa, Gemlik ve Mudanyadaki umumî iktısadî vaziyet hakkında aldığı malûmattan da memnun olmuştur.

Mudanya mütarekesinin bir hatırası

Mudanyada, Türk tarihinin sevinçli bir dönüm noktasını teşkil eden mütarekenin imzalandığı tarihî binanın salonunda Celâl Beyin riyasetinde bir içtima yapılmıştır. Zeytin müstahsillerile ihracatçıların iştirak ettiği bu içtimada bilvesile bu tarihî binada mütarekenin imzalandığı salonun o günkü halile muhafazası mevzuu bahsolmuştur.

Celâl Bey, bu masa üzerine pirinç bir levha konularak bu levhaya o günkü tarihin yazılmasını, salonun eski şeklinde muhafazasını yerinde bulmuş ve mütarekenin imzalandığı kalemin de mebus bir zatta olduğunu, hediyesi için de bu zat nezdinde tavassutta bulunacağını vadetmiştir.

Sanayi erbabının istedikleri

Şehrimiz sanayicileri, teşviki sanayi kanununun 5 - 41 inci maddeleri mucibinde yeni yapılan muafiyet listelerinde tadilât yapılması ve sanayi erbabına kredi açacak bir müessese temini için Vekil Beyefendiye müracaata karar vermişlerdir. İpek tüccarları da Vekil Beyden bazı temenniyata karar vermişlerdir.

Celâl Bey Mudanyada..

MUDANYA, (Hususî muhabirimizden) — Bütün seyahati imtidadınca büyük tezahüratla ve yolu üstüne rastlayan sahalar iktısadî vaziyetleri ve dilekleri hakkında temenniyata veya teşekküre gelmiş köylü ve şehirli gruplarla karşı'aşan İktısat vekili Mehmut Celâl Beyefendiyi de hâmil olan posta vapuru bugün saat sekizde limanımıza gelmiştir. Bir polis ve bir askerî müfreze ve Halkevi muzikası başlarında gençlik teşkilâtı, şehir ve civar köylerden gelmiş kesif bir halk tabakası, tam iskele karşısına rastlayan Cümhuriyet meydanını doldurmakta ve Kaymakam, Halk fırkası, ve belediye reisleri, Ticaret odası reisi ve askerî kıtaat kumandanı gibi zevat iskele üzerinde bulunmakta idi. İskeleye yanaşan vapurun halkı selâmlamak için fasılalı dükleri, halkın şiddetli alkışlarile karşılandı. Mahmut Celâl Beye seyahati müddetince kendisine refakat etmiş bulunan İzmir mebusu Osman zade Hamdi Bey, İktısat vekâletinden Kurtoğlu Faik Bey, vekâlet hususî kalem müdürü Cahit Bey ve Ziraat bankası umum müdürü Zaim, muamelât müdürü İsmail Hakkı, İş Bankası müdüranından Mahmut Beylerden başka, Mudanyaya kadar teşyie gelmiş olan Bursa valisi Zeynelâbidin Bey, Bursa Halk fırkası reisi Dr. Sadi, Bursa belediye reisi Hayrettin ve Gemlik namına da bir heyet refakat etmekte idi. Vapur salonunda istikbal edenleri kabul eden Celâl Bey, merasimsiz ve külfetsiz bir halde ve yürüyerek şehre iadei ziyareti arzu ettiklerinden askerî müfreze, polis müfrezesi, ve gençlik teşkilâtı millî marşlar söyliyerek dağıldılar ve vekil beyin yanındaki zevat ile birlikte hükümet ve belediye ve şehirler arası yolile yol boyunca toplanmış olan halkı selâmlaya selâmlaya Cümhuriyet Halk fırkası şubesine geldi. Esas içtima Mudanya mütarekesinin imza edildiği tarihî bina olan bu yerde tertip edilmiş. Şehir, tüccar ve müstahsiller namına muhtelif temenniyat burada münakaşa edildi. Mudanya 20 mil süratli vapur gemi alarak İstanbulla Mudanya arasında işletmek, istandardizasyonu malmal ve bu baptaki hükümler tatbik edilmiş, başlanmış olan zeytin istihsal ve ihracatını ve zeytinyağcılığını rasyonel esas ve teşekküllerle inkişaf ettirmek ve Mudanyayı Bursa ve İstanbulla yalnız ticarî değil, ayni zamanda bir sayfiye ve gezinti şehri haline getirmek için muhtelif dileklerde bulunmaktadır. Bursa ve Gemlikten gelen heyetler Mudanyadan dönmüşlerdir. Vekil Beyefendi maiyetindeki zevat ile birlikte bugün 11 de limanımızdan hareket etmitşir.

Tarihî roman: 49

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

Ulun hatunun gözlerini kim açıyor

Ulun hatunun gözleri yaşardı:

— Mersâ çok güzel bir kız diyorlar... Doğru mu?

— Ben ömrümde bu kadar güzel ve insanı kendine çekici, kendine bağlayıcı bir kız görmedim. Gençliğimde böyle zarif bir tavus kuşu elime geçseydi, kimseyi dinlemeden alıp evime götürürdüm.

— Evlenirdin demek..?!

Asu gülümsedi:

— Evlenmesem Tanri bile aptallığıga şaşardı. Bir delikanlı, Mersâ'dan daha güzel bir kız bulabilir mi?

— Yabancılığı üzerinde konuşuyoruz. Türk olduğunu bilsem, oğlumun rahatlığı için, ben de yerleşmelerine yardım ederdim. Ah, onu bir defa dünya gözile görebilseydim.

Bora ertesi günü akşama kadar dönmemişti.

Ulun hatun gibi, bütün şehir halkı Güneş'in oğlunu bekliyordu.

Bora acaba Mersâ'yı buldu mu?

Herkes merak ve sabırsızlıkla biribirine ayni suali soruyordu.

(Sertelli) lilerin ileri gelenleri Bora'nın (Fırat incisi) ile evlenmesini istiyorlardı. Hattâ kurultayı bile kendi fikir ve arzularına çevirmişlerdir.

— Bora, Mersâ'yı bulup getirirse, onunla evlenmesi için kurultaydan karar alacağız. Bora dertlenirse yurduna faydalı olamaz. Bir dişi için, koskoca yurdu kimseye bağışlayamayız.

Diyorlardı.

Bora, Mersâ iie evlendikten sonra, sıra ileri gelenlere gelecekti. Onların evlerinde bir tutsak vardı. Göçebe kızları Sertelli'lerden biraz daha esmer olmakla beraber, çok sevimli ve erkekleri çileden çıkarıcı mahlûklardı. Çöllerde çok dolaştıkları için, şehirlilerden biraz daha yanık çehreli ve esmer vücudlu oluyorlardı. Fakat bu esmerlik onların güzeliğini ve cazibesini artırıyordu.

Bu sırada Ulun hatun gözlerinin açılması için eski Asulara haber gönderiyor, ilâçlar yaptırıyor, boş durmuyordu.

Ulun hatun yeni bir heves ve meraka düşmüştü:

Acaba Mersâ sahiden herkesin dediği kadar güzel miydi?

Onu bir defa dünya gözile görebilseydi..

Türk kabileleri arasında *Körlük* hâdisesi ilk defa Ulun hatunla tanınmıştı. Bundan evvel hiç kimse *körlüğün* ne olduğunu bilmiyordu. Eğer halktan birinin gözleri kör olsaydı, Tanrının gazabına uğramış diye belki de yurdundan ve ocağından uzaklaştırılır, ve meş'um insan diye kimse yardımına koşmazdı. Fakat, Ulun hatun akıllı bir kadındı.. O, gözlerinin neden kapandığını biliyordu ve bu bilgisini hem şehrin ihtiyarlarına, hem de kurultay azalarına birer birer anlatmıştı.

Ulun hatun bir gece fazla kederlenmiş, sabahleyin kalktığı zaman sinir gevşekliğinden gözleri dumanlı görmeğe başlamıştı. Bu hastalık kendisinde birdenbire ilerlediği için, o Tanriden ziyade hastalığın vehametinden ve şiddetinden korkuyordu. O güne kadar yapılan ilâçlardan bir fayda görmemişti.

Sertelli civarında oturan ihtiyar ve görgülü Asulardan biri, çoktan beri gözleri görmiyen ceylânına bir ilâç yapmış, hayvancağızın gözleri bir günde açılıvermişti.

Asunun bacakları tutmıyordu. Kötürümdü.. Yaşı elliyi geçkindi. Orta Asyadan Fırat kıyılarına ilk defa göç eden kabilelerle beraber gelmişti.

Ulun hatuna, bu Asunun ceylânının gözünü açtığını söylemişlerdi.

Bora'nın anası adamlarını göndermiş ve kötürüm Asuyu kucakla evine getirtti.

İhtiyar ve kötürüm Asu, Ulun hatunun yanına geldiği zaman, ortalık kararmıştı.

Ulun hatun sordu:

— Ceylânın kör gözlerini açan senin gibi görgülü bir adam, benim gözlerimi de kolayca açabilecek mi?

Dizleri tutmıyan ihtiyar Ulun hatunu bu halde görünce içi sızlamıştı.

Ulun hatun kabilenin en temiz yürekli, en akıllı bir kadını idi.

(Güneş) in karısı neden Tanrının gazabına uğramıştı?

İhtiyar Asu her felâketin Tanridan geldiğine, dertlilerin Tanrıdan ceza gördükleri için ıstırap çektiklerine kaildi.. Yanına oturdu. Koynundan bir ilâç çıkını çıkardı.

— Gözlerini kolayca açıp açamıyacağını bilmem. Çünkü bu ilâçları şimdiye kadar hiç bir insanda denemedim. Ceylânımın gözleri bu ilâçlarla açıldı.. Umarım ki sen de yakında tekrar dünyavı görürsün!

İhtiyar Asu üç gündür reisin evinde Ulun hatunun gözlerini ağlamağa savaşıyordu.

Hatuncağıza dünyayı gösterecek olan ağlamağa idi.

Ulun hatun, bir sabah:

— Bugün gözlerimde bir hafiflik var.. Karşımda uçuşan gölgeler hissediyorum. Acaba gözlerim yavaş yavaş açılıyor mu?

Demişti.

Asu umudunu kesmemişti. Ulun hatunun gözleri açılacağına kendi de inanıyordu.

Bora hâlâ meydanda yoktu.

Mersâ'yı aramak için, bu kadar uzun zamana ihtiyaç mı vardı?

Güneş'in oğlu, sihirbazın tarif ettiği yerlerde Mersâ'yı bulamayınca Sertelli'ye dönmesi lâzım değil miydi?

Sihirbazın yıldızlardan öğrendiği dağlık, Sertelli'nin iki saat uzağında, gidip gelmesi bir günde mümkün olan bir yerdi.

Bora'nın üç gündenberi dönmeyişi hem anasını, hem de kendisini seven şehir halkını merak ve heyecana düşürmüştü.

(Bitmedi)

Balkan misakı imza ediliyor

(Başı 1 inci sahifede)

cihetle ancak yarın gelebilecektir.

Atinada hazırlık

ATINA, 5 (Milliyet) — Yunan hükûmeti yüksek misafirleri için (büyük Britanya) otelinde daireler hazırlattırmıştır. Hükûmet dost devletler mümessillerine büyük bir istikbal merasimi yapılmasına karar vermiştir. Tahmin edildiğine göre, misak perşembe günü Hariciye nezaretinde imza edilecektir.

M. Çaldaris'in beyanatı

ATINA, 5 (Milliyet) — Misakın parafe edildiğini gece Hariciye nazırı M. Maximostan öğrenen Başvekil, hâdisenin ehemmiyeti hakkında âtideki beyanatta bulunmuştur:

— Misak, iştirak eden devletlerin hudutlarını emniyet altına koymaktadır. Bu ise gerek Balkanlarda, gerek Avrupada sulhün kuvvetlenmesi noktasından mühim bir hâdisedir. Misak bir sulh âleti olduğuna göre, hiç kimse aleyhine gizli bir maksadı istihdaf etmemektedir. Umumi bir kararsızlığın ve ıttıratsızlığın devam ettiği şu sıralarda misakın parafe edilmesi mesut bir hâdise teşkil eder. Şimdi Balkan milletleri arasında da sağlam bir emniyet havası esiyor. Ayni zamanda misak Balkanlarda malî ve iktısadi ve diğer münasebetlerin inkişafında faydalı bir anlaşma esası koymuş oluyor. Yunan efkârı umumiyesi Balkanlarda ve Yunan hudutlarında sulhü temin eden misakı büyük bir memnuniyetle karşılamatkadır. Misakın ruhu Yunanistanın haricî siyasetine tamamile tetabuk etmektedir.

M. Çaldaris, beyanatına şu sözlerle nihayet vermiştir:

— Eminim ki Bulgaristan da, Arnavutluk ta pek yakında misaka iştirak edeceklerdir. Gene pek eminim ki, sulhü sevenler, misakı pek müsait bir şekilde karşılayacaklardır.

M. Venizelos'a malûmat verildi

ATINA, 5 (Milliyet) — Terakkiperver fırka reisi M. Kafandaris fırkalar reisleri arasında misak etrafında cereyan eden müzakereleri mufassal bir mektupla Giritte bulunan M. Venizelosa bildirmiştir.

Muhalefetin vaziyeti

ATINA, 5 (Milliyet) Aldığım malûmata göre, muhalefetin, M. Çaldaris hükûmetinin haricî siyasetine karşı alacağı vaziyet, M. Venizelosun vereceği cevaptan sonra anlaşılacaktır.

Yunan gazetelerinin mütaleaları

ATINA, 5 (A.A.) — Gazeteler Belgratta parafe edilen ve gelecek perşembe günü Atinada dört hariciye nazırı tarafından imza edilecek olan Balkan misakının akdini samimî ve hararetli bir surette karşılamaktadır.

Gazeteler, bu misakın açıktan açığa tesadüfî bir mahiyette olduğunu ehemmiyetle kaydetmekte, onu imza eden devletleri Balkanlı olmıyan diğer devletlerle olan hudutlarını değil, fakat Balkanlardaki kendi müşterek hudutlarını müdafaaya mecbur tuttuğunu yazmaktadır.

Proiya gazetesi diyor ki:

"Sulhü sağlam temeller üstüne kurmak gerekliğini kavrıyan dört devlet bu misakı imzalamakla umumî sulha dokunacak yardımlarının hakkıyle takdir edileceğine kani bulunuyorlar."

Proia gazetesi Bulgaristanın ve Arnavutluğun da bu misaka iştriake karar verdiklerini görmek dileğinde bulunuyor.

Kathimerini gazetesi, şümul hududu yalnız Balkanlara münhasır bulunan bu misaktaki madde ve hükümlerden bahsederek yazdığı bir yazıda, Balkan misakını imza eden devletlerin taarruz maksadı gözeten bir koalisyon değil, fakat bir müdafaa bloku teşkil ettiklerini kaydediyor. Gazete bu misakın, onu imza eden devletlerin Balkanlar haricindeki ihtilâflara sürüklenip karışmalarını icap ettirebileceği hakkında neşredilen dedikoduların da haklı ve doğru olmadığını gösterdiğini ilâve ediyor.

Şark Lokarnosu

BELGRAD 5 (A.A.) — "Politika" gazetesi, Balkan misakı hakkında şunları yazıyor:

"Balkanlar Balkanlılarındır.„ düsturu ve bazı Avrupa devletlerinin kabul edemedikleri Balkanlarda tesanüt fikri, tahakkuk yolundadır. Avrupanın garbî Lokarnosu vardı. Bugünden itibaren şarkî lokarnosu da vardır. Balkanlar bugün mazideki kusur ve yanlışlıklarına nihayet vermişlerdir. Türkiye, Yunanistan, Romanya ve Yugoslavya sükûn ve emniyete doğru giden yolu hazırlamışlardır. Bulgaristanın vaziyeti ne olacak? Bu seyirci ve intizar vaziyetinde kalarak ve bir kere daha mazideki tehlikeli oyunu oynamağa teşebbüs ederek Bulgaristan bir hatâ yapmış olur. Böyle bir teşebbüs dört Balkan devletinin birleşmiş kudretleri karşısında peşinen bir muvaffakıyetsizliğe mahkûmdur. Bilâkis, Bulgaristan misaka girerse, yarımadanın sulh unsurlarından biri olarak hareket edebilecektir. Bize gelince, ikinci noktai nazarın tahakkuku için her şeyi yaptık ve yapacağız, zira, Bulgaristan için yegâne selâmetli hal çaresini misaka dahil olmak teşkil eder. Balkan misakının neticeleri yakında Avrupa siyaseti üzerinde kendini gösterecektir. Balkanların artık ebediyen Avrupanın yanardağı olmaktan uzaklaşacaktır.

Misak Türkiyenin Avrupa hudutlarını zıman altına almaktadır. Ve Türkiye tarsin eserinde devam edebilecektir.

Yunanistan, Venizelossuz bir Venizelos siyasetine dönmüştür. Tamamiyeti zıman altına alınmış ve dahilî vaziyeti istikrar kesbetmiştir.

Romanya, büyük Jonesko ile tilmizi Titu'eskonun fikrinin muzaffer olmasından iftihar duyabilir.

Yugoslavyaya gelince, biz de Balkan istiklâlinin geçilmez kalesi ve Balkan sulhünün en emin zamını olmakla iftihar edeceğiz.

Fransadan görüş

PARIS, 5 (A.A.) — Havas Ajansı bildiriyor: Dahilî siyaset ve Chiappe meselesinin çıkardığı münakaşalarla fevkalâde meşgul olan Fransız matbuatı Balkan msiakının imzası hakkında pek o kadar uzun tafsilâtta bulunmuyor. Sosyalist de Populaire gazetesi başmakalesinde diyor ki:

"Balkan misakı şibih cezirenin bugünkü siyasî çehresini pek o kadar değiştirmiyor. Çünkü Bulgaristan ile Arnavutluğun mukavemetlerini pek o kadar kırmamıştır. Maamafih misakın ayni zamanda hem bir ademi tecavüz hem de bugünkü hudutların askerî teminat misakıdır. Bu suretle tadilât aleyhinde nisbî bir istikrar hasıl olmuş demektir.

Asyaî bir inzivaya çekildiği zannedilmi şolan Türkiye yavaş yavaş faal bir büyük Avrupa devleti olmaktadır. Türkiyenin yanında Sovyet Rusyanın da bulunduğunu unutmıyalım. Sovyet Rusyanın geçen sene Londradaki rolü hatırlardadır. Buna mukabil evvelce Balkan misakına müsait gözüken İtalya bunun aleyhinde şiddetle mücadelede bulunmuştur. Bulgaristanın tereddüdü ve nihayet misaka girmekten imtinamı İtalyanın nüfuzunda aramalıdır.

Belgrattan hareket

BELGRAT, 5 (A. A.) — Türkiye Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyle M. Maksimos bu sabah Belgrattan Atinaya hareket etmişler ve istasyonda M. Yevtiç ile Hariciye Nezareti yüksek memurları tarafından teşyi edilmişlerdir.

Belgrat gazeteleri ne diyorlar?

BELGRAT, 5 (A. A.) — Bu sabah çıkan bütün gazeteler Balkan antant misakının akdine dair uzun mekaleler tahsis etmişlerdir.

Vreme gazetesi, dört Balkan devleti, siyasî ve arazi statükoyu mütekabilen tekeffül etmekte ve yalnız arazi tamamiyetini değil, ayni zamanda imza eden memleketlerin iktısadî iş beraberliğini alâkadar eden bütün meselelerin hallinde mutabık kalmış oldukları için, hadisenin tarihî ehemmiyetini bilhassa kayıt ve işaret etmektedir. Dört devlet bundan böyle bir arazi birliği teşkil edecekler ve bu birlik ona hücum eden kim olursa olsun müdafaa edilecektir.

Vreme, misakın hiç bir memleket aleyhine müteveccih olmadığını ve bilâkis diğer Balkan devletlerinin de misaka iltihak edebileceklerini bildiriyor.

Bükreş gazeteleri memnun

BUKREŞ, 5 (A. A.) — Gazeteler Balkan misakının tahakkukundan dolayı müttefikan memnuniyet izhar etmektedirler.

Tarihî tefrikamız : 22

Napolyon imparatoriçe Jozefin'i nasıl sevdi?

— Napolyon'un ikbal devri ve aşk macerası —

Yazan: PAUL REBAUX. *Tercüme eden:* H. TAHSİN

1806 MUHAREBESİ

Jena 13 İkinciteşrin 1806

İşlerim yolunda gidiyor. Sıhhatım gayet iyidir. Hareketimdenberi oldukça şişmanladım. Günde, hayvanla, araba ile yürüyerek bir çok yol katediyorum. Yorğunluk bana iyi geliyor. Saat sekizde yatıyor, gece yarısı kalkıyorum. Düşünüyorum ki, bu saat sen daha yatmış bile değilsin. Bütün kalbimi sana gönderiyorum.

Jena 15 İkinciteşrin 1806

Azizem, dün büyük bir zafer kazandım. Düşman yüz elli bin kişiden ibaretti. Yirmi binini esir ettim. Bin top ve bayrak iğtinam ettik. İki gündenberi açık havada ordu kurmuş bulunuyorum. Senin de sıhhatta daim olmanı ve bana karşı muhabbetinin bakasını temenni ederim. Hortans Mayansta ise benim tarafımdan kendisini öp.

Berlin 1 İkinciteşrin 1806

Talleyrand geldi ve daima ağlamakta olduğunu söyledi, azizem. İstediğin nedir? Kızın ve kızının çocukları yanındadır. Sana muntazaman yazıyorum. Bunlardan mes'ut ve bahtiyar olman icap eder.

Burada fevkalâde bir hava var. Henüz bütün kırlara bir damla yağmur bile düşmemiştir. Sıhhatim iyidir ve her şey yolunda gidiyor. Allahaısmarladık aziz Jozefin, cümleye selâmlar.

Polonya 10 Birincikânun 1806

Gönderdiğin halıyı bir zabit getirdi; biraz kısa ve dar görünüyor. Bununlaberaber sana fevkalâde müteşekkirim. Kalbî muhabbet ve arzularımı gönderirim. Hortansı Stefaniyi ve Napolyonu muhabbetle kucaklarım.

Varşova 16 İkincikânun 1807

Azizem Jozefin, ne için bu kadar göz yaşı döküyor, mustarip oluyorsun. Eğer bana kendini daha ziyade sevdirmek istiyorsan seciye sahibi ve yüksek ruhlu olmağa çalış.. Karımın mukadderatımdan şüphe ettiğini düşündükçe utanıyorum.

Daima ağladığımdan bana bahsediyorlar. Bunun ne çirkin olduğunu tasavvur edemezsin. Biraz daha kuvvetli olmanı emrediyorum. Eğer ağlamakta devam edecek olursan cesaretsizliğine ve seciyesizliğine hükmedeceğim. Ben korkakları sevmem. İmparatoriçe daima kuvvetli bir kalbe malik olmalıdır. Allahaısmarladık, dostum, seni seviyorum ve görmeği fevkalâde arzu ediyorum. Mes'ut ve memnun olmağa çalış.

Eylau sabahın saat üçü 9 Şubat 1807

Azizem, dün büyük bir harp geçirdik ve zafer bende kaldı. Fakat çok asker kaybettim. Düşmanımın bizden fazla olan zayiatı beni müteselli etmeğe kâfi gelmiyor. Ne ise, pek ziyade yorğun olduğum halde sana bu bir kaç kelimeyi bizzat yazıyorum. Bununla da sıhhatimin iyi olduğunu ve seni sevdiğimi söylemek istiyorum.

Eylau 15 Şubat 1807

Azizem, hâlâ Eylau'da bulunuyorum. Şehir ölü ve mecruhlarla örtülmüştür. Burada bir Nisan ayı ılıklığı var. Her tarafta karlar eriyor. Sıhhatim iyidir. Sakin ve neşeli olmağa çalış, sevgilim.

Polonya, Friedland 18 Nisan 1807

Teessürle haber alıyorum ki, sana yazdığım mektuplardan muztarip oluyorsun. Daima olduğu gibi küçük kafan birdenbire hiddetlenmekte ve mükedder olmaktadır. Ne ise bahsi kapayalım.

Burada hava açıldı. Ümit ederim ki, böyle devam edecektir. Nihayet ilkbahar başladı demektir. Çiçeklerin görünmesi ve yerlerin otların büyümesi için daha biraz zamana ihtiyaç var.

Friedland 15 Haziran 1807

Azizem artık bir kaç kelime yazabileceğim. Çünkü fevkalâde yorğunum, Kaç gündenberidir. Açık havada kalmak mecburiyetinde bulunmuştum. Friedland muharebesi Marengo muharebesi kadar meşhur olacaktır. Tekmil Rus ordusu bozulmuştur. 25 Rus cenerali esir, mecruh ve ölü düşmüştür. Rus muhafız ordusu tamamile mahvedilmiştir. Binaenaleyh endişeye lüzum yok, memnun ol, azizem Jozefin. Ben ata biniyorum.

Pilsit 25 Haziran 1807

İki gözüm, İmparator Aleksandr'la görüştüm. Kendisinden pek ziyade memnun oldum. İyi ve genç İmparator ilk nazarda zanne dildiğinden fazla zeki olduğu anlaşılıyor. Sıhhatine fazlaca düşkün. Her gün, Prusya kralı gibi o da akşam yemeğine bana geliyor. Prusya kralicesi benimle yemeğe kaldı. Kocasına karşı daha bazı müsaadekârlıklarda bulunmamı istemişse de, görüş noktamı muhafaza ile bu arzusunu nazikâne reddettim. Fakat politika kavaidinden de hiç ayrılmadım.

Allahaısmarladık, azizem. Seni sevdiğimi tekrar eder ve mesut olmanı temenni eylerim.

Vağram 7 Haziran 1807

Sana bu bir kaç kelimeyi yeni zaferlerimden haber vermek için yazıyorum. Düşman ordusu bozguna uğrayarak kaçmaktadır. Lasal maktul düşmüştür. Benim de zararım oldukça mühimdir. Fakat zafer katî ve tamdır. Güneşten yandım. Dün yorğunluktan biraz rahatsızdım. Allahaısmarladık, azizem, seni muhabbetle karşılarım. Hortansa selâm.

Schanbrunn 26 Ağustos 1807

Malmezon'dan yazılmış mektubunu aldım. Bana sıhhatin yerinde, her zaman taze ve güzel olduğunu söylediler. Limonluklar, vasî bahçeler uzakta olanları sana unutturuyor.

Eugène'nin saadeti

Jozefinin oğlu Eugène 16 İkincikânun 1806 da Bavyeralı prenses Öğüsta Ameli ile evlendi.

İyi kalpli, harekâtında sadeliği seven, azametten tamamile nefret eden, herkesle iyi geçinmesini bilen, musikiye oldukça âşina bu Fransız prensi ancak yirmi dört yaşında idi. Gençliği kendisine başkaca bir kıymet veriyordu. İtalya krallık naipliğine tayin edilmişti. Napolyon kendisini pek ziyade sever ve "Eugène kendi yaşındaki delikanlılara nümune olabilecek bir şekilde devleti temsil etmesini bilir" derdi.

Bitmedi

83 üne basan Hâmit edebiyata dün yeniden doğdu!

Hâmidin yepyeni bir şiiri

Hâmit günü nasıl tes'it edildi, Büyük Şair neler söylüyor?

Büyük şair, Abdülhak Hâmit Bey, seksen üçüncü yaşına bastı. Feyziati mektebinin salonunda dün onu bir çiçek gibi terütaze görenler, bu eğilmemiş kametin, bu buruşmamış alnın, bu tebessümü kaybolmayan yüzün seksen üç bahar gördüğüne inanmak istemiyorlardı. Ben bir aralık yanına sokularak:

— Beyefendi, diye sordum, bu kutlulamalar her sene bir yaş daha ihtiyarladığımızı yüzünüze vurmak gibi olmuyor mu?

Büyük şairin, sandım ki, bu soruşuma canı sıkılacak. Bilâkis hoşuna gitti. Ve cevap olarak dedi ki:

— Benim yaşım yoktur!

Sonra gülerek ilâve etti:

— Artık yaş sayılmam ben!.. Kurudum. Kuru oldum.

Caketinin yakasına düşen monoklu, ona dehâsı için verilmiş bir madalya gibi parlıyordu.

Mektep müdürü, Hıfzı Tevfik B. büyük şairin karşısında eğildi:

— Efendim.. Filorinalı Nazım Bey, telefon etti. Beynine kan hücum ettiği için hastahaneye kaldırmışlar. Merasimde bulunamadığı için özür diliyor.

Abdülhak Hâmit Bey, samimî bir teessür gösterdi:

— Vah, vah.. Geçmiş olsun. Ne oldu zavallıya...

Hıfzı Tevfik Bey devam etti:

— Galiba bir şeyler de yazmış... Telefonda okumak istedi. Pek azını zaptedebildim.

Abdülhak Hâmit Bey, yavaşça; hattâ biraz sıkılarak:

— O yazdığı şeylere lüzum yok.. diye bildi.

Bu arada Ercüment Ekrem Bey, yaklaştı, babadostu şairin büyük bir hürmetle elini öptü. Hâmit, Ercüment Ekrem'e hafifçe sitem etti:

— Nasılsınız bakalım.. Görmeyeli epeyce var, değil mi?

Artık yavaş yavaş büyük salonda toplantı başlamıştı. Abdülhak Hâmit Bey, Lüsyen Hanımla İsmail Müştak Beyin ortasında, ilerledi. Salon, alkış seslerile çın çın öterken en ön sıradaki yerine oturdu.

Monoklunu gözüne yerleştirerek, bekledi.

Abdülhak Hâmit günü başlıyordu. Perde ağır ağır açıldı.

Feyziati Müdürü Hıfzı Tevfik Bey, temiz türkçesile büyük Hâmidin küçük bir tarifini yaptıktan sonra sözünü şöyle bitirdi:

"Ne bahtiyarız ki büyük Gazi'nin asrını büyük Hâmit'le beraber yaşıyoruz!„

Alkış dakikalarca sürdü.

Hıfzı Tevfik Bey, bundan sonra, Sami Paşa zade Sezai Beyin bir mektubunu okudu. Sezai Bey, Hâmidin yıldönümünde bulunamadığı için teessürlerini bildirirken şöyle diyordu:

"Kutuplarda olsam ben Hâmid'in yanındayım!.„

Bu söz de yeni bir alkış fırtınasına vesile oldu.

Hıfzı Tevfik Beyin sahnedeki yerini Hüseyin Siret Bey almıştı. Edebiyatı cedidenin Lyrique şairi Yunus Emre'yi anlatıyordu. Bu eski halk şairinin, hayâl âleminde kendisine:

— Dur oğlum.. Sana bir nefes edeyim de, aşk ile yanıp döne döne vasıl ilâllah olasın!

Dediğini kaydederken, güm diye bir şey patladı ve akabinde kuvvetli bir ışık dalgası gözlerimizi kamaştırdı.

Dinleyicilr arasında bir ses:

— Yunus Emre Hazretleri göründü galiba...

Siret Bey, Hâmide gelinciye kadar tanıdığı bütün şairleri sıraladıktan sonra, çok haklı olarak Hâmidi bunların hepsinden üstün bulduğunu ilân etti ve sözlerini bitirirken:

— Tabiatı külliyeden sonra, en ziyade mahsuldar olan, Hâmidin tabiatidir, dedi.

İsmail Müştak Bey, sahnede Abdülhak Hâmide karşı hepimizin içimizde sakladığımız ve meydana vururken anlatmakta güçlük çektiğimiz hayranlık hisini ifade etmekte yüksek bir kudret gösterdi.

Abdülhak Hâmit için söylenmedik söz kalmadığını zannederdik. Halbuki Müştak Beyden yepyeni bir "Hâmitname" dinledik.

Müştak Bey, bize Hâmidi, sade anlatmadı. Okudu da.. Hem öyle bir parçasını okudu ki ateşini küller altında saklayan büyük şair, gözlerimizin önünde dipdiri yeniden canlandı. Kim demiş ki Hâmit ihtiyarladı? Kim demiş ki Hâmit yazamıyor?.

Herkes imanını tazelesin. Büyük Hâmidin kalbi 83 yaşında da genç kalmak mucizesini gösterdi.

İşte en yeni şiiri: Gadup bir şair.

Şairin müsaadesini alarak bazı parçalarını buraya geçiriyorum:

Seneler var ki yazmadım bir şey,
Hâdisat işlemekte peyderpey
Yeter, insan kanile yazmak için,
Yiyerek sanki bir köpek na'şi,
Olmuşum birbehimeden vahşi,
Müterakkıp, kudurmak azmak için..

. . . . . .

Develer kini, bende kini adem..
Hayyelerden zehirlidir handem,
Olurum ağlayınca bir timsah!

. . . . . .

Bize Hindin denizlerindeki bin bir esrarı terennüm eden büyük şairin hakkı yok mu? Bakınız ne diyor:

Ben ki tufanı yoldaşım sanırım,
Bahri ummanı gözyaşım sanırım,
Ve o bahrin içinde bir sebbah!

. . . . . .

Zulmeti şep, yegâne hemrazım,
Olacaktır çıkınca âvâzım,
Ufku mahşerde sûru israfil..

. . . . . .

Semavata hakiberser çıkarak, semavat ile beraber indiğini anlatmak için de diyor ki:

O kadar çarpmışım ki eflâke,
Bilirim kâinat iner hâke,
Beni biruh edince Azrail!..

Hele şu parçası ne güzel:

Bulmuşum tesliyet bu vadide,
Ne saadet ki hali piride
Şaribilleyli venneharım ben...

Hâlâ şairin gençliğinde şüphesi olanlar varsa tavsiye ederim şunu iyice okusunlar:

Bugün olsam da bir cihandide
Değilim şimdilik hazandide
Karlar altında nevbaharım ben!

Görmeyenler yüzümle gözlerimi,
Okuyorken benim bu sözlerimi,
Ne kadar genç imiş yazan derler...

Anlayanlarsa maneviyetimi,
Halka ilân için hüviyetimi,
Okut Allah için ezan derler!

Gadup şairin nihayet sükûnu avdet ediyor:

Gadabım geçti, sakinim şimdi,
Yok canım, ben lâtife ettimdi,
Mest idim, önce, şimdi bihuşum!

Ne mutlu böyle ihtiyarlığa.. Ve ne mutlu böyle ihtiyara!

Seksen üçüne basan Abdülhak Hâmit dün, Feyziati salonlarında edebiyat âleminde yeniden doğdu!

M. SALÂHADDİN

Balkan haberleri

Yunanistanda Belediye intihabı

Selânikte halk ve polis arasında çarpışma oldu

ATINA, (Milliyet) — Belediye intihabatı için fırkalar arasındaki mücadele şiddetle hüküm sürmektedir. Selânikten gelen haberlere göre, dün orada millî ittihat mensupları ile muhalefete mensup bazı kimseelr caddelerde geçit resmi yapmak suretile tezahüratta bulunmak için toplanmışlar ve tezahüre mâni olmak isteyen polislerle çarpışmışlardır. Çarpışmada zabıta memurları, jandarma ve süvari müfrezeleri ile takviye edilmiştir. Her iki taraftan birçok yaralı vardır.

Yugoslavyada diktatörlük mü?

SOFYA, 5 (Milliyet) — Belgrattan bildiriliyor: Muhalifler, Yugoslavyada yeni bir askerî diktatörlük hazırlandığını ileri sürmektedirler. İddialarına göre bunun başında ceneral Neviç bulunacaktır.

Bu şayialar hükûmet mahafilince kat'i olarak tekzip edilmektedir.

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

İzmir sür'at yolu

KONYA vapuru 6 Şubat SALI 11 de Galata rıhtımından kalkacak doğru İzmir'e gidecek ve dönecektir. (548)

744

Trabzondenizyolu

ANKARA vapuru 6 Şubat SALI 20 de Galata Rıhtımından kalkacak. Gidişte Zonguldak, Inebolu, Sinop, Samsun, Fatsa, Giresun, Vakfıkebir, Trabzon, Rize'ye. Dönüşte bunlara ilâveten Sürmene, Ordu'ya uğrayacaktır. (549)

745

TRABZON sür'at yolu

CUMHURIYET vapuru 8 Şubat PERŞEMBE 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte Inebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Pulataneye uğrayacaktır. (583)

934 Senesi nihayetine kadar yalnız idaremizce vapur işletilecek olan Ayvalık ve Bartın hatları kahve ocakları pazrlıkla taliplerine verilecektir. Pazarlık 7/Şubat/934 Çarşamba günü saat On dört buçukta levazım şefliğinde yapılacaktır. Taliplerin yüz lira teminat akçesiyle birlikte müracaatları. (550)

746

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ İSTANBUL ACENTALIĞI

Liman Han, Telefon: 22925

Mudanya yolu

Her PAZAR, SALI, PERŞEMBE, CUMA günleri saat 9.30 te Tophane rıhtımından BARTIN vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

DOKTOR Rusçuklu Hakkı

Galatasarayda Kanzük eczahanesi karşısında Sahne sokağında 3 numaralı apartmanda 1 numara.

631

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy Barut fabrikaları ihtiyacı için aşağıda yazılı malzeme ayrı ayrı münakasaya konulmuştur. Münakasaya iştirâk etmek isteyenler şartnameleri görmek üzere her pazartesi ve perşembe günleri ve münakasaya girmek için 15 Şubat 934 perşembe günü saat (10) da teminat akçeleri ve bu sene ticaret odası vesikaları ile barut fabrikalarında satın alma komisyonuna müracaat etsinler. (429) (365)

Kilo	
83000	Oleom
100000	Küherçile
1000	Hamızı klorına
1000	Sud Kostik
2250	Mükelles Soda

679

3 üncü kolordu ilânları

M. M. V. Sa. Al. Ko. dan:

Yerli fabrikalar mamulâtından 50,000 metre çantalık bez kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 21-2-934 çarşamba günü saat 15 tedir. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplariyle Ankarada M. M.V. Sa. Al. Ko.na müracaatları. (3473) (493)

686

* * *

M. M. V. Sa. Al. Ko. dan:

Yerli fabrikalar mamulâtından 20,000 adet kilim kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 22-2-934 perşembe günü saat 15 tedir. Talip lerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplariyle Ankarada M. M. V. Sa. Al. Ko. na müracatları. (3472) (494)

687

İstanbul Asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinden:

Ortaköyde İskele caddesinde Ortaköy palas 8 No. da mukim Mahmure Hanımın mukaddema Mart/929 tarihinde 929/664 No. lu dosya ile kocası Tokatta Reşadiye kazasında Musakkafat Kâtibi olup Zonguldakta Gümrük müfettişi Ziya Beyin nezdinde mukim Hasan Bahri Efendi aleyhine fena muamele ve geçimsizliğe müsteniden açtığı boşanma davası mumaileyhin ikametgâhının meçhuliyetine mebni ilânen tebliğat ifası suretile gıyabında tahkikatı ikmal edilen evrakı dava karar ittihazı için mahkemeye tevdi edilerek 406 mcı madde mucibince müddaaleyhe ilânen gıyap kararı tebliği için mahkemeleri 30/12/933 Tarihine talik edilmiş 3 - 4/12/933 Tarihinde vukubulan Adliye yangınında mezkûr dosya diğer dosyalar meyanında yanmış olduğundan bu kerre mumaileyha Mahmure Hanım 16/12/933 tarihinde ve 2367 No. lu kanunun meriyetinden mukaddem dosyanın yeniden tesisini ba arzuhal talep eylemiş ve bu hususa ait tecdit arzuhali mumaileyh Hasan Bahri Efendinin ikametgâhının meçhuliyetine mebni tebliğ edilememiş ve ilânen tebliğat ifası tensip kılınarak tarafların istimaı ve delâilin toplanması için 15/2/934 Perşenbe günü saat 14 de tayin ve arzuhal sureti ve davet varakası mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan müddaaleyhin yevm ve vakti mezkûrda İstanbul Asliye mahkemesi üçüncü hukuk dairesinde: bizzat bulunması veya tarafından musaddak bir vekil göndermesi aksi takdirde hakkında gıyaben muamele ifa kılınacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (12995)

5 Buçuk
liraya
Tam takım elbise
SÜMER BANK
Yerli Mallar Pazarı
İstanbul: Bahçekapı

Gedikpaşada Jandarma Satınamla Komisyonundan:

Satın alınacak aşağıda cins ve mıktarı yazılı iki kalem eşyanın pazarlığı hizalarında gösterilen gün ve saatlerde yapılacağından isteklilerin şartname ve numuneyi görmek üzere her gün ve pazarlığa girmek için mezkûr günün muayyen saatlerinde ilk teminat makbuzlarile Komisyonumuza müracaatları. (506)

Mıktarı		Cinsi	Tarihi	Günü	Saati
270	çift	Çizme	21-2-934	Çarşamba	15-16
370	„	yemeni	21-2-934	„	16-17

694

Bir memur aranıyor
İstanbul İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

Başmüdürlük Muhakemat kısmında çalışmak üzere 60 lira ücretle ve müsabaka ile bir memur almacaktır. Müsabaka daktilo ve Umumî muamelât bilgisinden yapılacak ve muvaffak olanlardan müsavi derecede kazananlar arasında tahsili daha yüksek bulunan tercih edilecektir. Müsabaka 10 Şubat 934 Cumartesi günü saat 10 da yapılacağından Isteklilerin O günün müsabaka saatine kadar tahsil, hüsnühal ve daha evvel başka yerde çalışmışsa ayrılması sebebini gösteren vesikalarla Kabataştaki Baş müdürlüğümüz sicil kalemine müracaat etmeleri. (573)

Münakasa Ilânı
Nafıa Vekâleti Ankara Şehri İçme Suyu Komisyonundan:

Ankara Şehri su isale işleri için font su borusu, hususî parçalar ve su saatleri mübayaası kapalı zarf usulile 24-12-933 tarihinden itibaren iki ay müddetle münakasaya konulmuştur.

Münakasa 24-2-934 tarihinde saat 15 te Ankara'da İş Hanımın dördüncü katında İçme Suyu Komisyonu Dairei mahsusasında icra kılınacaktır. Taliplerin aranılan vesaik ve muvakkat teminat bu hususta şartnamede izahedilen tarz ve mıktarda olacaktır. Talipler bu husustaki şartnameleri Komisyondan 2 Lira bedel mukabilinde alabilirler. (7132)

665

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Keşif bedeli 663 lira 95 kuruş olan köprülü medresesi kapı ve pencerelerinin demire tahvili pazarlıkla yaptırılacaktır. Talip olanlar keşif evrakını görmek ve şeraiti anlamak üzere her gün, pazarlığa girmek için de 99 lira 60 kuruşluk teminat akçesi makbuzu veya mektubu ile 8/2/934 Perşembe günü saat onbeşe kadar Levazım Müdürlüğüne müracaat etmelidirler. (590)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Mevcut nümune ve evsafına göre kapalı zarf münakasasile satın alınacak "16747" çift yerli sarı kundura münakasası 26/2/934 Pazartesi günü saat 15 de yapılacağından isteklilerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için ilk teminat makbuzile beraber mezkûr günün muayyen saatinde Komisyonumuza müracaatları. (514)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Mevcut nümune ve evsafına göre satın alınması mukarrer (67500) takım kısa kol ve bacak çamaşırın kapalı zarf münakasası 21 Şubat 934 çarşamba günü saat (15) de yapılacağından isteklilerin nümuneyi ve evsafile şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasay girmek için mezkûr gü nün muayyen saatinde teminat makbuzu ve teklifnamelerile birlikte komisyonumuza müracaatları. (389)

688

Istanbul Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

325 Roda muhtelif burğatada Halat : Kapalı zarfla 21 Şubat 934 Çarşamba saat 14 te.

1750 metre Beyaz yazlık kumaş : Aleni münakasa ile 21 Şubat 934 saat 15 te.

Yukarda cins ve mıktarı yazılı halatlarla beyaz yazlık kumaşların münakasası hizalarında yazılı gün ve saatlerde yapılacağından münakasalarına iştirâk edeceklerin yevmi mezkûrda, şartnamesini görmek isteyenlerinde her gün Kasımpaşa da kâin komisyona müracaatları. (460)

682

Hakikî, saf, katî tesirli ASPİRİN, ⊕ markasını taşır. Ağrıları çabuk ve emniyetle gidermek için başvuracağınız deva, dünyada meşhur „Bayer" müstahzarı olmalıdır.

İsrarla **ASPİRİN** isteyiniz!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

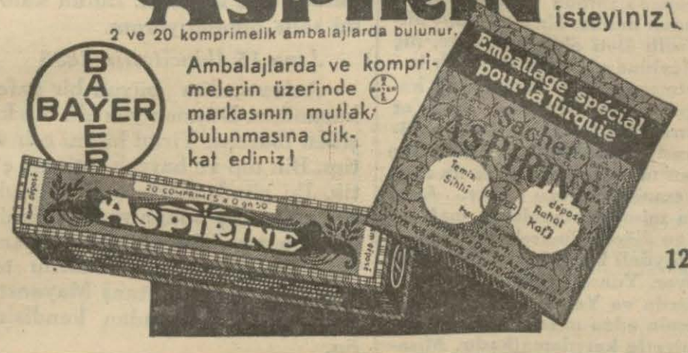

12942

Satılık motör ve hurda eşya

Biri büyük diğeri küçük olmak üzere iki hava gazi motörü ile bazı hurda demirler ve tahta parçaları satılıktır. İsteyenler idare müdüriyetine müracaat etsinler.

684

Tayyare Piyangosu

16 ncı tertip 4 üncü keşide 11 Şubat 1934 tedir.

Büyük ikramiye 25.000 lira

Ayrıca: 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiye ve 20.000 liralık mükâfat vardır.

646

Satılık Saç Fıçılar

Ellişer kiloluk kapaklı gayet sağlam saç mürekkep fıçıları satılıktır. İsteyenler idare müdürümüze müracaatları.

683

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş.

Eskişehir Şeker Fabrikası

Fabrikamızın şekerleri **1000** kilodan az olmamak şartiyle her isteyene satılmaktadır.

Fiatlarımız: Fabrikada teslim şartiyle sandıkta küp şekerin kilosu 40, çuvalda kristal toz şekerin kilosu 37 kuruştur.

Fabrika deposundan itibaren bütün mesarif ve sigorta ve mes'uliyet münhasiren müşteriye aittir. Nakliye fabrikamızca yapılabilir. Gönderilecek mal fabrika tarafından müşteri hesabına sigorta ettirilir. Bedelin yüzde yirmi beşi siparişle peşinen ve mütebaki yüzde yetmiş beşi ile diger mesariflar hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere siparişler derhal gönderilir. Sipariş bedelinin tamamını gönderenler için sigorta ihtiyaridir.

En az beş vagon veya daha fazla mikdarda alan müşterilere tenzilât yapılır.

ADRES: Eskişehir Şeker Fabrikası. Telgraf adresi: Eskişehir ŞEKER

647

Divrik icra Memurluğundan:

Kasabadan Yilan kirkan zade Salih beye ezğayri teslimet 330 lira ile geçmiş günler için faiz ve masrafa borçlu İstanbul ün kapani yavuz sinan ayezman caddesinde 309 no. da mukim Divrigindn tuğut koyunden alemdar oğullarmdan Ali Riza efendinin bu koyde ipetikli ve mahçuz 13 adet 110 lira kiymetinde 24 hesse itibarile 4 hessesi borca mukabil açık artirma suretile bilmüzayede satilmaktadir. 15 mart 934 tarihinde perşembe günü saat de ihalei katiyesi icra kılınacağindan talip olanlarla işbu ğayri mankule alâkadar versa ihaleden evvel divrigi icra dairesine muracaat etmeleri ve aksi takdirde müracaatlari nazari dikkata alinamayacağı ilân olunur. (13007)

BONO

Mübadil, Yurtluk, Hazine Balıkpazar 6 İstanbul sarraf Vasil

(12649)

661

İSTANBUL VE TRAKYA ŞEKER FABRİKALARI
Türk Anonim Sirketinden:

Fabrika mızda çıkarılmağa başlanan yeni sene mahsulü toz ve kesme şekerler 29 Temmuz tarihinden itibaren bin kilodan az olmamak üzere her isteyene satılmaktadır. Fiatlarımız eskisi gibidir. Yani İstanbul'da Sirkeci istasyonunda veya depolarmızda araba veya kayıkta teslim

Çuvalda Kristal Toz Şekerin Kilosu 36,75 Sandıkta Küp Şekerin Kilosu 39,50 Kuruştur.

Ancak en az beş vagon şekeri birden alanlara vagon başma beş lira indirilir. İstanbul haricindeki yerlerden yapılacak sipar işler bedelin yüzde yirmisi peşin ve üst tarafı hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bütün masraflar ve mes'uliyet müşteriye aittir. Gönderilecek mal şirket tarafmdan müşteri hesabma sigorta ettirilir. Sipariş bedelinin tamammı gönderenler için sigorta ihtiyarî olduğu gibi en az beş vagon sipariş ederek bedelinin temammı peşin ödeyenler vagon başma beş lira tenzilâttan istifade ederler.

Adres : Istanbul'da Bahçekapıda Dördüncü Vakıf Han. No. 40-30. Telgraf adresi : İstanbul, Şeker Telefon No. 24470.

645